ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్ప్రచురణము-సంఖ్య-౩౨.

శ్రీరస్తు.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

అనేకపూర్వకవులచే రచియింపఁబడిన శతకములు.

పరిషత్పత్త్రికనుండి పునర్ముద్రితము.

కాకినాడ.

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారిచేఁ బ్రకటింపఁబడినది.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1933.

వెల ౧౦ అణాలు.

శ్రీరస్తు.

శతకసముచ్చయము.

ద్వితీయభాగము.

ఇందు బదిశతకములు గలవు.

మొదటిది — రామకృష్ణమూర్తిశతకము

అసంపూర్ణము. కవిపేరు తెలియదు 70 పద్యములు మాత్రము కలవు. దీనిని బ్ర॥ వత్యవోలు రాధాసుధాకరశాస్త్రిగారిచ్చిరి ఆటవెలదులు. "రామకృష్ణమూర్తి రహస్యకీర్తి" అని మకుటము. పుట ౧-౩

రెండవది — అగస్త్యేశ్వరశతకము

సంపూర్ణము, మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు రచియించినది. మకుటము నాల్గవచరణమున 'పెదనాభిధాన శివపురీవాస్యగస్త్యేశ్వరా" అని యుండుటచే యతి సర్వత్ర "వ్వా" కు రెండక్షరముల నియమముతో నున్నది. జగ్గయ్యపేట నివాసులు బ్ర॥ శ్రీ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారు పంపినది. పెదన గ్రామములోని యీశ్వరుని కంకితము. నడుమ నడుమ గొన్నిపదములు లోపించినవి. వృత్తములు. పుట ౭-౨౧.

మూడవది:— మన్నారుకృష్ణశతకము

పైండిపాటి వేంకటనృసింహకవి రచించినది పోలూరిలోని మన్నారు కృష్ణస్వామి కంకితము. "చారుతరము దక్షిణ పోలూరివాస, వారితామిత తృష్ణ మన్నారుకృష్ణ" అని మకుటము. బళ్ళారిమండలము, హరపనహళ్లిలోని బ్ర॥ పాలపూండి నృసింహశాస్త్రిగారివలన లభించినది. సీసములు పుట ౨౨-౪౩.

నాల్గవది:— శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

కవి శ్రీమత్తిరుమల నల్లాన్ చక్రవర్తుల సంపత్కుమార శ్రీనివాస వేంకటాచార్యులు. ఏకప్రాస కందములు. కవివృత్తాంతము సంగ్రహముగ శతకము చివరం జేర్పంబడినది. అది జగ్గయ్యపేట నివాసులు శ్రీమాన్ తిరుమలైనల్లాన్ చక్రవర్తి సంపత్కుమార వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు శతకముం బంపుచు వ్రాసినది. పుట ౪౪-౬౧.

ఐదవది:— శ్రీశ్యామలాంబాశతకము.

రెండవశతక మగు అగస్త్యేశ్వరశతకమును రచియించిన మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు రచియించినదియే. సీసపద్యము. "పెదనపురీలలామ రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ" అని మకుటము. జగ్గయ్యపేట బ్ర॥ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారంపినది. పుట ౬౨-౭౮.

ఆఱవది:—[illegible]ంచి యే కామ్రలింగశతకము.

తొంబదినాల్గు పద్యములు మాత్రమే కలవు. పరిషత్పుస్తకభాండాగా[illegible]కై వ్రాసికుండలలో సంపాదింపబడినది. కవిపేరు తెలియదు "మదన [illegible] మహాతత్సమాశితాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ" అని [illegible] సీసములు. పుట ౫౯-౭౬.

ఏడవది:—తిరుమల శ్రీ వేంకటేశశతకము

[illegible] గవచ్ఛాస్త్రి కృతము. రేఫప్రాస కందములు. 'తిరుమల [illegible] ప్రద [illegible]ధీశా" అని మకుటము ఇక్కవి గోవిందశతకమును గూడ [illegible] జేసియు నియమములు చెప్పె. కవిని గూర్చి ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి [illegible]. "...భగవచ్ఛాస్త్రులుగారు క్రీ. 1894 ప్రాంతమున జగ్గయ్య[illegible] వేదోక్తమునం బౌరహిత్యద్వాబ్రహ్మణులతో నొనర్చిన సంగ్రా[illegible] మహావ్ద్వాంసులు, నాంటికే వారికి షష్టిపూర్తి యైనది. [illegible]యునునే 1 యీ తిరుమలగిరి వేంకటేశశతకము 2. గోవిందశతకము, 3. [illegible] జయము (హరికథ) మున్నగు తెలుగు కృతులు రచియించినారు. [illegible] సంస్కృతమున స్తోత్రములు, ఉపన్యాసములు పెక్కులు వ్రాసియుండిరి. [illegible] లున్నారు. వారికడనే కొన్ని పత్రములు సేకరించి వ్రాసి యీరెండు [illegible] పరిషత్తునకు సమర్పించుకొను భాగ్యము నేను గాంచితిని." అని. పుట ౭౭-౯౮.

ఎనిమిదవది —మనోహరశతకము.

[illegible] ప్రాసయు తోత్పలమాలలు-పరశురామపంతుల రామమూర్తికవి. "[illegible]లపురిశ రాఘువనృపాల మహీతనయా మనోహరా" అని మకుటము. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోనిది. పుట ౯౯-౧౦౬.

తొమ్మిదవది:—మనశ్శతకము.

పరశురామపంతుల లింగమూర్తికవి ? కందములు. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోనిది. పుట ౧౦౭-౧౧౮.

పదియవది:—శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

"రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ" అని మకుటము. కొమరరాజు రామలింగార్యకవికృతము. సీసపద్యములు. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములో నున్నదానికిం బ్రతి పుట ౧౧౯-౧౩౨.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

---

౧. రామకృష్ణమూర్తిశతకము

— ఆటవెలఁదులు —

* * * * * *

అగ్రమందునున్న యాత్మతోఁబోరాడఁ, జన్నిబాలు నిందసేయఁడు నీ
    జ్ఞానిననుచు నీవు జనులదూషింపకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౧

నామరూపసహితనానాప్రపంచంబు, శ్రోత్రనేత్రములకుఁ జూపుపాటి
    జూచుచున్న నీవె చూడంగ బ్రహ్మంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨

పాలలోననుండి బైటఁదీసినవెన్న, పాలఁ గలిసిపోదు పాలనున్న
    జ్ఞాని కలసిపోఁడు సంసారముననున్న, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౩

ఉప్పుఁగల్లుఁజూడ గొప్పవారాశిలోఁ, గలసిపోయి మరలఁ గానరాదు
    బ్రహ్మమందు నీప్రపంచ మావిధమయ్యె, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౪

దురదమంటయుఁగల కురుపువంటిదిచుమీ, సుఖముదుఃఖమొందు స్థూలతనువు
    ఔషధంబువంటి దాత్మయోగంబది, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౫

జలధినున్నచేఁప జలమునకై యటుఁ, దిరుగఁబోనె యన్యదేశములకుఁ
    దన్నునిండుకొన్న తత్త్వంబు వెదకెదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౬

భూమియందెపుట్టి భూమియందెపెరిఁగి, భూమియందె యణఁగు భూరుహములు
    ఆత్మయందు జగము లావిధంబుగ నాయె, రామ. ౭

లింగదేహమనెడు పొంగుజ్వరంబున, సంధివలెను మాయ జగతిఁ బుట్టె
    దానికౌషధంబు తగురాజయోగంబు, రామ. ౮

ఆత్మఁదెలియనట్టి యాచార్యుఁదెలిసిన, ఫలముదప్పిపోను బ్రహ్మకైన
    నూరుపేరులేక యుండంగవలసెరా, రామ. ౯

నిన్ననేఁడుఁబుట్టి నిక్కుచు నీల్గుచు, నున్నవారె యెందునున్నవారు
    యిందుఁ బిన్నపెద్ద లెవ్వరు చెప్పుమా, రామ. ౧౦

పందిరూపు గొనుచుఁ బాతాళమునకేగి, శివునిపాదములకుఁ జేరఁడాయె
    నట్టివిష్ణుఁ డేమి యధికుండు చెప్పుమా, రామ. ౧౧

దేవుఁ డనుచు బ్రహ్మదేవునిఁ జెప్పకు, దేవుఁడైన వామదేవుచేతి
దెబ్బచేత శిరసు తెగ నిలఁ బడెనేమి, రామ. ౧౨

శివుఁడు దేవుఁ డనుచుఁ జెప్పకు నాతోడ, శివుఁడు దేవుఁడైన సిగ్గులేక
పాఱిపోవనేల భస్మాసురునిభీతి, రామ. ౧౩

బ్రహ్మదేవునితల బ్రద్దలైపోను శం, కరునియిల్లు వల్లకాడుగాను
వీరు వేల్పులనుచు వెఱ్ఱలపుట్టిరా, రామ. ౧౪

దేహమందునున్న దేవునిగానక, దేవులాడనేల దేశమెల్ల
నెండమావులందు నిండేఱు భ్రమలేల, రామ. ౧౫

గురుఁడు బ్రహ్మమఱియు గురుఁడు విష్ణుండును, గురుఁడె త్రిపురదైత్యహరుఁడుచుమ్ము
గురుఁడు కేవలంబు పరమాత్మగానమ్ము, రామ. ౧౬

గురువులనఁగ నెవరో గురునిదేహరూపంబో, గురుని జూతునంచుఁ గోరువాఁడు
శ్రీగురుప్రసాదసిద్ధికిఁ బాత్రుఁడు, రామ. ౧౭

గురువుగురువనెదరు గురువెక్కడున్నాఁడు, ఆత్మదెలుపువాఁడె యాదిగురువు
ఆత్మదెలియఁగానె యాగురువ్వతానాయె, రామ. ౧౮

మాయమాయ యనఁగ మాయెక్కడున్నది, మనసుతనకుఁ బెద్దమాయగాక
మనసుగెలిచినట్టి మనుజుండె దేవుండు, రామ. ౧౯

దేవుఁ డనగ వేఱె దేశాంతరంబున, వెదకఁబోవఁ గలఁడె వెఱ్ఱిగాని
వెదకువాఁడు నెవఁడో వివరించి చూడరా, రామ. ౨౦

విశ్వమునకులోన వెలుపల నెడలేక, యున్నవాఁడు దేవుఁ డన్నవాఁడు
వానిఁ జూడఁబోయి వాఁడె వాఁడాయెరా, రామ. ౨౧

నూకగింజగానలేకను గాడిద, పుట్టెఁ దూఁక కలయ బొక్కినట్లు
సారమెఱుఁగలేని శాస్త్రపారములేల, రామ. ౨౨

చక్రధారు లనఁగ శైవమతస్థులు, నేమొకాని మఱి సహింపలేరు
చక్రధారిగాని జనుఁ డొక్కఁడును లేఁడు, రామ. ౨౩

లింగధారు లనఁగ వెంగలి వైష్ణవు, లొప్పలేరు నిజము చెప్పలేరు
లింగధారిగాక లేఁడ యెవ్వాఁడును, రామ. ౨౪

మాయగాని యిదియు మంత్రంబులనుబోవ, గ్రహము తేలుపాముఁగాదు సుమ్ము
బ్రహ్మవిద్యలేని పరువులింకేటికి, రామ. ౨౫

నీచఘనము లనక నిను దిగంబరుఁ జేసి, ఒట్టబైల విసరి పాఱవైచె

గుణవిహీనుఁ డితఁడు గురు నీఁకనుంచకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౬
గొప్పవాఁడు నొకఁడు కొద్దివాఁ డొకఁడని, తోఁచకున్నవాఁడు దొడ్డవాఁడు
చావుఁ బుట్టుకయును సమము లందఱకును, రామ. ౨౭
తన్నుఁ గన్నయట్టి తల్లిదండ్రుల జన్మ, మెఱుఁగ లేఁడు మీఁద నే మెఱుఁగుఁ
బూర్వకథలు చెప్పి శోకిల్లుపో నేల, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౮
బ్రహ్మ మిది యటంచుఁ బట్టి చూపించిన, జ్ఞానికానివాఁడు కాన లేఁడు
అంధుఁడైనవాఁడు నాదిత్యుఁ గాంచునా, రామ. ౨౯
లేనివస్తువందు లేనట్లు దెలిసిన, యపుడె యున్న దున్నయట్లు దెలియు
గల యబద్ధ మనుట కాదె జాగరణంబు, రామకృష్ణమూర్తి. ౩౦
తాను ముక్తినొందఁ దనతోఁ బ్రపంచంబు, ముక్తి నొంద దనుట యుక్తిగాదు
నిదుర చెదరినపుడు చెదరవే కలలన్ని, రామ. ౩౧
దేశకాలము లఁట దేహేంద్రియము లఁట, పుట్టి పెరిఁగి చచ్చిపోవుట లఁట
కడువిచిత్ర మిట్టి కలఁ జూచి నమ్మకు, రామ. ౩౨
ఉన్నబరువు మోయనోపనివారలు, దానికన్న బరువు దాల్పనేల
ముక్తిగోరి శాస్త్రములు నేర్వగా నేల, రామ. ౩౩
బొంకననుచు వ్రతముఁ బూనిన యాదొడ్డ, ధర్మరాజు వ్రతము దప్పిపోయె
నింక నేమి వ్రతము లీనరాధములకు, రామ. ౩౪
విష్ణులోక మనుచు వేఱుగాఁ జెప్పుట, విష్ణువైరబుద్ధి వైష్ణవులకు
విష్ణుమయముగాదె విశ్వంబు సకలంబు, రామ. ౩౫
విష్ణుగీతమైన వేదాంతవాక్యంబు, విననివాని దేమి విష్ణుభక్తి
భర్తమాట వినని పడఁతి పతివ్రతా, రామ. ౩౬
పరమగురుని ప్రేమ భక్తివైరాగ్యముల్, కలుగువారియందుఁ గలిగి యుండు
పాలుగుడుచుచున్న పడఁతులు పతికేల, రామ. ౩౭
మోహబంధనంబు మొదటికే తెగకున్న, దేహబంధనమ్ము తెగదుసుమ్ము
సిగ్గువదలిపోక చీరలు వదలవు, రామ. ౩౮
బ్రహ్మమైనఁగాని ప్రారబ్ధకర్మంబు, తప్పిపోవ దెంత తన్నుకొన్నఁ
దన్నివృత్తికొఱకుఁ దాత్పర్యము లవేల, రామ. ౩౯
దేహ మనెడు దొడ్డదేవాలయమునందు, దేవుఁ డొకఁడు గలఁడు జీవుఁ డనఁగ
జ్ఞానపుష్పమాలఁ బూని పూజింపుము, రామ. ౪౦

దేహమంటె కలఁడు దేవుండనెడువాఁడు, దేహమందె యునికిఁ దెలియఁబోఁడు
అఖిలదేహములకు నాధార మాతఁడు, రామ. ౪౧
చదువు చదువవచ్చుఁ జదువునం దర్థంబు, తప్పకుండ విప్పి చెప్పవచ్చు
భావ మెఱుఁగువాఁడు బ్రహ్మవిద్వాంసుండు, రామ. ౪౨
క్షేత్రతీర్థములకు సేవింపఁబోవచ్చు, శిలలఁ జూచి పూజ సేయవచ్చు
నిన్ను నీవె తెలిసి నిజమైన గతినొందు, రామ. ౪౩
తల్లిదండ్రిపుత్త్రదారాదికంబును, గల దటంచుఁ జాలగర్వపడకు
కోమటైనఁ గలదు దొడ్డభాగ్యమెగాదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౪౪
పుస్తకంబు కాలిపోయిన దానిలో, గ్రంథమింత యైనఁ గాలిపోదు
తనువులెన్ని చనినఁ దాఁ జావఁ డెపుడును, రామకృష్ణ. ౪౫
వేదవిదులు కోరి విడిచిన స్వర్గాది, ఫలమునందు నీకు భ్రాంతియేల
మక్కువేల పుట్టెఁ ద్రొక్కిన కూటికి, రామకృష్ణ. ౪౬
స్వర్గనరకహేతుసకలకర్మాటవిఁ, బరమయోగవహ్నిపాలుచేసి
విశ్వమంత గెలిచి వెలుఁగు బ్రహ్మంబవై, రామకృష్ణ. ౪౭
ఫలము గల దటంచు భ్రాంతిచేఁ గర్మంబు, లాచరించుటెల్ల నీచవృత్తి
ఆజ్యధారచుమ్మ యజ్ఞానవహ్నికి, రామకృష్ణ. ౪౮
జననమరణరూపసంసారదుఃఖంబు, తెలివిపుట్టినపుడె తీఱిపోదె
స్వప్నమందుఁ గన్న సంకటంబులుపోలె, రామ. ౪౯
వత్సరములు విద్య వర్ణాశ్రమాదులు, గలుగువాఁడు పెద్దగాఁడు చుమ్మి
యున్నవస్తువెఱిఁగి యున్నవాఁడే పెద్ద, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౫౦
ఆత్మ నెవ్వఁ డెఱుఁగు నతఁడె బ్రహ్మణ్యుండు, ఆత్మ నెవ్వఁ డెఱుఁగఁ డతఁడుమాల
యిట్టి వర్ణములకు నేర్పాటు చూడుమా, రామ. ౫౧
ఆత్మ నెఱిఁగికున్న నాబ్రహ్మతోనైనఁ, జెలిమిసేయఁబోవ సిగ్గుగాదె
సత్య మెఱిఁగియున్న చండాలుసేవింపు, రామకృ. ౫౨
నామరూపములను నానావిధంబుల, నున్నఁగాని జీవుఁ డొక్కరూపు
పశువు వేఱుగాని పా లొక్కరూపంబు, రామ. ౫౩
ఒక్కయవయవంబె యొప్పునే దేహమై, యన్నియవయవంబు లగుటఁగాని
ప్రాణు లన్ని గూడఁ బరమాణురూపంబు, రామ. ౫౪
తెలివిలేనివాని బలిమిని దెప్పించి, దివ్యమోక్షపదవి దెలుపుటెల్ల

సరిగఁ జెవిటియొద్ద శంఖ మూఁదినయట్లు, రామకృష్ణమూర్తిరమ్యకీర్తి. ౫౫

గతి యెఱుంగలేక కైలాసవైకుంఠ, లోకములకుఁ బోవ లోలుఁ డగుచు
మతములందుఁ బుట్టి మతిచెడితిరుగును, రామ ౫౬

బ్రహ్మవిష్ణుశివులు పతు లంట లోకంబు, పుట్టి పెరఁగి చచ్చిపోవుటకును
గార్యమందు నెవఁడుఁ గానంగరాఁడేమి, రామ. ౫౭

నదిని దిరుగుచున్న నావపైవానికి, నొడ్డుమీఁద నున్నయూరు దిరుగు
నట్లు మనసు భ్రాంతి నఖిలవిభ్రాంతులు, రామ. ౫౮

భూమినున్న జలము భూమిగుణంబులఁ, బొందినట్లు మనసుపొందుచేత
మనసుధర్మమెల్ల మానదు తనకును, రామ. ౫౯

కట్టఁబట్టవలెనె కట్టుచు విప్పుచు, నట్టితనువులందుఁ గట్టువడక
యెప్పటట్ల నీవు నొప్పుగా వెలుఁగుమా, రామ. ౬౦

పరఁగు సూక్ష్మతనువు ప్రాణమనోబుద్ధి, దశవిధేంద్రియాన్వితంబు గాఁగ
నందుఁ గలయ జీవుఁ డందురు నిన్నును, రామ. ౬౧

స్థూలసూక్ష్మదేహమూల మజ్ఞానంబు, కారణాంగ మనఁగఁ గల దవొకటి
దానిఁ ద్రుంపవలయు జ్ఞానసాధకముగ, రామకృ. ౬౨

నిన్ను మఱచి మున్ను నీవైనయట్ల యా, నిన్ను మఱచి మఱియు నీవు గమ్ము
నీవు నీవు గాఁగ నిఖిలంబు నీవౌదు, రామ. ౬౩

జ్ఞాని యనఁగఁ బ్రభువు జ్ఞాన మాతనిసొమ్ము, సొమ్ముపెట్టె లాగమమ్ము లెల్ల
మొరయఁ జదువువారు మోఁతకూలీ లయా, రామ. ౬౪

రాజుభార్యతోడ రమియించుచున్నను, సదియు బైటఁ బెట్ట హానిగాదె
బ్రహ్మవేత్త ననుచుఁ బరులకుఁ జెప్పకు, రామ. ౬౫

ఇనుపపుల్లఁబట్టి యెండుతాఁటాకుపై, వ్రాసి నోసి నోటఁ గూపినట్టి
చదువు నమ్మఁబోకు సద్గతి దొరకదు, రామ. ౬౬

అన్యశూన్యపదము నందుచు దంపతుల్, సిగ్గుతోడ విడిచి చీరలెల్ల
రతిసుఖంబుగొన్నగతినుండు శివయోగి, రామ. ౬౭

పెండ్లియాడనిమ్ము పెండ్లాముఁ దాఁచును, నొక్క చోచు వేశ్య యుండనిమ్ము
కన్నదానిపొట్టకడుపువత్తుటకోరి, రామ. ౬౮

చిన్ననాఁటనుండి చేసినకర్మంబు, గురునికప్పగించు కోర్కి లేక
గురుని కరుణలేక దొరకదు మోక్షము, రామ. ౬౯

కలుగువాఁడు నొకఁడు కలుగనివాఁ డొక, డింతెకాని వేఱె యేమిలేదు
    యిట్టితెలివికంటె నెట్టిదో మోక్షంబు, రామ. ౨౦
ఏమిచేతఁగాని యీనరు లొకవేళ, వైరు లనుచు వదలవద్దుసుమ్ము
    శౌర్యమున్నఁ జంపు శత్రుషడ్వర్గము, రామ. ౨౧
సూర్యుఁ డున్నఁగాని చూడరు జగములు, కన్ను లున్నఁగాని కాన రతని
    కన్ను లుండు టెట్లు ఘనబుద్ధి లయ మయ్యె, రామ. ౨౨
పాంచభౌతికాఖ్యభవనంబులోపల, నిన్ను మఱచి నీవు నిదురవోవ
    నిన్ను లేపువాఁడు సన్నుతాచార్యుండు, రామ. ౨౩
నిదురపోతి నంచు నెదుటివానికిఁ జెప్ప, నిదురపోవనట్లు నిజముగాదె
    బ్రహ్మమైనవాఁడు పరులకుఁ జెప్పునా, రామ. ౨౪
నీవు గలుగుకొఱకు నేనును గలుగుట, నేను గలుగుకొఱకుఁ దాను గలిగె
    తానుతానుగాఁగఁ దనకెవ్వరునులేరు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౫
మోహజలధి నీఁది ముక్తుఁడై శివయోగి, దేహమందునుండి తెలియరాఁడు
    పరఁగుకాయలోనికురిడిప్రకారంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౬

అసంపూర్ణము.

(ఈశతకము శ్రీయుత సత్యవోలు రాధామాధవరావుగా రిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౨. అగస్త్యేశ్వరశతకము.

శా. శ్రీమత్పర్వతపుత్త్రికాహృదయరాజీవాళి దృష్ట్యుక్ష
స్తోమధ్వాంతనితాంతహేళి బుధసందోహాదిరాణ్మౌళి ని
త్యామర్త్యాలయవాహినీభువనభంగాభోగచూళీకళా
స్వామీ సత్పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్ర్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧

శా. ఆకాశంబు నిరావకాశ మది యేకా కేశపాశంబుగాఁ
గా కైవల్యపదంబునొందిన చిదాకాశప్రకాశత్సుధా
నీకాశప్రతిభాస్వరూప మిల వర్ణింపంగ శక్యంబె స
త్ప్రాకారా పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్ర్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౨

మ. తలలుం గన్నులు నాల్కలుం గలిసి మొత్తం బైదువే లున్నతిం
గల శేషాహి భవన్మహామహిమ సాకల్యంబుగా నెన్న గా
సిలి కాలంబడి వ్రేలుచుండఁగ నొరు ల్చింతింపఁగా నెంతవా
రలు ని న్నో పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్ర్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౩

మ. భవదుద్యత్కరుణాకటాక్షభవసంపద్వీక్షణాలబ్ధమ
త్కవితాలంకృతవృత్తపద్యశతసంతానప్రసూనాచ్ఛదా
మవితానం బిడిగైకొనం దగు మహామంత్రార్థసాంగత్యరూ
పవిలాసా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౪

శా. గంధేభాంధకదైత్యదర్పహర దుర్గానాథ దుర్వారగ
ర్వాంధు ల్గానఁగలేరు నీమహిమ జాత్యంధు లసదా పద్మినీ
బంధుం జూడనిమ్మాడ్కిఁ జిత్త మిది నా భాగ్యంబు విద్యావియ
త్పంథా నా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౫

శా. శాంతస్వాంతసు   తపటదాశాంతస్వభూసర్వభూ
తాంతర్యామివి నీవయై నిఖిలలోకాళిం గడుం బెంప నేఁ
జింతింప న్మదిఁ గల్మి లేములకు నాసింతు న్భవద్భక్తిమ
త్స్వాంతంబా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౬

మ. క్షితి నిండూపలరాశి కౌముది శరాకీర్ణంబు గావించుసం
గతి భక్తిం గరఁగించి లోనినుఁ గొనం గానవ్వెలెంగాక కు
త్సితకృత్యంబున మన్మథుండు సుమరాజ్ఞ గెల్చెనే నిన్ను సు
ప్రతిలీలం బెడనాభిధానశివపూర్వ. ౭

శా. వాఃనాథరథాంగపాఃఖ లరయ న్వాదించుచో జాలపా
ఘోఁశరూపములై భవత్పృషశిరోం స్థు ల్పత్సవ్రహావంబు క
ల్యాణీసేవ్యమదూర్ధ్వలోకముల పాలై రంత చిత్రంబు శ
ర్వాణీశా పెడనాభిధాన శివపూర్వ. ౮

శా. బాలుం డాకెడుకందుకంబుల క్రియ న్ బ్రహ్మాండభాండావళిం
గేలం బట్టి తటిల్లతావిధములై క్రీడించు నీతాండవో
ద్వేలాలోకన మేరికిం గలుగు హస్తిక్షేత్రము...
లాలో నా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౯

శా. కాండ ప్రస్ఫుట కంఠనిస్వనరణ ... రవో ... క్రి ... తీ
శుండాలంబు లడంపనౌనె ... మదస్త్రామంబు ...
... ప్తమృతమైన నీ ... శియ ... కార విరాక్షించ న
వ్వం ... పుం పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౧౦

ము. కలదే లోకమువారికిం దలలపై ... న్నె ... నీ
తలనేకా డయిన న్సుధాకరధరత్వం బంతకుం జెల్లనే
కలిగెంగా కది నీకు భక్తులారు లేకంబాము రీవెంతలో
పల నున్నం పెడనాభిధాన. ౧౧

మ. తలపై జాహ్నవి దాపల న్గిరిజ చెంతస్వాంతయై మోహిసి
తిలకం బా వెనుకం ప్రశస్తమునిపత్నీజాతము న్నిరుఁ గాం
తల ౧౨

శా. శ్రీకంఠస్వపురోపకంఠ సునట... ...
గీకారార్ద్రవినీలనీలరుచిరాంగీ వేదభాషాంతరం
గీకాంతావరవర్ణినీకృతరథాంగీసర్వసంపద్వ్రజ
త్రాపాకారా పెడనాభిదాన. ౧౩

మ. చెనఁటు లీన్నివఖిలాంతరాత్మ వయి భాసిల్లంగ నిన్గాక తి
క్కినవేల్పుల్ దొరలంచుఁ బొంగెద రశక్తిం గ్రుంగుట ల్గాన ర
ప్పనికై లంజియ క్కొక్కఁడే మగఁడుగా భావించితే దానిజీ
వన మూనా పెడనాభిదాన. ౧౪

మ. ఘనకైవల్యనిధానవర్ధిశ జగ ... నిన్నా ... యిం
చినభక్తాళికి ముక్తిలాభ మరుదే సింగారమా కన్నర
క్లిం జేరం జననెంచు బిడ్డనికిఁ దల్లీలాపయ పాస...
వనసేవ ల్పెడనాభిధాన... ౧౫

మ. స్మరజద్భక్తిరసాంబుపూరితము (శ్రీ)మద్ధ్యానసావాలమం
దురహిం స్న్నిపదపల్లవాంకురము సంతోషంబుతో నిల్పి సు
స్థిరముం జేసిన దాన ముక్తిఫల మర్థిం గాంతు రానేర్పు చూ
పరు లెంచ న్పెడనాభిధానశివపూర్వస్వామ్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౬

మ. నరులుం గిన్నరులు న్మునీశ్వరులు నానానిర్జరు ల్దానవుం
దిరుగంబాఱునె లోకసంతతియు, సాధింపంగ నౌనే నిర
క్షరకుక్షింభరు లెందఱైన నొకశాస్త్రజ్ఞుండు వాదించు దు
ర్భరయుక్తిం బెడనాభిధాన. ౧౭

మ. సమయాచార్యుఁడ వీవు శిష్యుఁడ నజస్రం బేను సత్యం బవ
శ్యము నన్గావఁగ దాత వీవరయ యుష్మద్భక్తిభాగ్యంబు ని
త్యముగాఁగ భువి మించుఁ దద్యశముచేత న్మించునీమూర్తి త
త్త్వమయంబై పెడనాభిధాన. ౧౮

మ. సరసం బీఘటమందిరంబునను సుజ్ఞానాఖ్యదీపాంకురం
బురులీల న్వెలిఁగింపఁజేయుట సురవ్యూహప్రధానుండ వై
దొరవై చీఁకటియింట నుంట తగ దెందుం జూడ నీవేపరా
పరమేశా పెడనాభిధాన. ౧౯

మ. నెపమే నీవు జగద్గురుండ వనుచో నేఁజేయుపాపంబు లే
దెపుడైనం గలదేని జెందు నగు ని న్నే శిష్యపాపం గురో
రపియ న్వాగ్గతి నే నిరాఘుఁడ నిర......... ...ధ
ర్మపరుల్ (శ్రీ)పెడనాభిధాన. ౨౦

శా. అంబాబింబఫలాధరేశ్వర శిరస్సాష్టాంగదండప్రణా
మం బే నిప్పు డొనర్తు నంత కభిరామం బెన్న లేదెందు ని
త్యం బేఁ జేసినతప్పు లన్నిటికి డాయన్రావె సుజ్ఞానదీ
పంబీవే పెడనాభిధాన. ౨౧

మ. మును దారాపతి దక్షశాపహతి నింపుం బెంపుఁ బోనాడి కూ
లిన వానిం దగ నెత్తి నెత్తి నిడి పాలింపంగ నిత్యాశ్రితుం
డను నిర్దోషిని నీదుకాళ్లకడ నైనం జేర్చి రక్షించు టొ
ప్పునిదేనా పెడనాభిధాన. ౨౨

మ. గృహాశల్యంబులు గూల్చి కట్టిన మరుద్గేహంబున న్నీదు వి

హము స్నానము నుంచి క్రొక్కులిడువార లెవ్వండి నిష్ఠాడ్లి త్ర
త్యహము న్నిన్నెంగట్టి పూజలిడు వారెన్ స్తవ్యాత్ములే లోకఘూ
ర్వహ నీ కోపేటనాభిధాన. ౧౩

మ. హరుఁ డన్నన్ హిమవద్ధరాధరమనోహారికుమారీమనో
హరుఁ డన్నం ద్రిజగచ్చరాచరశిరస్త్రాంచచ్ఛరణ్మౌత్యసం
హరుఁ డన్న న్నిఖ శంకరుం డనఁగఁ సేవంచున్ భజింతుం బరా
త్పరుఁ డన్నం బెటనాభిధాన. ౧౪

మ. ఒకపూఁ టన్నము లేనివాని కెటు నోయారంగ ముప్పూటలు తిం
టకుఁగా నొక్కెట్టిఁ బంచభక్ష్యములు నింటం గల్గు నేవెంట నిం
చుక గ్రహించిన సిడయూరస మ మించున్ దాన నానావనీ
పకకల్పా పెటనాభిధాన. ౧౫

శా. శ్రీనాథా భవేంద్రముఖ్యదివిషచ్ఛ్రేణీమహోద్యన్మ
స్థానా స్మార్తమండపాంగిత ప్రస్తావవిద్యుత్ప్రభా
జ్ఞానాజ్ఞానతిమోవిరామ విమలజ్ఞానాత్మవిద్యానవ
ధ్యానాంచ త్పెటనాభిధాన. ౧౬

శా. ఏకాలంబు జగత్త్రయంబు భరణం బేకాకినై యొప్ప విం
తే కాదా మన కేకమాత్ర యనురక్తి న్నాయమై యున్నచో
నీ కెంతైన భరింపవచ్చు నిది నాకేరాజ్యక స్వక్యమా
వాక్రవ్వం పెటనాభిధాన. ౧౭

శా. లోకానీకములోన దేహీయనునాలో నార్తియన్నాదు ము
న్నీకుం గట్టఁగ బట్టలేదు మఱి నిన్నేనెంత యాచించిన
న్నాకే మీవల దండు కిందొసఁగు నానందింతు నీభక్తియ
స్త్రోక్తి పెటనాభిధాన. ౧౮

శా. వేదాంతంబుల విందు నీతనుమహద్వ్యాప్తి నిత్యంబుగా
నీపదంబోయినఁ బ్రావసిల్లి మఱి లే విందన్నచందంబు ని
న్నాడిం జూడఁగ నేమిలేదు జగదాద్యం బెన్న నీవంచు నే
వాదింతుం బెటనాభిధాన. ౧౯

శా. అన్నా చిత్రము నీదు వైభవము నీవా షడ్గుణైశ్వర్యసం
పన్నాఢ్యుండవు చేఁదుబువ్వ పులితోలైపచీరయుం బూదిమే

గ్గన్నా చిచ్చుగు నెమ్ముసొమ్ము నినుఁ గన్నం జాలు నీకల్మిమే
ల్వన్నేరా పెదనాభిధాన. ౩౦

శా. అన్నా ము న్వలపించె నేర్పొనర ని న్నా పార్వతీదేవి నీ
కన్నం జక్కనివాఁడు లేఁడనుచు ని న్గామించి మోహించి ము
న్నెన్నో నోములు నోఁచి దాన సగ మయ్యె న్నీదుమే న్నారసం
పన్నం బై పెదనాభిధాన. ౩౧

మ. అనుమానం బొక యింత లేదు సగమీ వైపోతి వీవున్న రూ
పొనరం జెప్పినఁ బౌరుషంబు సగమై యొప్పారె నీజాడఁ జూ
డ నిజం బాడిన నిష్ఠురంబు వెనువెంట న్వచ్చు నా కేల నీ
పనియింతే పెదనాభిధాన. ౩౨

శా. తల్లిం గానక తండ్రిపై రెఱుఁగ కా తన్వీలలామంబె మే
లిల్లు న్వాకిలి తోడునీడ యని నీకీక్షింపఁ దచ్ఛక్తి నీ
వెల్ల న్నీవని లోఁ గనుంగొనియె నింకేమైన సందున్నదే
పల్లెత్తం బెదనాభిధాన. ౩౩

మ. రసన న్నేల నయోక్తు లెంత ప్రియమారం జెప్పినం బల్లకు
న్నసదాస్థాణుఁడ వంటి ని ట్లనుటకై నా గానరావైతి విం
తసిధారావ్రత మైన మంచిదనరాదా యిప్పుడే యింత యీ
రసమేలా పెదనాభిధాన. ౩౪

మ. జలగంధాక్షతపత్త్రపుష్పచయరాజద్ధూపదీపాదులం
గలకాలంబు నినున్ భజించి నుతుల న్గావించి మెప్పించి లో
కులు నీయిల్లు గడంగి చూఱగొన నీకు న్మస్తిష ట్రొల్లిగా
వలసెంగా పెదనాభిధాన. ౩౫

శా. నీ వెందున్న సమస్తసంపదలు ముందే వేఁడి కొన్నంతలోఁ
గా వే యిచ్చి గణాధినాథులకొడల్ గైసేసి తద్భూతిచే
నావేశించి తిరింగ నెల్లెడల నీ యౌచిత్యమే యింతగా
రావించెం బెదనాభిధాన. ౩౬

శా. అయ్యయ్యో విష మేల తింటి వది నీ కాహార మెట్లయ్యె నా
నయ్యా కుత్తుక బంటి యున్న యది యట్లైన న్భయంబేమి నా
కుయ్యాలింపు సనాతనుండ వీఁక నీకుం జేటు రావెప్డు నా

పర్యాయసం బెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౩౭

మ. క్షమియింపందగు నెన్నఁబూనిన నశక్యం బస్మదీయాపరా
ధము లెన్నైన విడంగ నేను నిజసంతానం బటంచెంత త
ప్పు మదింగూర్చినఁ గన్నతండ్రి మది నీ మోదంబు లోకాహిత
ప్రమదంబా పెడనాభిధా. ౩౮

మ. ధనదప్రాణపదంబు నీరజనసంతానంబు నీపాదద
ర్శనమైతే నదిగల్గుటే యరిది గాంచం గల్గిన న్లోపమే
లనగుం బెన్నిధిఁ గన్నచేడ్కఁ గనేలా చింతిలం గోరికీ
రనుతింతుం బెడనాభిధాన. ౩౯

మ. నుతియింపం గడ గానలేరెవరు విష్ణుల్ ధాత నిన్నీదు వి
శ్రుతరూపంబు గణింపలేక చతురాస్యుం డయ్యె శేషుం డధో
గతిపాలయ్యె శ్రుతుల్ చికాకుపడియె న్నా నీమహాత్త్వంబు శా
శ్వత మయ్యెం బెడనాభిధాన. ౪౦

మ. జగతిం బుట్టినదాదిగాఁ గుటిలసంసారాంబుధిం ద్రోచి నె
వ్వగలన్ దొంగతనంబునం దిరుగు చోర్వాజాలఁ దచ్చౌర్య మో
నిగమాంతస్థిత చూడు పట్టుపడితేనిన్ భక్తిబంధించి నా
పగకిస్తుం బెడనాభిధాన. ౪౧

శా. ఆబాణాసురుఁ డేమిచుందిచెనో యికాయింటివాకింటఁ గా
పై బంట్రొత్తనుంట నాయుపమ నాయందున్న నాలోననా
నాబంధంబున నుందు నీవు వోరవై సత్యంబు సందేహమే
ప్రేఁబల్కు ల్పెడనాభిధాన. ౪౨

మ. కరుణాంతఃకరణాంబు నీదనుచు నేఁ గాంక్షింప నింద్యోక్తులే
సరిగాఁ జూచెద వింతె చాలు నది ముంజత్రాతిరాముద్దుఁగూఁ
తుటినయ్యాటల గట్టిదేటినది యాదుం గట్టిగాదే దయా
వరణంబై పెడనాభిధాన. ౪౩

మ. ప్రమథాధ్యక్ష మహోక్షసైంధవ జగద్బంధో దయాసింధవేం
దుమణిస్ఫాటికసన్నిభాంగరుచయే తుభ్యం నమో దేవదే
వ మహాదేవ దృఢప్రభావ చిదచిద్వ్యాపార మాంపాహి స
ర్వమనోద్యత్పెడనాభిధాన. ౪౪

మ. అనభిజ్ఞోన్మదభాగ్యగర్వచలనోద్యద్విస్మృతు ల్బాల్యయౌ
వనకౌమారజరాంతకాలముల సంప్రాప్తంబు లిందొక్కవే
ళ నినుం బ్రస్తుతిసేయఁగందు నని యేలా యిందు నందున్న నీ
పని విందు న్బెడనాభిధాన. ౪౫

శా. నానాశాస్త్రపురాణవేదపరనానందం బదెంతైన వి
జ్ఞానం బన్నది లేక వేఁడిన విశేషంబేమి బోధింప వి
జ్ఞానం బద్దములోనఁ జీకు గనునాచందంబు నన్నెంచు నీ
వానింగాఁ బెడనాభిధాన. ౪౬

శా. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలను నీసంసారమూహింప న
త్యుగ్రం బ్బుకటు దుఃఖభాజనమునం దుత్సాహముంబొందు భా
వగ్రంథి న్నడలించి ప్రోవు మని నిన్నార్థించితిన్నాదె మ
... ... ౪౭

మ. సిరి దాఁజేరినఁ జేరుఁగాక జనరాశిన్ ధర్మకీర్తిద్వయం
స్థిర మన్పద్ధతి రెండుదప్ప మఱి యేదీ మర్త్యలోకంబునం
దరయన్ శాశ్వత మన్న దింకొకఁడు నీయందయ్యె సర్వం బహం
తరలీల న్బెడనాభిధాన. ౪౮

శా. శ్రీమంతుండవు భక్తబాంధవుఁడ వుత్కృష్టార్థసీమా మహా
ద్దామా బిడ్డలఁ గన్నతండ్రి వెద నిర్దాక్షిణ్య మింతేల యో
స్వామీ నీశరణాగతుండ నిఁకనాపైఁగూర్మి రానీ శివా
వామాంగా పెడనాభిధాన. ౪౯

శా. ప్రాలేయాచలకన్యకాప్రియ భవత్పాదారవిందార్చనా
లోలుండై హరి నేత్రపద్మమునఁ దత్పూర్తిల్లఁగాఁ బూన్చి త
త్కాలౌచిత్యము దీర్చికాంచెఁ గద నీకారుణ్యముం దా జగ
త్పాలుండై పెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౫౦

శా. ఆర్యాలోల మదీయవర్తనము సవ్యంబైనఁ గాకున్న నా
దార్యప్రక్రియ కేమి లోపమగు నర్థప్రాణము ల్రెండు నా
చార్యాధీనములే కదా తుదకు నీసందేహముం దీర్ప దు
ర్వార్యంబా పెడనాభిధాన. ౫౧

శా. ఏ నిన్నమ్మితి నమ్మినంత్రుకు మదీయేష్టార్థసంసిద్ధి నీ

చే నేనాఁటికి నా నిదేమి పనిగాఁ జిత్తంబునం దోఁచె ని
ష్ఠైనం బ్రాణము లైదు నీకొసఁగి నీయం దైక్యమేఁ గాంతు నా
రా నీతి న్నెడనాభిధాన. ౫౨

శా. పూర్వజ్ఞానము లేనివాఁడ నను సంబోధించి వేవేగ మ
ద్గర్వంబంతయుఁ గూల్చి భక్తినిరతుం గావించి రక్షింపవే
సర్వాభీష్టఫలప్రదాత వయి నాస్వామీ కృపాదృష్టిమైఁ
బర్వన్ శ్రీపెడనాభిధాన. ౫౩

శా. నీనామస్మరణంబె పావనముగా నిష్ఠం బ్రవర్తించు వి
జ్ఞానాత్ముండు కృతార్థుఁ డౌటరుదె దుశ్చారిత్రుఁ డైనం గళా
హీనుం డైనను ముక్తుఁ డౌఁ బరశివా యే త్వత్కథాంతస్సుధా
పానాప్తిం బెడనాభిధాన. ౫౪

శా. నీవొక్కండవు దప్ప నన్నెఱిఁగి మన్నింపంగ వేఱొక్కరుం
డేవంకం గలఁ డయ్య నాయెడల లేఁ డేవంక నీవింక న
న్నావంగాఁ దగుఁ బంకజాక్షునకు బాంధవ్యంబు నిత్యంబె సం
భావింపం బెడనాభిధాన. ౫౫

శా. నీసౌందర్యముఁ జూచి మోహినియునై నీరేజపత్రేక్షణుం
డేసైరింపక మున్ను మౌనివనవాటిం గూడె నిన్నన్నపే
రాస ల్బాసటమై నటింప మునిభార్య ల్గూడి సేవించు లే
త్రాసంబా పెడనాభిధాన. ౫౬

శా. కైలాసం బనిశంబుఁ జేరుఁ సుమహాత్మాండంబు నాపారిష
జ్జాలంబుం గడతోడునీడలయి నీజాడం బ్రవర్తింతు రా
లాలిత్యంబు విచిత్ర మందు నిను నేలాగందు నీక్కిఁగొనన్
బేలా నా పెడనాభిధాన. ౫౭

శా. కాదే రోగికి మృత్యుసన్నిహితమై కన్పట్టునావేళ నా
నాదివ్యౌషధమంత్ర తంత్రముల నానాపత్రప్రహారంబు నా
నాదిప్రాప్తశివాక్షరద్వయి నదే నల్లప్పుడింగాంతు నీ
పాదంబు న్నెడనాభిధాన. ౫౮

మ. తనకుం గల్మి గలంతకాల మెపుడున్ దానంబు ధర్మం బటం
చును బుద్ధింతయు లేక తాఁ గొనిన దుర్దారిద్ర్యముం జింత సే

సిననేమా నది శైల మేదినతుదిం జింతింప నీపక్రకో
పనపూనా పెడనాభిధాన. ౫౯

మ. ముకు గావించిన పుణ్యలేశమున నేమో కూడుకు కాని స
ద్వినియోగంబున కందరాని ధన మన్వేషింపనాఁ గాక చో
రనరేంద్రాజ్ఞలచేతఁ దక్కునెడ నర్థిప్రాశికి న్వట్టిక
ల్పన గాదే పెడనాభిధాన. ౬౦

మ......హితకంఠభూషణము ఠం గుల్మికి తద్వల...
గణనం బైనవధూశిరోధినెడలంగా ధర్మరాహిత్యమై
గుణముంటం దలకొన్న భాగ్యము దొలంగుంగాక సంధిల్లునా
ఫణిభూషా పెడనాభిధాన. ౬౧

శా. ధర్మం బర్జునభూమిభృత్తిలకమే తద్ధర్మకర్మం బన
త్తృర్మవ్యూహనికృంతనం బగుట సాధ్యంబన్న నీ కింతకుఁ
ధర్మంబన్నది యున్నఁ గాచికొను దథ్యం బాద్యదేహప్రభా
వర్మంబే పెడనాభిధాన. ౬౨

మ. అలసన్న్యాసికి లేదు తస్కరభయం బాభీతి సొమ్మున్నవా
రలకే వారిది లేమిగా దది దరిద్రప్రాణులంబైన ని
శ్చలమౌ భక్తిధనంబుకల్మి ధనికు ల్సత్యం బదే నాపద
ల్వలగొన్నం బెడనాభిధాన. ౬౩

మ. అతిలోభిం గనుఁగొన్న యాచకజనం బాకాంక్షమై నర్థసం
తతి యార్జించునె దాతలం గనిన పేదల్భంగి నీదర్శనో
న్నతి నింపొందు సమస్తభాగ్యశుభకందం బిందు కెందేది సం
ప్రతిచూడ న్పెడనాభిధాన. ౬౪

శా. శిష్టాచారము లేల గ ల్గకుచి కీక్షింపంగ యావజ్జనో
చ్ఛిష్టగ్రాహికిఁ గల్గునెట్లు రుచి భక్షింపంగ నీ రెండుఁ జెం
దష్టైశ్వరసమిద్ధభోగి కిల నీ యాశీర్వచఃప్రాభవా
వ్యష్టిన్ శ్రీ పెడదాభిధాన. ౬౫

శా. ఇంటింటం జని వంటకంబు గొనలే కిట్టట్టుగాఁ బెంటలో
కంటం బంటను బట్టి గీరికొని సాయంబైన కాకంబులా
యంటంటం జెయివీచుచు న్మెసఁగు నిత్యాశౌచిగ్రాహి ని

...టానా పెడనాభిధాన శివపూర్వస్వామ్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౬౬

మ. కలకాలంబు గురూపదేశ విదితజ్ఞానంబులే కాత్మచం
చలమై విస్మృతిఁ జెందునప్పు డెదలో శంకించుమూఢుండు దాఁ
గలుషధ్వాన్త్నైలకుక్షమౌర్వ్వ మనుసంజ్ఞం దెల్వి ముఁదున్నదే
ఫలమింతే పెడనాభిధాన. ౬౭

శా. నీసద్భక్తి విహీనులై తిరుగు దుష్కృతు ల్బుద్ధి న్మోక్షుల
స్త్రీసాంగత్యము గాంతు రే నిజము గాపెందప్పి చింతిల్లకన్
భాసిల్లం గలదే యనాథులకు సౌభాగ్యంబు త్వత్సంగళ
ప్రాసంబై పెడనాభిధాన. ౬౮

శా. బాలక్రీడల కెల్లమూల మగు సంభావించి యాడించు నీ
లీలామానుషవిగ్రహంబు విధికేని న్నిల్పఁ జాలించినం
గీలూడం బడు జంత్రపుం బ్రతిమవర్ణాస్త్రిం గ్రాలు నీవేతగుం
బాలింపం బెడనాభిధాన. ౬౯

శా. తోఁడేల్గన్న మృగంబులట్లు మది.........
లాడింపంగ నెఱుంగలేక యము డాయంబోవు మర్త్యాళికిం
జూడం జుట్టము మ్రొక్కనైనము మదిన్ శోధింప నీకంటె నె
వ్వాఁడీవే పెడనాభిధాన. ౭౦

మ. సకలాఘోర్మితరంగసంగతము సంసారార్ణవం బందుఁ బాం
థికగా మత్తిలి యున్న చిత్త మనురక్తిం జేసి వైరాగ్యమా
ర్గక శౌవ్యక్తి నెఱుంగ నీఁగకును సౌగంధ్యంబు సొంపొనె ద
ర్పకభంగా పెడనాభిధాన. ౭౧

శా. ఎందుం దోడయి నిల్చియుండఁ డరి నీవెందున్న నీయందె నా
డెందం బిందుకు సందియంబువల దుండె న్భవ్యత్వతాపదమిం
పొంద న్మట్టుచు బాసచేసెద నిదే యూహింప నీకాళ్ళకున్
బందం బౌ పెడనాభిధాన. ౭౨

మ. ధరఁ బుట్టింపఁ గరంబుఁ బెంప ననుసంధానంబు గావింప నే
ర్పరివై సర్వ మనుగ్రహింప ననుఁ బ్రోవన్నీ కసాధ్యంబె యిం
దరవిందప్రభ చిత్రభానున కనాహ్లాదంబె నాతండ్రి నీ
వరవుండం బెడనాభిధాన. ౭౩

మ. కుడిక న్నంబుజబాంధవుం డెడమక న్గోకాహితుం డగ్గినె
న్నడుమ న్మిక్కిలికన్ను నం దొకట కెంట న్మాట ముచ్చెయ్యొలిం
పడర న్నిగ్రహముం దనుగ్రహమునం దైక్యంబు సంధింతు చే
డ్పడు వేళం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౨౪

మ. కడువేగ౯ గుడిమ్రింగువాని కట లింగం బ్లొక్క టబ్జానె ని
న్నడి లోఁగొన్నమహానుభావునకుఁ గైవల్యంబు ముం దెవ్వ డం
చడుగంగాఁ బనియేమి తక్షణము వశ్యం బౌటయే గాక చొ
ప్పడకున్నే పెడనాభిధానశివపూర్వ- ౨౫

మ. చనుచో నల్లక పట్టితెచ్చి మధురాజ్యక్షీరము ల్వోసి పెం
చినసర్పంబు విషంబు మానని క్రియ౯ శీలంబు లెన్నన్ని చె
ప్పిన మూఢుండు (నిజంబు) గన్గొనఁడు తద్వృత్తంబు లానైజక
ర్మనిరూఢిం బెడనాభిధానశివ- ౨౬

శా. ధీరోదారగభీరవాఙ్మనుర ... ...
... ... గానోపుకా
వేరీవారి మునింగియున్నశిల పృథ్వి న్మత్తనానే కృపా
పారీణా పెడనాభిధానశివ- ౨౭

శా. అర్వాచీనవటద్రుమూలఫలవిద్యామూర్తి భాస్వన్నిజా
శీర్వాదస్థిరవర్ధమానమునిరాజీజ్ఞానదీపాంకురా
ఖర్వస్ఫూర్తి సమస్తలోకహితభక్తవ్రాతహృద్వర్తి దృ
క్పర్వా (శ్రీ) పెడనాభిధానశివ- ౨౮

మ. తనుపొన్నంటఁ గడంగివచ్చు యముపంతం బంత దూలించి ని
న్ననుఁగుంగౌఁగిలి లోఁగొనం గనిన నిత్యానందుని న్మానినం
దనునిం గాచి పదాహతిం గెడపి తౌ దండాయుధు న్నాధుమా
ర్గనిరోధుం బెడనాభిధాన- ౨౯

మ. కడలిం బుట్టి దివంబు ముట్టి కడిమి న్గన్పట్టి జేజేల ని
ప్పుడలెల్ల న్విడఁగొట్టి మిట్టిపడు నా కాకోలముంబట్టి నే
రెడుఁబండుం బలెనొత్తి పట్టి విగతార్తిం గ్రోలి తింత్రైన వె
ల్పడసీకం బెడనాభిధానశివ- ౩౦

మ. మదమాతంగబలాంతకారి చటులోన్మాదంబున న్మన్ను ద

న్నెదురుం గానక నీదుకయ్యమునకై యేతేరc బోకార్చి నే
ర్పొదవం దాల్చి తదాజినంబు కృతకృత్యుం జేసితో వానిc జే
వదలిర్పం బెడనాభిధానశి వ- ౮౧

శా. ఔరా తారకుc డల్గి సర్వ మెడసేయం గల్గి పోజివ్వ కిం
పార న్నిన్ను మగంటిమి న్నగడి నివ్వె వెల్గి చల్లాఱెc దా
నాఱంబోయిన దీపమోన భవదీయంబైన కౌమారకం
పాకోచిం బెడనాభిధాన- ౮౨

మ. సురసంఘాత విఘాతనవ్రతకటిస్ఫూర్తైన యయ్యంధకా
సురు విధ్వంస మొనర్చి (యంత) దిగినీసు ల్పార్వపాద్మ్రాజ్యసం
భరణ ల్గా నభయప్రదాత వగుచు న్బాలిలితో లోక భా
స్వరలీలం బెడనాభిధాన- ౮౩

మ. రథరథ్యద్విరథాంగసారథిధనుర్బాణేషుధిజ్యాళియా
పృథివీవేదరవీందువాక్పతిసురాద్రి(శ్రీ)వధూనాథవా
ర్నిధిభోగీంద్రులుగాc బురత్రితయము న్మర్దించు నీచర్యలు
గ్రథురంబుల్ పెడనాభిధానశివ- ౮౪

శా. గాంగేయాచలచాప నీకొడలు నై గంగన్నc గన్పట్టు నీ
లింగాంగిం గనుచో మొఱంగెడవు పాళిం గొంద అజ్ఞాను లే
నుంగుం గన్గొను కుక్షిలుం బలెను మన్ను న్నిన్ను నీవెన్నcగా
వంగానెc బెడనాభిధాన- ౮౫

మ. శివనిందాపరు లైనవారికిది బాసిల్లంగ దృష్టంబటం
చవలీల న్మఘుడీక్షితుం డఘపురాధ్యక్షుండు దక్షుండు ము
న్నవలాలాయుతమైన గోత్రతలతోడం గుందcగా నున్న మా
న్పవశంబే పెడనాభిధాన- ౮౬

మ. సుమనస్సుం డొకవేళ నాద్వితమనస్తోకంబుగా ముట్టిన
న్విమలజ్ఞానము గోలుపోయి నినుగా వేఱెందు చేపట్టునే
నుమనస్సింధువు నైజ మొందదె విపార్చుల్ గ్రమ్మఱం బుట్టి తం
త్రమహేశా పెడనాభిధానశివపూ- ౮౭

మ మలదేహు ల్పదివేలు గూడినను సామ్యం బొందురే నిత్యని
ర్మలచిత్తుం డగు న్యాకభక్తునికి సామాన్యంబు పో దున్న ము

న్నలరాయంచ కనంగుపుల్గులు సమం బౌనయ్య వేఱొండనా
వలదింకం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౫౮

శా. నీలగ్రీవ మహానుభావ త్రిజగన్నిర్మాణపారీణ కా
కోలాహార భుజంగహార నగరాట్కోదండ సంపోషితా
ఖీలాంభోజభవాండభాండ సదరీభృద్వల్లభస్నేహకృ
త్పౌలస్త్య పెడనాభిధాన- ౫౯

మ. బగుతుం డౌతయు నాజవంజవ సుఖభ్రాంతిం దగుల్కొన్న నీ
జగి యజ్ఞానముగాదు వాని యెడ కౌచిత్యంబు గాదేని పై
నిగుడుల్ గప్పిన నిప్పునందు సెకలేనేలేదె నాసామి నీ
వగ పేలా పెడనాభిధానశివ- ౬౦

శా. ప్రాదుర్భావ వివేకమర్కటకిశోరన్యాయ మింపొంద మీ
పాదాబ్జంబులనంటి జంటగనురేవ న్నామనఃపుష్ప మా
మోదం బైనది యందుఁ బొందుగఁ జిదాభోగంబు నీకొందు కీ
వాదంబో పెడనాభిధానశివ- ౬౧

శా. పూనన్లేద బిడాల మాతృశిశువుం బొందౌనె నాపిల్లలై
తేనెతీయువఁ ద్రిప్పినం దిరుగు నింతేకాని నావల్ల నే
మౌనయ్యా ననుఁ గన్నతండ్రి విలఁ జోద్యంబే యదిన్నీ కుమా
ప్రాణేశా పెడనాభిధానశివపూ. ౬౨

మ. పలుమాఱుం బలుకం బనేమిపుడు నా భాగ్యంబహో దేవ భూ
తల నిత్యోత్సవ నీవు నేననెడి భేదంబూడ్చి నిన్నాటపా
టల ముప్పూఁటలు గొల్చెదన్ భ్రమరకీటన్యాయసంసిద్ధి తా
వలమయ్యెం బెడనాభిధానశివ- ౬౩

మ. ఘటజన్మార్చితపాదపద్మ నిజభక్తిస్వాంతరాజీవ వి
స్ఫుటలీలామణిసద్మ సంహృతజనస్తోమార్తిదుర్దాంతహృ
జ్జటిలచ్ఛద్మసమస్తయోగి సుమనస్సంవేద్య విద్యుజ్జటా
పటలీభృత్పెడనాభిధానశివపూ. ౬౪

మ. శ్రవణానందముగా భవన్మహిమ లశ్రాంతంబు నే వింటి నీ
నవహేలాకృతి లోచనోత్సవ ముదీర్ణం బైతగం గంటి మ
ద్భవబంధంబు విడంగఁ గొంటి నిను నీ భక్తుండనై యుంటి గా

రవ మబ్బెం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వామ్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౯౫

మ. మొదటం దెల్పని గొంత ముందెలియకే మో కొంత భాషించితి
న్మది దూషించితి నిన్ను నేమయినను న్మన్నించు టర్హంబు మ్రొ
క్కెద నే దాసరితప్పు దండమున నా కీడెంచి మేలెంచ సం
పదగల్గుం బెడనాభిధానశివ. ౯౬

మ. నతసంతాన భవత్ప్రసాదమునఁ జీర్ణప్రాయమై మత్పురా
కృతదుష్కర్మఫలితాన మంతయుఁ దొలంగె న్నిత్యలింగార్చనా
రతి సాఫల్యముఁ జెందె నామతిఁ బునర్జన్మం బలభ్యంబు సు
వ్రతినైతిం బెడనాభిధానశివ. ౯౭

శా. నావృత్తాంతము విన్నవించితి సకృత్సన్నంబాత యాలించి తీ
వావంతైనఁ గొఱంత లేదు కడుమే లయ్యె న్ననేకాక నీ
సేవ న్సుస్థిరమైన ముక్తి నను డాసె న్నిప్పు నుం దోషగా
రావచ్చుం బెడనాభిధానశివ. ౯౮

శా. ప్రారంభంబున ని న్నృతీశ్వరునిగా భావించి నేఁ జెప్ప నో
ప్పారం బూనిన నీసుభక్తిశతకం బయ్యెం బ్రపూర్ణంబు చే
తోరూఢిన్ మఱి చిత్తగించి ముదితాత్ముం జేయవే సద్ఘృణా
పారీణా! పెడనాభిధానశివపూ. ౯౯

శా. ఎన్న న్వాక్కుల సన్నుతింతు ననుటింతే కాని తత్త్వాశలం
బెన్న న్నీస్తుతి గాదె కాన మఱి నీకే చెల్లు నిందెట్టి త
ప్పున్నన్నన్ను క్షమించి కాచుకొనునుద్యోగంబు దూరీకృతా
పన్నార్తా పెడనాభిధానశివపూర్వస్వామ్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౦౦

శా. భావింపన్ జనులెల్ల నీభువి భవద్భవ్యాభిధానాంకితం
బై వాక్చాతురి మీఱి సుస్తుతిహితం బాచంద్రతారార్కమున్
... ... ౧౦౧

శా. శ్రీమంతు ల్మతిమంతు లుజ్జ్వలయశశ్శ్రీనాధసీమంతిని
సామంతుల్ ఘనులౌదురీనగరసంస్థాను ల్సదావృత్తినీ
నామోచ్చారణనిష్ఠఁ జేసి మఱి దీనత్రాణపారీణతా
ప్రాముఖ్యు ల్పెడనాభిధానశివ. ౧౦౨

శా. శ్రీయుం జేయును బాపు నాపదల నుర్వి న్నీమహాప్రార్థనం

బాయుర్వృద్ధి యశస్సమృద్ధి హితవిద్యాబుద్ధిసంశుద్ధి ని
శ్శ్రేయస్సిద్ధి యొసంగుఁగాత నిరతశ్రీరస్తు మత్సంగత
ప్రాయస్తే పెడనాభిధానశివ. ౧౦౩

శా. చిల్లీలాకృతి మల్లికార్జునఇతి శ్రీపండితారాధ్యహృ
త్ఫుల్లాంభోజవిహార భూరివిలసత్పుష్పంధయస్వామివై
మల్లంపల్లి వసించియున్న త్రిజగన్మాన్యుండ వీవంత్రు సం
పల్లీనా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౧౦౪

శా. గంగాభోగవతీభుజంగ భుజగగ్రైవేయకోత్తుంగ సా
రంగాస్వప్నవిపక్షభంగ కరసంప్రాప్తైకసారంగ సా
రంగాంకప్రథితోత్తమాంగ మృదుసారంగీదృగార్యాపరి
ష్వంగాంగా పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౦౫

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యవిరచితము.

సంపూర్ణము.

ఈశతకము
జగ్గయ్యపేటనివాసులు బ్ర॥ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారిచ్చినది.

శ్రీరస్తు

3. మన్నారుకృష్ణశతకము.

కైఁడిపాటి వేంకటనృసింహకవి.

సీసపద్యములు.

(1) స్తుతిదశకము

శ్రీరుక్మిణీరమాక్రీడాకళాసత్య సత్యభామామనోజలజమిత్ర
మిత్రవిందాధరామృతపానచాతుర్య తుర్యకాళిందీనదీప్రసంగ
సంగమపుణ్యలక్షణాలక్షణాధీన ధీనయనాగ్నజితీప్రసాద
సాదరసల్లాపజాంబవతీలోల లోలదృగ్భద్రాముదాలవాల
వాలఖిల్యాదిమునిసంస్తవప్రభావ, భావమున నెంతు నిను విష్టపప్రచారుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧

పద్మావతీమన పంకజసారంగ రంగదంభోధిపర్యంకమోద
మోదకభుక్త్రాతసాదరసాంగత్య గత్యంతరాభావఖచరరక్ష
రక్షశ్చమూమహారణ్యపావకకీల కీలాలభృత్తుల్యనీలవర్ణ
వర్ణమాలాజమోదీర్ణమంత్రాధార ధారణాయోగమేధావివరద
వరదయామతికుజనధూర్వహమువడువ, వడువ వేమందకని వేఁడుపుడమి నెంతుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨

ప్రకృతికార్యేతరప్రబలనిత్యానంద నందనీకృతశతానందకామ
కామాదివర్గతమోమహితాదిత్య దిత్యపత్యసరోనదీననాగ
నాగలోకవిభుత్వభోగభోగిశయాన యానవేగఖగాధిపానిశాశ్వ
శాశ్వతవసుఘుశైశ్వర్యదనామాంక మాంకస్థలలితోత్తమాంగదేవ
దేవకీకుక్షి వెడలి పీతెక్కపరిగె, పరిగెనని వేఁడురుద్రాదిసురల నెంతుఁ, జారు.

నిఖిలవేదాంతోపనిషదర్థసంభావ్య భావ్యతీతశుభాశుభద్వయజ్ఞ
యజ్ఞపర్యవసానహవ్యవపాహార హారకుండలభూషితాంగబృంద
బృందారకాష్టదిగీశరక్షణదక్ష దక్షాధ్వరాహితదైవమాన్య
మాన్యత్రిభువనసామ్రాజ్యసంపద్భోగ భోగసంభృతపరిస్ఫుటమహీన
హీనమతివత్సబాలురనెత్తిదాఁచి, దాచియుతనైతినని వేఁడుధాత నెంతుఁ, జారు.

విశ్వసృష్టిస్థితివిలయకార్యనిదాన దానకృజ్జనకల్పతరుసమాన
మానసపూజావిధానహృష్టస్వాంత స్వాంతరింద్రియజిదార్యప్రణామ
నామజపావృత్తినీమవచోవాస వాసనాత్రితయనివారచతుర

చతురంతజాతిసంస్కారపరిష్కార కారణాచార్యయోగప్రసిద్ధ
సిద్ధవందితచాలవర్ణించిమరల, మరలఁ దెలిసితినని వేఁడుముఘువుఁ డలఁతుఁ, జారు.
గంగానదీజన్మకారణపదపద్మ పద్మామనోహరావచితిధిషణ
ధిషణామాత్రేతరదితిజభంగవిచిత్ర చిత్రాంసు తేజోవిశేషబీజ
బీజవత్పుషితనానాజీవపరిచార వారణేంద్రఘునస్తవప్రియాత్మ
యాత్మకళాలోకనాకృతుర్యాసన్న సన్నహానాసురసైన్యహరణ
హరనరేంద్రార్చితశ్రీపదారవింద, వింద వైతివియని వేఁడువిదురు నెంతుఁ, జారు.
ఉభయపార్శ్వవిభాస్వదుదధికన్యాగోత్రి గోత్రజేశస్తుతఘోరకిర్మ
కిర్మత్రయీబద్ధకవిమానసాసాధ్య సాధ్యచారణసమర్చా ప్రసన్న
సన్నద్ధమధుదైత్యసఖుపేతసంగ్రామ గ్రామణీగుణశార్ఙ్గ నామషేత్ర
ధర్మాదిపూరుషార్థప్రదతాత్పర్య పర్యంకకృచ్ఛేషఫణికులేశ
లేశముచునిచ్చువివరింపలేకనాఁడు, నాఁడునవ్వగునని వేఁడునజుని నెంతుఁ, జారు.
సనకాదిమునిమనశ్చరదంఘ్రిరాజీవ జీవతనుత్రయస్థిరనిశాంత
శాంతమానసజనైకాంతదృక్సముదిత ముదితానుసంధానమునివితాన
తానగానచణత్రిదశమానియోగార్హగార్హపత్యాద్యగ్నిగతవపాద
పాదసంక్రాంతదిక్పతికిరీటస్తోమ సోమసూర్యగ్రహాసురుచిరాక్ష
రాక్షసాంతకదివ్యవిగ్రహాఖసూచి, సూచినక్లైంతుననినభీష్మునినుతింతుఁ, జారు.
ప్రతిదినాకాంక్షితపద్మాస్వయంగ్రాహ గ్రాహపీడితగజకష్టశమన
శమననందనరిపుక్షయదిగ్విజయమూల మూలప్రకృతికార్యజాలఖేల
ఖేలాంతరాళస్థలీలాచిదాభాస భాసమానసువర్ణభావుకపట
కపటనాటకకృతోద్గత జగద్వ్యతిరిక్త రిక్తసాధువిపత్సరిత్సుతరణి
తరణినిభనీహితోక్తులవిరిసెఁదమము, తమముఖముగంటిననినయుద్ధవుగణింతుఁ,
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯
శ్రీయాదవాన్వయశ్రేయస్సరోహంస హంసశీతాంశుదివ్యావలోక
లోకేశలీలావివేకకార్యవికల్ప కల్పద్రుసురధేనుకల్పదాన
దానవగణమహీధరమహోగ్రశతార తారాభదధికణాకారకలిత
కలితమస్వాంతముష్కరదర్శనాభావ భావజముఖతనూభవనికాయ
కాయపరిదిగ్ధ దుగ్ధప్రకాశమాన, మానసీసేవనిల్వనామానసమునఁ,
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦

(౨) దాససంగతిదశకము.

[illegible] రాజ ద్విజరాజగమనావతీర్ణభువన
[illegible] పద్మాప్తచేటీతపస్సపర్య
[illegible] నాదరహాస్యానుమోదచిత్త
[illegible] నాభీరణక్షోణిహీణప్రసంగ
[illegible] వ్రుతాపరాధి, రాధికాగోపనృపవధూరత్నజార, చారు
[illegible] నాలోలవృత్తి నెన్నంగఁబోకు
[illegible] వాహీనకృత్య మెన్నంగఁబోకు
[illegible] నాక్రూరచేష్ట లెన్నంగఁబోకు
[illegible] నాచలచిత్త మెన్నంగఁ బోకు
[illegible] నాభాగ్య మేమొకాని, కాని నీసేవ నేఁటికి గలిగె నాకుఁ
[illegible] పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౨
[illegible] యుష్మదాస్యంబు దాస్యంబు సేయని తామసులకుఁ
[illegible] భావంబు భావంబుచలియించు పామరులకు
[illegible] ద్వేషంబు ద్వేషంబుమదినొప్ప ద్రిమ్మరులకుఁ
[illegible] భవదవలోకంబు లోకంబునడకల ప్రాకృతులకు
[illegible] ములచే నలరు జడునిఁ, జెడు నిరర్థకు నను దరిజేర్చుటెట్లు
[illegible] పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౩
[illegible] నేచాలవా చాలవాచాలకశక్తి గలిగి
[illegible] వినఁగోరవా గోరవాకర్ణనకుతుక మెటిఁగి
[illegible] నని యభయ మీఁజేరవా జారవామాత్ములసఖ్య మెటిఁగి
[illegible] డని వాడవా వాడవాడల మ్రుచ్చు జాడ లెటిఁగి
[illegible] యున్న, యున్నతస్థాననాదైన్యముడుపఁగదవె
[illegible] పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౪
[illegible] మమ్మేలుకో మేలుకోయని దయామృదులహృదయ
[illegible] నన్నాదుకో నాదుకోరికలిచ్చి నలిననాభ
[illegible] నన్నుఁ జేపట్టుకో పట్టుకోకలు మొలఁగట్టుశౌరి
[illegible] పుణ్యాంబు గట్టుకో గట్టుకోమలపాణిఁ గట్టినహరి
[illegible] జెప్పుకుందు, కుందునామది దైన్యంబునొందనీకు
[illegible] పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౫

ంప లేఁ డయా ప్రభువెందు నీకన్న నీకన్నబిడ్డని; వీఁక నెన్న
పతితుండు లేఁడయా వరికింప నాకన్న నాకన్నమహినొప్పు నరులలోనఁ
బడుచున్నపాటు లెప్పుడుఁ జెప్పనా విన్న నావిన్నఁదన మింకఁ బోవఁజూడు
గతినీవె లేరికఁ గడతేర్పునాయన్న నాయన్నమాటల న్యాయ మెఱిఁగి
యుది నిజం బని కరుణ నన్నేలితేని, ఘనియశోధంబు నీకథలానలే నె,చారుఁ
ంతునిదె నాకు విత్వంబు తాళరా తాళరాగైక్యనృత్యప్రమోద
ఏవె దైవము నాకు నీపదమానరా మానరా జాగు రామానుజన్మ
నాకింత కెన్నిజన్మంబులో యెంచరా యంచరాయనిసాదిఁ గాంచినవారి
ప్రబలతాపత్రయబాధల కోపరా కోపరాగస్వాంతకుజనదూర
మరసియిఁకనైన నామొఱ నాలకింపు, కింపురుషయక్షగంధర్వకృతసపర్య-
పనేర్చునే శ్రేయోనిశాంతంబు శాంతంబు నావంటిచపలమతికి
వమకూడనేర్చునే సంపన్నిదానంబు దానంబు నావంటి హీనగతికిఁ
జేకూరనేర్చునే చింతావియోగంబు యోగంబు నావంటి భోగరతికిఁ
బొసఁగంగనేర్చునే భూతహితత్వంబు తత్త్వంబు నావంటి దైన్యకృతికిఁ
గాన నిటువంటి పతితుఁడ నైన నాకు, నాకుజాతునికట్ల నీనామమబ్బెఁ, జా.
ర్యములు రుక్మిణీసత్యభామలు భామలస్మితముఖులై వసింప
ఏయోష్ఠమునఁ గరాన్వితవేణుకాండంబు కాడంబునించురాగమున నొప్ప
ఏశయద్వయిని మానితశంఖచక్రముల్ చక్రము ల్వెలయు తేజమునఁ దనర
ఏమేన నిర్మలహేమాభవాసంబు వాసంబు దీపించు వన్నెనలర
ఏదుటఁగస్తురితిలకంబువొదలమించు, మించునీమూర్తిఁగాంచి సేవించువాఁడఁ-
ఏకృతామ్నాయభావనాచరణము ల్చరణముల్వ్యత్యస్తసరణి నిలిపి
మక్రాంతసంతోషితాభీరవంశంబు వంశంబు మోవిపై వఱలఁజేసి
వర్షావసరచర ద్వారిదాబర్హంబు బర్హంబు మౌళి నేర్పడ ఘటించి
తిభీభయంకర దేవతాసుముఖంబు సుముఖంబు నొరగా సొంపొనర్చి
వట్టి నీదివ్యమగు తేజ మనువియోగ, యోగవేళఁ గనంబడు నొక్కొనాకుఁ
జారుతరమందహాసపోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨౦

— (౩) పితృమాతృదశకము. —

దలనె బ్రహ్మాంబు పదునాల్గుభువనము ల్భువనము లైంకిగాఁ బూనెఁ గుక్షి
సంతనే విభుఁ డాద్యుఁడై మహదాదుల దాదులఁగా స్వతంత్రత విధించె

కివి నేమేధావి జీవపార్శ్వస్థుఁడై స్వస్థుఁడై వటపత్రశాయి యయ్యెఁ
జెలఁగి యేదేవుండు సృష్టిసంధాతను ధాతను నాభిపద్మమునఁ గాంచె
నట్టినిను దేవకిపిచండమునందు దేవ, దేవ నవమాసములు మోచి తిరుగుటరిది
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨౧
శంఖచక్రగదాసినాధ వర్ణోత్కరములు కరములు నాలుగు పరిఢవిల్ల
ధృతకిరీటాధరీకృత భాస్వదుత్తంసము మస్తంబు నిస్తులమహిమ నొప్ప
లలితరేఖాభాసిలక్షణాస్పదములు పదములు పల్లవప్రభల నలరఁ
బూర్ణ ప్రతీకస్థభూషానికాయంబు కాయంబు దివ్యమంగళతఁ దనర
నెసఁగునిటువంటినినుఁబుపటింటఁగన్న కన్నతలిదండ్రులెంతసంపన్నులొక్కొ.
ప్రచలితహేమాద్రి ప్రజ్ఞావిశేషుఁడై శేషుఁడై పూనె నేజితజగ్దాత్రి
విధినిశివేళ నుదధిఁ బాఱు మత్స్యమై మత్స్యమై త్రిప్పె నేమహితకీర్తి
తరువంగఁ గ్రుంగు మంధానాద్రిఁ గూర్మమై కూర్మమైమోచె నేధర్మవర్తి
యతలస్థమహిఁ దిరస్కృతసోమఘృష్టియై ఘృష్టియైయెత్తెనేస్పష్టమూర్తి
యట్టినినుఁగొంచువసుదేవుఁడలిరయమున, యమునదాఁటిర్రేపల్లెకునరుగుటరిది
ముందఱ నిడుకొని ముదుక నేర్పరిపాటి పరిపాటి తైలంబు శిరమునంటి
యూరువులందిడి యుదకశీకరములఁ గరములు సున్నితోఁ గలయ బులిమి
మృదులోష్ణధూతహరిద్రకృజ్జలముల జలముల దోయిట జలకమార్చి
కడు వేగముగ మేనితడిని బయ్యెదనంట నెదనంటఁ జేర్చి పెంపొదవనొత్తి
కుత్తుకకు డాయఁజేతుల నెత్తిపట్టి, పట్టివచి ముద్దుగొను తల్లి భాగ్యమే మొ-
నిటలస్థలిని జక్కఘటియించుఁ గావునఁ గావునఁ బోరిడి కలఁగు వేళ
బొమలక్రిందను రేఖ నమరించుభసితంబు భసితంబు కడు దుల్కి పడెడు వేళ
నొకచెక్కిటనె రక్ష నుంచు నంజనముచే జనముచేకొని ముద్దుగొనెడు వేళ
మొలత్రాట నింగువ ముడిచిన ముడివెట్టు ముడివెట్టిపురుడంటి బడలు వేళ
నందసతియిట్లునినులోచనముతఁగాంచి, కాంచినవధూటికధికంబుగాఁగఁబెంచె-
ప్రక్కలో నిడుకొని పలుమాఱు జోకొట్టి జోకొట్టి పుణుకుచు జోలపాడుఁ
బోరువెట్టిన భుజంబునఁ జేర్చి చిచ్చోచ్చిసి చిచ్చోచ్చిసి యని వ్రేళ్ళఁ జిచ్చుకొట్టు
హాయిరేయనుచు నుయ్యాలనుంచి లాలించి లాలించి మెల్లమెల్లనఁ గదల్పు
బూచివచ్చెనటంచు బుసవెట్టి బెదరించి బెదరించి మీఁగాళ్ళఁ బెట్టియూఁచు
నిన్ను నిన్నివిధంబుల నిద్రఁబుచ్చి, బుచ్చిశిశువంచుఁ దల్లిపాలిచ్చు లేపి, చా.

వనమాలి కేవలార్భకుఁడనఁ జనుబాలుఁ జనుబాలు గుడుపవే సమయమెఱిఁగి
వినఁజాలఁ బ్రొద్దెక్కె ననుచు నీవెన్నఁగా వెన్నఁగాచిననేతి నన్నమిడవె
లీల నుయ్యెలఁ బవ్వళించి పెంపొందుగా నొందుగానిఁకని ద్రిప్పుచుండఁగదవె
తడవాయె నిద్రించి తాళఁ డాఁకలికినో కలికి నేర్పున మేలుకొలుపఁగదవె
యనుచునందుండు నీతల్లి ననుచుటప్పు, టప్పటికి పన్నుఁగాంచు మోహమునఁగాదె-

నునురావిరేక వెన్నుదుటిపై నలకల నలకలాపాగ్రణియై మెలంగ
నురమునఁ బచ్చల నొప్పి యొప్పులెకోసు పులిగోరుపతకంబు పొంకమలర
నడుమున మణివితానపు మెఱుఁగంటుల గంటలమొలనూలు గల్లురనఁగఁ
దళతళదివ్యరత్నప్రభావలయము ల్వలయముల్ హస్తాగ్రములఁ జెలంగఁ
దనరునీజానుయానంబు తల్లిచూచుఁ, జూచుకంబులఁ బాలిచ్చి చొక్కుఁగాదె-

కుడువ రాచను బువ్వగడియలోనుడుకు చే నుడుకు నేర్పననూఁదియిడుదు ననుచు
మీఁగడపెరుఁగుతో మెసవు మోగిరము వేగిరము వేడుకశుభాకృతియటంచుఁ
జెచ్చెర భక్షింపు చేకొని యీ వెన్న యీ వెన్న నేల నన్నెప్పు డనుచుఁ
ద్రాగురా నునుపంచదారతో నీపాలు నీపాలు సున్ని లేఁబాప యనుచు
నిత్యమునుజన్నిపాయపునిన్నభూత, భూతదయగల్గుజనయిత్రి బుజ్జగించుఁ-

శింశుమారస్థ దివ్యాంశువిగ్రహముల గ్రహములఁ దారల రాశికములఁ
బూర్వదిక్పాలాదిపుటభేదనంబుల నంబులఁ దనరు పప్తార్ణవముల
భూఃజలాగ్ని మరున్నభోభూతగణముల గణముల దిశల నాకాశచరుల
నతలాద్యధోలోకగతఫణీన్ద్రముల స్వాముల జంగమస్థావరముల
మృత్తుఁ గనుమంచు నీవునోరెత్తఁగాంచె, గాంచనాంశుక జననినీగర్భమందుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితాఘతతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౩౦

—(4) బాలదశకము —

నరుల కిందలిజీవనంబులు భంగముల్ భంగము లేవన ప్రతతియందుఁ
జరము లిందలి గోవృషస్త్రీపురన్నములు గన్నములగు నచరంబులందు
నమృతాప్తికిందు ననాయాసమథనంబు మథనంబు లమృతసంప్రాప్తికందు
నిందవస్థలమూఁట నంబాత్మచర్యలు చర్యలు రెండవస్థలనెయందు
ననికదా వార్ధిఁదొఱఁగి బాల్యమునఁ బాడి, పాఁడిపంటలుగల్గు వ్రేపల్లెనుంట
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౩౧

సూత్రమని సారెకుఁ సారెకుఁ దొలుదొల్తఁ జప్పరించి
పిదపఁ దక్కయి త్రిపృథుసుచా సారంబు సారంబుగలతనుస్తన్యమాని [వి
యు భయసంధ్యలయందునుగ్రనామదముతో మదముతోఁ జనుబ్రాలుపిదుకఁ ద్రా
వ్రామ్నాయకృతాజిక్షవికారంబు కారంబు వారసంగతిని గ్రోలి
యుచితవిరాజిశైశవానుభవము, భవముగలవారలకుఁ గదాప్రాప్తమగుట-
నలుకకంకిటిఁ గ్రోత్తియలఁ గూర్చునెమ్మది నెమ్మది వటపలాశమ్ముఁ దలఁప
జెడజెడఁ జనుబ్రాలుగుడుచుఁ దానుడురుచినుడురుచిక్రతువపాహుతిదలంప
వారిజనమనోహరణమానవలీల నవలీల లసి విభువ్యక్తి దలఁప
నఖిలతదధిభాండ మథనస్వనంబున నంబునమ్రోగ్గి రావంబు దలఁప
వంబదతిధ్వనిచే నలోపంబునందు, నందునంపత్తి గనుటవిన్నోందె మఱపు-
ప్రతుంతలొభాస్వద్భుజపద్మచేఁ బద్మచేఁ గడు నొత్తఁబడిన వెవ్వి
పాదకృష్ణుంగభంగత్వగంగకు గంగకుభవజనకంబు లెవ్వి
యచలితయోగియోగానుసంధానప్రధానప్రచారంబు లైన వెవ్వి
సకలవన్నాక్రమాచార విస్రుతులందు శ్రుతులందు నృత్యంబు ద్రొక్కె నెవ్వి
యిట్టి నీపాదములు నందునింట బెదరి
బెదరికని తప్పటడుగులు వెట్టుటరిది, చారు. ౩౪
అట్టి పాలిప్పు డిమ్మని పటాంచలముఁ జంచలము చెందఁగఁ బట్టుసమయమందు
నమ్మ వెన్నయొసఁగు మనియుంధదండంబు దండంబునిడి పట్టుతఱిని మఱియు
నవ్వపెట్టవె బువ్వ యని లీల వ్రేలిచే వ్రేలుచేకొని పట్టువేళయందు
నప్పచ్చి దే తల్లి యని శుభాకరములు కరము లడ్డమువట్టు కాలమందు
నిట్టినీశైశవక్రీడలింతియెన్ని, యెన్నినను లున్నమాననీయిష్టమొసఁగుఁ, జారు.
సతతభక్షితమఘాహుతిసరసాన్నంబు సన్నంబుగాఁ దిన సరణిమెసవ
సర్వవేదాకృతి శ్వరపలుకులు పలుకులు గడుముద్దుగులుకఁ బలుకఁ
బ్రాణ్యాంతరనుగత పాదపల్లవముల లవములగతి వీధి లగువులెత్త
స్తుతిరవాకర్ణనస్రుతివల్లవార్తల వార్తల సార్థక్యవ్యక్తి వినఁగ
నేర్చుకొను టద్భుతము గాదె నీవు మంద
నుందచర్యలఁ బ్రాకృతమ్మాడ్కిమెలఁగి, చారు. ౩౬
అత్మాలయము దాఁటునంతకు నడుగున నడుగు నవీనకుహాకతనిడుచు
నవలివీథికిఁ బోవునంతకుఁ బదమెత్తి పదమెత్తితిన్నగాఁ బాడుకొనుచు

నరసి నేస్తులఁ గూడునంతకు నల్లన నల్లనఁ గనువారి నడిగికొనుచు
నచటఁ బెన్నుద్ది యా నంతకు గొబ్బున గొబ్బునఁ గసరి కేగో యటంచు
నాటలకు వేఁట వెడలి ఘోయచుచునంత, నంతధూర్తశిఖామణివైతివౌర, చారు.
అన్న రా మనమాటలాడంగఁబోవలెఁ బో వలె వాటెంకఁ బొసఁగదోయి
తల్లులు గనికొట్టఁ దలఁతురు మనముల మనములఁ గోపంబు మాన రెపుడు
వెన్న దొంగిలి తెత్తు విను మన కిరువుర కిరువు రథోదరం బీదినంబు
ఆటల కధికుల మయ్యు యీమందలో మందలోలాత్మడింభకులకన్న
ననుచు నమ్మించి సకలగుణాభిరాము
రాముఁ దోడ్తోని రాజమార్గంబుసార వె, చారు. ౩౮
సంహిత విని వచోర్ఘురిఁ బదక్రమముల క్రమములఁ దప్పక ఘనను చెప్పి
సాము చూచి ప్రయోగసంహార మనువుల మనువుల స్మృతిరీతిమహిమ లెన్ని
క్రయవిక్రయస్థితు ల్గని యావివృద్ధుల వృద్ధులగతి వివరించి మించి
పనుల నన్నిటిఁ గాంచి బహువిధోపాయము ల్పాయముల్గల వారిఫణితిఁ దెలిపి
ప్రబలు నిను ముఖబాహూరుపాదజన్మ
జన్మబాలురు గని నిల్వఁజాల రెదుటఁ, జారు. ౩౯
గళదచ్ఛదధిపయఃకణ మై వశీకర శీకరకణము నిరాకరించి
లవరజస్సహితావయవ మై విభూతిద భూతిదనర్చు శంభుని నెదిర్చి
చలదలకాస్య మై జలదపోతాంజనతాంజనగిరి శృంగ మపహసించి
నవనీతదిగ్ధమై పవిభవా భాసిత భాసితహరినీల మోసరించి
భువనమోహనమగునీదుబుడుతమూర్తి, మూర్తిమంతంబుఁజూపినాయార్తినుడుపు
చారుతరమందహాస షోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౪౦

(5) చోరత్వదశకము.

ఉదయాది నేధనాఢ్యుల కైనఁ జిక్కని చిక్కని పెరుఁగు వాసింప జుర్రి
ప్రొద్దు జామైన నేపుణ్యుల కందని కందని వెన్న నింపొంద మెక్కి
మధ్యాహ్నవేళ నెమ్మది నట్టుగట్టిన గట్టినయంపు మీఁగడలు మెసవి
యపరాహ్ణమున నెట్టనై తడవారిన వారినంటని పాలు వడిగఁ ద్రావి
ప్రతిదినం బిట్టిచోరకర్మప్రసిద్ధి, సిద్ధవడసితి వే మంద నుద్ధరింపఁ
జారుతరమంధహాస షోలూరి వాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౪౧

... కౌంగిలి చేయఁ బిన్నవు గావింపు గావింపు మిదియని మోవిగఱచి
...చెలిగించ నెత్తు నీయనుచుని మనుమని... ... ...
లేక సెవములనిట్లుగల్పించికొన్నరి,కొన్నరిప్రేతలమానంబుగొంటివౌర,చారు.

తొలి... దింతకుఁ గన్నులుంగుదు రంగుదుకూలాంతరమున రమణి
నిహార వచ్చెనీ కెయనింతు నంచలములోఁ జలము లో నెడలింపు చంద్రవదన
...కతి...నెంతకుఁ బవలించి చనువాఁడ చనువాఁడవారిదే ఘనము కలికి
యిలు సేరలేని వెన్నెరుల నొక్కడ నేఁడు కడనేఁడుగడ నేనె కంబుకంఠి
యానుమ నీకీతి సమమోక్తు లాను దరసి
యానసి రాజమెల జారశేఖరుఁడవగుచుఁ, జారు. ౫౩

కలికి యూరలేఁకని పతిని నేఁ గలుగంగఁ గలఁగంగ నేటికే జలజగంధి
... జనకనాథుఁడు వచ్చునంతకు నంతకు నేఁ జాలనా లతాంగి
యట... పోయినమనోహరుని బిల్వఁగ నేల వగ నేల లేనె నిన్నుఁగురుఁబోఁడి
...ఁడు దూఁటుట నన్యతగుణి గామించునే మించునే నీమాటచంచలాక్షి
...ఘునబాలుఁడ నాసురసప్రబంధ, బంధముల నేరునని పల్కి ప్రబలితౌర,చా.

లలితపుష్పిత పల్లవిత తాపింఛంబుఁ బింఛంబు నొఁదల బిగియఁ జుట్టి
మృదులనాదసుధాఝురీ నిరర్గళమున గళమున వనమాలికలు ధరించి
...బంగరుపాలు చెంగులు జారఁగా వారగామైవలెవాటువైచి
...తామృతాధరం బనుపవడంబున డంబున వేణుకాండంబు నిలిపి
గాన మొనరింప విని తాళమాన మెంచి
మెంచి వ్రేతలు నిన్ను మోహించి రౌర, చారు. ౫౫

గోపికల గుంకుచుఁ గొలనిలో నుండఁగా నుండగాఁ జీరల నొడిసికొనుచుఁ
దీరభూజము నెక్కి తెగడుసుందరులను దరులను జేరఁగాఁ దలఁచికొనుచు
కలయించు నిన్ను మా కన్నెలాకులము గాఁ గులము గాదన దెయిాకొలఁతననుచు
...పగ మాకిప్పు డంబరముల నొప్పింపు నొప్పింపవలదు నమ్మెప్పుడనుచు
హస్తములు మోడ్చి మ్రొక్కు రామాభిమాన
మానములు గాచి పటములు మరలనిడవె, చారు. ౫౬

నవరాగమకరంద విపులపంకాసారకాసారముల జలకంబులాడి
ఘుసృమాదిసరాగశంకితచిత్రాంశు చిత్రాంశుకముల నచ్చికధరించి

యనుపమాననవగ్రహ ప్రభాభరణమాభరణమాలాగణం బరపి తొడిప
లీలఁ గస్తూరిచే ఫాలభాగములందు గములందుకొనుచుఁ జుక్కలఘటించి
పూతమానసలై గౌరిపూజ గూర్చి,కూర్చి నిన్ను వరింపరే గోపసతులు,చా.

మేఘవర్ణుని జూడవే ఘనసారమా సారమా యాపరిచ్ఛన్నుఁ డతఁడు
గోపరూపకుని గన్గొనవె హింతాళమా తాళ మాంతరమె దయాళుఁడతఁడు
కాంచనాంశుకధారిఁగాంచవే తిలకమా తిలక మాననమునఁగలుగునతఁడు
ఘనవేణునాదుని గానవే కుందమా కుందమా కనకున్నఁ గుటిలుఁ డతఁడు
మానధనహారియై యొల్ల మమ్మనుచు, ననుచు గోపికలరయ రెనినుభ మించి
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ గీ

కోరిచేపట్టెనా గోపకుమారుండు మారుం డనంగుని మార్చిఁ జనఁడె
పాలించెనా శౌరి ప్రచలితోపవనుండు పవనుండు నలుగడఁ బరువు లిడఁడె
నందనందనుఁ డేలెనా కలకంఠంబు కంఠంబు రాచి గద్గదతఁ బడదె
రక్షించెనా హరి రాకానిశాపతి శాపతిరోహితచ్ఛవిని గనఁడె
యంచుఁ దమలోన నెన్నుచు నధిగమించి,మించి వ్రేతలు నిన్ను మోహించి రౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. గీ

వెలఁదులు నీకు వ్రేతలకు నీ విరుగడ విరుగడగాని బంధురత నిలువ
బాలికాకరతాళఫణితిఁ ద్రికాలము ల్లాలముల్మ్రోఁడిటఁ గనుట దెలుప
భవదభంగభ్రూవిభంగవితానంబు తానంబుఁ బలుకు గాత్రంబు నొలయ
నన్యోన్యకంఠవిన్యస్తహస్తములు తమ్ములు గల మృణాళమ్ము లనఁగ
రాసమండలగతి వేణురావ మలర, మలరహితవృత్తి మధ్యమందలరితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౬౦

(7) గోపాలనదశకము.

దధిభాండమథననాదమున దిగ్గన మేలుగన మేలుకని వత్సగణము విడిచి
ప్రబలుఁడై యలరారు బలరాము తోడనే తోడనే నెనరునఁ గూడి చెలఁగి
జనని గూర్చినపక్వమునఁ గ్రొత్తనలరుచు నలరుచు లెన్నుచుఁ జలిది మెసవి
భువనమోహనరావమునఁగరంబఱచుచుఁ బఱచుచుఁ గ్రేపులఁబాయఁద్రోలి
బాలకులు తోడరా నీవు పసులఁగాయఁ,గాయదూత్తమయులరతిగా దెమందఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౬౧

అపరంజిబంధసూత్రాగ్రంబులాగుచు లాగుచు మట్టిచల్లడము దొడిగి
ధవళప్రభంబైన యవసరాసన్నంపు సన్నంపుజమిలికూసంబుఁ బూని

యడరియారీతిమాయాప్రవృత్తైకలంప, లంపటలోనర్చుఖలులఁగూల్ప వేయదల్చి
చాయతరమందహాస ప్రోల్లాసితాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౭౨

నృత్యంబు ఫణముల నెఱపి ప్రెక్క దలించి కదలించి కాళింగు గర్వమణఁచి
కను సన్న చేసి తాఁగ్రాని మహాబలుని వే బలునిచేతఁ బలంబుఁ గలనఁగూల్చి
కని సుదర్శననామఖచరగర్వాహిని వాహినీకటకున దేహముడిపి
సఖుల మ్రుచ్చిలి మింటఁ జనుశంఖచూడుని చూడనీపాటని కూడితుంచి
కెలయవే దోర్బలత న్నిఖిలులనైన, నైనవారిని బ్రోచుటకై వధించి, చా.

జనకుని నీట వాఁచిన పాశకరుని కింకరు -కించను బదాక్రాంతుఁ జేసి
కొమ్ములఁ గ్రుమ్మఁ దాల్గొను వృషభాసురు భాసురభుజశక్తి బడలుపఱిచి
కినిసి హయాకార కేశినామారాతి మారాతిసుందర నీరుచేసి
బాలురఁ గలసి మాయాలోలగతి నాకుగతి నాఁడు వ్యోమరాక్షసు వధించి
కలనపూరుషులఁబరాక్రమనిరూఢి, రూఢికెక్కిన సమానరుచిర తేజ, చా.

గరువంపురజకుని నరిభయాకరునిఁ గరమున నుత్తమాంగంబు చఱచి
యనిలోనఁ ద్రొక్కివచ్చిన మత్తకుంభిని గుంభిని యనువగాఁ గూల్చివైచి
మల్లయుద్ధమున మత్తిల్లుచాణూరుని నూరుని గ్రహములఁ బోరి చంపి
చేరి ముష్టాముష్టి సీరిచే ముష్టికు ముష్టి కుత్సితహాతి మొక్క చెఱిచి
దృష్టిపథమునఁబడినమామను శతిని.దతినిబరిమార్చిదోశ్శక్తిఁదనరితౌర, చా.

ఆజన్మశత్రుఁడై యవని న్నైసుల రక్కసులఁ రట్టడినేలు కంసుఁ జంపి
ముచికుందునేత్రాగ్ని మొనయుబపాయంబుపాయంబుగాఁ గాలయవనునోర్చి
కూర్కు సత్రాజిత్తుఁ గూల్చి హస్తరగతి దరగతిఁ జను శతధన్వుఁ ద్రుంచి
యంతఃపురద్రోహు లగుమురనరకుల నరకుల ముప్పొంగ వరుసఁగూల్చి
ఖలుల నిల్ల వధింపఁగాఁ గ్రమము మెపంగ, సంగరము చేసినట్టిదోస్సారధీర, చా.

అనిరుద్ధుఁ జెఱవెట్టి యాజి శంకరశక్తి కరశక్తి గలబాణు గర్వ మడఁచి
తనచిహ్నములు దాల్చు నని సహింపని కానిపని కానిఁ బౌండ్రకుఁ దునిమివైచి
యాతని కనికిఁ దోడగు కాశికావను కావనుఁ డని వాని గళము ద్రుంచి
కృత్రిమ సంపిన మదోన్నత్తు సుదక్షిణు దక్షిణాకరహేతి దాడి నోర్చి
యాకరణిదుష్టజనముల నేర్చిపిదప పిదపకృత్యము వెడలించిపొదలితౌర, చా.

పరిణయంబాడి దర్పము జనింపఁగ పట్టి పగవట్టికొను శిశుపాలుఁ దునిమి
శంకరవరలబ్ధసౌంభకసహితుఁడై సహితుఁడై యడరినసాల్వుఁ ద్రుంచి

దంతవక్త్రుని మహోద్దామకామోదకి మోదకీలితమనోమూర్తి నడఁచి
కలన నమోఘచక్రముచే విదూరుని దూఱు నీఁక నని త్రుళ్ళడంచి
యట్టిదుర్మార్గవర్తులనరసి యోర్చి, యోర్చిధాత్రికిఁగడుమేలుగూర్చితౌర, చా.
సారె జూదంబాడి సభ నుల్లసము లాత్మసము లాత్మ నలరఁగాఁ జలుపుసుక్కి
బాణుని సేనాధిపతుల మ మ్మనిచూడు మని చూఁడు కుంభాండకాదిరిపులఁ
బురములఁ దరుల విస్ఫురి తేచ్ఛ విహరించు విహరించు మర్కటద్వివిదకపిని
సతతతపస్సమాశ్రితమహావనులఁ బావనుల బాధించు పల్వలసురారి
బలుని చేనిట్లు శౌర్యసంపన్నకాయ, కాయములపీడఁజేసినకర్మసాక్షి, చారు.
కుడిచేత ములుకోలఁ గొని వామకరమునఁ గరము నశ్వములపగ్గములఁ బూని
శిరమున ముకుటంబు చెలఁగ రంజన ఘనాంజనఘనాంగముల దుశ్శాలువైచి
రథికుని నదలించి రణమున దరము సుందరముచూపెడు చిఱునవ్వు గలిగి
సన్నద్ధచతురంగసైన్యవికల్పన కల్పసంగతి యుపాంగముల నిలిపి
పార్థసారథివై చలపట్టి యాంచి, యాంచి కురుసేన నశియింపఁ జూచితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౮౦

(9) శిష్టప్రతిపాలకదశకము.

మును నవమాసము ల్మోచిన దేవకి దేవకీర్ణపద ప్రభావ మొంద
నిను దివ్యమూర్తిఁ గాంచిన వసుదేవుని దేవుని నినుఁ జేరు త్రోవ దెలియఁ
జేర్చి పాలిచ్చి పెంచిన యశోదాసతి దాసతీవ్రావాప్తివాస మొలయు
భవదమర్త్యక్రియాప్రాపితానందుని నందుని ముక్తితానకము నెఱుఁగఁ
బూర్వభవపుణ్యపరిపాకభూతిచేతఁ, జేతనప్రాయసుతుఁడవై చేసితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౮౧
జనకులు వలదన్న వినక సంపదశక్తిఁ బదశక్తిఁ గొందఱు పరువు లిడుచుఁ
దోఁబుట్టు లాఁగినఁ దొలఁగి యౌవనగతి వనగతిఁ గొందఱు పాడుకొనుచు
విభులు పోకుఁడటన్న విడిచి రాజితమూర్తి జితమూర్తిఁ గొందఱుజతలుగొనుచు
మించి మామల నేమఱించి యాశాంతత శాంతతఁ గొందఱు జాలిగొనుచు
విప్రసతులిట్లు తెచ్చినవిందు మెచ్చి, మెచ్చుచు భుజించి వాంఛితమిచ్చితౌర, చా.
దూరీకృతానిశాతురదుర్జనక్రూరు నక్రూరు బహుని ర్గలాత్ముఁ డనుచు
మన్నించి చేరిన మాలికాకారుని గారుసేకెన మెట్టి ధీరు లనుచు
నరుగువీథిని నెదురైన వామనగాత్రి మనఁగాఁద్రివక్రత మలయు ననుచు

మానసస్థితి నుగ్రసేనమహీను నహీనుని గతి నిర్వహింపుఁ డనుచుఁ
బాడమునిశ్రేష్ఠుకకటాక్షమునన శేష, శేషజయులుత్సహింపరక్షించితౌర, చా.
నరకవాసతఁ గ్రాలు సుకృతనూభవులఁ బ్రాభవుల ప్రారబ్ధానుభవము మాన్చి
మాగధపీడిత మధురాజనావలి నావలిద్వారక కిరిఁ జేర్చి
చెడుకాలయవనునిచే ముచికుందుని కుందునిద్దుర మేలుకొలుపఁ జేసి
యూపరవెల్లిమేనూని కూపమునఁ దాపమునందు నృగుని శాపంబు దీర్చి
ప్రోదితివి గాదె నీవంటి పురుషమాళి, మాళిగతపించ కల్గునే లీలలందుఁ, జా.
మోహాతిరేకమనోహరాభావత భావతాపాగ్నులపాలు గాక
హితజనాదృతనిత్యకృత్యవిహీనత హీనతమోగుణాపేక్ష లొదవ
శుద్ధరాజసగతబుద్ధి వియోగత యోగతాపసవృత్తి యుక్తి లోలయ
మృష్టాన్నమృదుపటాభీష్టవిదూరత దూరతరైశ్వర్యధుని మునుంగ
నరకమాగధులలయించు నిరుపమాన, మానవతులనునృపులనుమనిచితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౯
కృపణత దత్తదూరీకృతైశ్వర్యుఁ డై వర్యుఁ డై తగు విప్రవరులలోన
వేదశాస్త్రపురాణ విద్యాప్రసంగుఁ డై సంగుఁ డై తగుసభాసదులలోన
సప్రార్థితార్థపర్యవసానకాలుఁ డై కాలుఁ డై తగు సూక్తిఘనులలోన
ధర నహింసాకర్మ ధర్మప్రసిద్ధుఁ డై సిద్ధుఁ డై తగు బుధశ్రేణిలోన
ననుచు సహపాఠకుఁ గుచేలు నరసి యెన్ని
యెన్నికల మించు సిరు లిచ్చి యేలితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ.
పతుల మాయాద్యూతగతులనోడించిన డించినమతిఁ బ్రల్లదించు శకుని
చేరి ధమ్మిల్లంబు జితకుశేశయమున శయమున నొడియు దుశ్శాసనుండు
మగ లోడి రిఁక నిష్ఠమగుబలోన్నతివాని నతివా నిరీక్షింపు మనినకర్ణు
నంబరంబు వదల్చు మని పాపయుక్తుల యుక్తులఁ గసరు దుర్యోధనుండు
నట్లుదుష్టచతుష్టయం బడరఁగృష్ణ, కృష్ణయననక్షయపటంబులిచ్చితౌర, చా.
కరుణ ధర్మజు నిజావరజపనాథుఁగా నాథుగా నీవసుంధరకుఁ జేసి
దుర్యోధనాది శత్రులకెల్ల భీముని భీమునిగా నాజిభూమిఁ జేసె
భీష్మాదియోధుల భేదింప విజయుని విజయునిగాఁ బోరువేళఁ జేసి
మార్తుల భంజింప మాద్రికుమారుల మారులఁగాఁ గసిమసఁగఁ జేసి
రేయుఁబవలిట్లుకంటికిఱెప్పగతిని, గతినిజనఁ బాండవేయులఁగాచితౌర, చా.

దాసీసుతుం డని తలఁచితివే దాంతు వేదాంతు విదురుని విందు గొనఁగ
నరిపఘ్నుఁ డంటివే యసువుల నాఁపఁగా నాపగాసుతునకు య్యాలకింపఁ
గుక్షిదుర్గతుఁ డనుకొంటివే చేతనాచేతనాగత పరీక్షిత్తుఁ బ్రోవఁ
గాలంబు నెంచితివే లోకధర్మతాధర్మతాత్పర్య నుద్ధవుని దెలుప
నిట్టి భక్తపరాధీనవృత్తిచర్య, చర్యమాణసురల్లాల్పశక్తు లటర, చా.
తుదముట్టఁడే మహాద్భుతుఁడు లీలాశుకు లాశుకుసూక్తుల ననుసరించి
దరిఁజేరఁడే పురందరనామకీర్తిరు పిష్టరశ్వపు నిన్ను వినుతిచేసి
ప్రకృతి వీడ్లానఁడె నారాయణతీర్థులు తీర్థపాదుని నిన్నుఁ దెలియఁ బలికి
వ్యాజపంస్కృతి వీడఁడే జయదేవుండు దేవుండ వగుచిరుసేవఁ జేసి
భక్తివార లయుష్మదుపాస్తిపరులు,వరులు జనులకు వారలఁ బ్రణుతిచేతుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౦

(10) అవతారదశకము.

అజుఁడు చిన్ముద్రాసమాధివిశిష్టుఁ డై శిష్టుఁ డై ధ్యానంబు సేయువేళ
సోమకుం డనురాక్షసుండు వేదమ్ములఁ దమ్ములఁ దెగడుసూత్రమ్ము లనుచు
ముచ్చిలి ఘోరవార్ధులఁ దిరోహితుఁ డైనహితుఁ డైనధాతసృష్టిచ్ఛకొఱకుఁ
బ్రబలమీనావతారమునెత్తి లోలకల్లోలకర్దమయుతావాల మరసి
చోరదనుజుని బరిమార్చి శ్రుతిగణంబు, నంబుజపిచండున కొసంగి నట్టిదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౧
చెలిమిదేవపలాశనులు మందరాగంబు రాగంబు మించు ధీరతఁ బెకల్చి
కలశవారాశిలో నిలిపి పన్నగపతి నగపతిఁ జుట్టిరా బిగియఁ జుట్టి
విసువక మథియింప నసమాపఘనమైన ఘనమైనకచ్ఛపతనువు నెత్తి
క్రుంగుతద్గిరిమోచి యంగనామూర్తిచే మూర్తిచేతోసుర ల్మును భ్రమింపఁ
జేసియమృతంబుగొనిసుఖస్థితులనమరు,నమరులకుఁ బ్రీతినర్పించినట్టిదేవ,చా.
అవని ముచ్చిలి హిరణ్యాక్షుండు చర్యతాశ్చర్యతారుణ్యదోస్సారుఁ డగుచు
నుదధిలోనఁ జరించుచున్నఁ దత్కృత్యం బకృత్యం బటంచు నాదైత్యవిభుని
లోకభయంకరాలోకనోదారభూదారభూభుజుఁడవై తాఁకి నిలిచి
పోరు పెల్లొనరించి ఘోరసుదర్శన దర్శన ప్రహారణోద్ధతులఁ గూల్చి
పుడమి దక్షిణశృంగాగ్రమునను బెట్టి, బెట్టిదపుసంకటముమాపినట్టిదేవ, చా.
భవదీయచింతనాపరుఁ డంచు నందనునం దనురాగమోహములు వదలి
సర్వగతుం డని చక్రివర్ణించెదు నించెదు సభ నవినీతు లెల్ల

దరిఁ జూపు మని సభా స్తంభంబు నడిచిన నడిచి నభఃక్షమాంతస్థవిభుత
నరసింహమూర్తివై యరుదెంచి క్రమపరాక్రమపరాయణత హిరణ్యకశిపు
నడరి పరిమార్చి కరుణ నయ్యదితిపట్టిఁ బట్టి ప్రహ్లాదు రక్షించినట్టిదేవ,చా.
అఖిలార్థిజనసంచయాదితేయాగంబు యాగంబు కావ్యసమక్షమునను
గావించుబలినాముదేవారినాథుని నాథునీజన్మబీజాంఘ్రి వైన
నీవు వటుండవై నిలిచి సదస్యులు దస్యులు వినఁ బదత్రయముకొలఁదిఁ
బుడమిని యాచించి భూవిష్ణుపదములఁ బదముల రెండిటఁ బాదమొకటి
శిరమునం దుంచి యతలంబుఁ జేరనదిమి,యదిమివజ్రకిసిరులిచ్చినట్టిదేవ,చా.
జగతి సుదర్శనాంశమున జన్మించిన మించినభుజశక్తి మేటియైన
కార్త వీర్యుం డాదిగా మహాభుజుల భూభుజుల భూతవ్రాతములు గలంగఁ
బరశురామాకృతిఁ బరఁగి సంగరములఁ గరముల శిరములఁ జరణసమితి
నిరువదియొకమాఱు నఱకి యంబరమునఁ బరమున కెక్కుసోపానసరణి
నిడి పితృప్రీతి తర్పణ మెత్తి యచల,నచలమతిఁ గశ్యపున కిచ్చినట్టిదేవ,చా.
దశరథాత్మజుఁడవై తపసిహాసవనంబు సవనంబుఁ బ్రోచి పాషాణ మబలఁ
గావించి హారువిల్లు ఖండించి జనకుఁడు జనకుఁడై తనరు సీతను వరించి
గురునాజ్ఞ మునివృత్తిఁ దరుణీవియోగివై యోగివైఖరి భానుజాగచరుని
మైత్రి వాలిని ద్రుంచి మారుతిచరితంబు చరితంబుగా విని శరధిగట్టి
యసురులవధించిసతిఁగూడియాశ్రయవని,యవనిశ్రీరామమూర్తివైనట్టిదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౭
యదుకులంబునఁ బుట్టి యాభీరమందిర మందిరమందె చౌర్యములఁ దనరి
జారుఁడవై ధేనుసముదయావనకేళి వనకేళి గోపికావస్త్రవితతి
గొనిపూతనాది దుర్జననివారణముల రణముల నరుల దోర్బలము మించి
భక్తులఁ బాలించి బలరామమూర్తిని మూర్తినిమిత్తత మొదలొనర్చి
భీష్మకసుతాదికన్యలఁ బెండ్లియాడి,యాడిపాడుచునీలాద్రి నలరుదేవ,చారు.
తరువరాశ్వత్థప్రదక్షిణై కాంతలఁ గాంతలఁ దొలుదొల్తఁ గౌఁగిలించి
విధివత్సకలితగోవేషివై దానవదానవక్షూపామృతంబుఁ ద్రావి
సన్నద్ధరథ మద్రిజామనోహరునకు హరునకు నేర్పుగా నాచరించి
యతనితూపున నిల్చి యడరి చూపరులకుఁ బరులకుఁ దల్లడపా టొనర్చి
త్రిపురదైతేయతతిఁ గడతేర్చి యంత, నంతరితబుద్ధరూపుఁడవైనదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౯

నిజధర్మముల మాని నిష్ఠావిహీనులై హీనులై యుపకారమెఱుక లేక
భగవద్ధరామరభక్తిదూరులై దూరులై సుకృతికి ద్రోహకలిత
మానసంబుల నభిమానరసంగులై సంగులై యనృతవాచాళులైన
కలిమానవులఁ ద్రుంచి కాలావశిష్టుల శిష్టులఁ బ్రోవ విశేషమహిమ
వఱల నసమానమూర్తివై వారు వేఁడు, వేడుకలనిచ్చి కలికివై వెలయు దేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౧౦౦

(11) నీతిదశకము.

గణపతి నుతియింపఁ గల్గు నిర్విఘ్నంబు విఘ్నంబుల కతండు విభుఁడు గాన
గురుని ధ్యానింపఁ జేకూరు సత్కార్యంబు కార్యంబుల కతండు కారణుండు
జనవిభునాజ్ఞచేఁ గొనసాగు ధర్మంబు ధర్మంబుల కతండు దలఁప విభుఁడు
పత్నీసమేతుఁడై పడయు సత్కర్మంబు కర్మంబులకు నధికర్త యగుటఁ
జేరి నిన్నెన్నఁ గల్గు విశేషముక్తి, ముక్తికాంతావినోదసమ్మోది వగుటఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౨

వర్ణాశ్రమాచారవాసమే ధర్మమా ధర్మమావర్గ ప్రధాన మండ్రు
న్యాయభావార్జితంబైనదే యర్థమా యర్థమా రెండవసార్థమండ్రు
ఋతుకాలమునఁ బత్నినెనయుటే కామమా కామమామూఁడవనీమమండ్రు
దారేషణాదులఁ దలఁగుటె మోక్షమా మోక్షమా నాలవదిక్షయండ్రు
రీచతుర్విధపురుషార్థసూచకంబు, కంబుభృత్పాణి నీభక్తిఁ గలుగుఁగాదె
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౩

ధరఁ గన్నతల్లియే పరదైవ మనవచ్చు మనవచ్చు గరుడుని మార్గ మరసి
తండ్రియే సద్గురుతతి మెఱుం గనవచ్చుఁ గనవచ్చుఁ బూరునికరణి యశము
తరుణియే పతివిపత్తారక యనవచ్చు నెనవచ్చు బసవాసు నింద్రుతోడ
రమణుఁడే సతికి సర్వస్వ మం చనవచ్చుఁ జనవచ్చు జానకిసరణి దివికి
నిన్ను సర్వోత్తముఁడవంచు నెన్నవచ్చు, వచ్చుగీతిలపినినవివ్వచ్చుకరణి
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦४

తల్లిదండ్రులఁ బ్రోవఁ దలఁచు శాంతనయుండు తనయుండు తగుఁ దులాధారునటు
అగ్రజాజ్ఞావర్తియైన సోదరుఁడు సోదరుఁడు శోభిలు రాముతమ్మునటు
వరునెడఁబాయని వదనాంబుజాయత జాయ తనర్చు నచ్ఛాయయటు
ఆపద నెడలించు నట్టి సంబంధుండు బంధుండు దగు మద్రభర్త యట్లు

యుష్మదారాధనముగల యరువిశేషి, శేషిదగు భాగవతునట్లు శేషశయన
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౫
క్షితి నన్ను మెచ్చి రక్షించు దాతను గన్నఁ దనుఁగన్న తండ్రిగాఁదలఁపవలయుఁ
గౌలిచ్చి పెంచిన ప్రజ్ఞామతల్లిని దలిపిగా నాన్నఁ దలఁపవలయుఁ
గష్టంబు నెడఁబాపుఘనుఁగతాకులముతోఁగులము తోఁబుట్టగాఁదలఁపవలయు
సన్మార్గమెఱిఁగించుపదయుని దరిఁజేర్చు దరిఁజేర్చు గురునిఁగాఁదలఁపవలయు
భువనభర్తుఁడ వగు నిన్నుఁ బుత్రదేహి
దేహిపరమంచు విభుఁ డంచుఁ దెలియవలయు
జారుతరమందహాస పోలూరివాస
వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౬
కులవృత్తి తప్పక కూర్చుసంపాద్యంబు పాద్యంబు నిడి పెట్టు నాశనంబు
కాయ మస్థిర మని చేయు వ్యాపారంబు పారంబు ముట్టఁగాఁ బలుకుచదువు
లానుపూర్వికకృతం బైనసంబంధంబు బంధంబు వీడినబలుతపంబు
దీనుల రక్షించు వాని భావిభవంబు విభవంబు గలవాని వితరణంబు
స్వామి భవదంకితం బైన సత్కృతికృతి, వికృతినందక సజ్జనవినుతిగాంచుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౭
పరవధూగమనంబు బహుజన్మపముఖయసముదయసుకృతనాశనకరంబు
పరధనహరణంబు చిరకాలసంతతి సంతతిస్ఫుటకీర్తిసంహారంబు
పరజనాన్నాదంబు వరసదాచారప్రచారప్రమేయనివారణంబు
పరదూషణంబు తత్ప్రకృతిసంపాదితాపాదితకర్మ సంపాదనంబు
పరనరాంకితకావ్యంబు బహుళజన్మ, జన్మకృతదివ్యపుణ్యసంచయ హారంబు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౮
ఆత్మార్థమైన సత్యమె కాని వాడనివాఁ డనిమేష భావజ్ఞతుల్యుఁ
డెపుడహింసావృత్తి నెసఁగిన ప్రజ్ఞాని ప్రజ్ఞానిరూఢ తాపససముండు
కలవైన నన్ను మీఁగలసత్క్రియాఖ్యాతి యాఖ్యాతిశయ దిలీపాదినిభుఁడు
చనువేళనైన లోఁగనుసంతతధ్యాని తధ్యానితరమన స్తపసిసదృశుఁ
డాపదలనైన హితసపర్యావిభక్త, భక్తి నినువేఁడువాతండె భాగవతుఁడు, చారు.
దాతృత్వమునకు శాంతము సంక్రమించిన మించినపైఁడి వాసించినట్లు
చదివించుగురువు ప్రాశన మీయఁ గలిగినఁ గలిగిననేయి పాల్గలసినట్లు

పతిభక్తి సౌందర్యవతికిఁ జేకూరినఁ గూఁటినమణి సానదీఱినట్లు
సుగుణంబు వ్యవహారశూరునిఁ బొందినఁ బొందిన పసిఁడి జోడుఁ బూనినట్లు
నీదుభజనంబునకుమనోనియతియమర,నమరతతులకుసంతానమబ్బినట్లు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణమన్నారుకృష్ణ.౧౧౦

జ్ఞానసంప్రాప్తి కాచార్యోపదేశంబు దేశంబు లెన్నేనిఁ దిరిగి కొనిన
జీవనప్రాప్తికి క్షితిపసన్మానంబు మానంబు వదలించు మమత గొనిన
తనసుఖప్రాప్తి కాత్మస్త్రీవిలోలంబు లోలంబు గలిగించు జాలిగొనిన
సుగతిసంప్రాప్తికి సుతుఁ డిచ్చుభువనంబు భువనంబు ద్రిప్పు లాఘవముగొనిన
భుక్తిముక్తులు గొన భవద్భక్తిగాక,గాక దుస్సంగతిని గొన్నఁగలదె తెలియఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౧౧౧

సురుచిరాపస్తంబసూత్రవిప్రాజ్ఞుఁడై ప్రాజ్ఞుఁడై శ్రీపైఁడిపాటికులజుఁ
డై శరమర్షణయతిగోత్రధర్ముఁడై ధర్ముఁడై సూనృతతపము పెంపు
గనిన లక్ష్మీపతికవిఘనాఘునునకు ఘనునకు సుతుఁడ వేంకటనృసింహ
నామధేయుఁడ భవన్నర్తనచరితంబు చరితంబు నొకసీసశతకకృతిని
జెప్పి యర్పించితి సుధీవిశేషదాని, దాని విని నన్నుఁ గైకొను దైవరాయ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ.

ఇది -బళ్లారిమండలము, హరపనహళ్లిలోని
బ్ర॥ పాలపూఁడి నృసింహశాస్త్రిగారి తాళపత్త్రగ్రంథమునుండి
సంపాదింపఁబడినది.

౪- శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

శ్రీమత్తిరుమలనల్లాన్ చక్రవర్తి పంకత్తుమూర శ్రీనివాసవేంకటాచార్యకవి.

(ఏకప్రాసకందములు)

సిరులవలఁతిఁ జేర్చిన నీ, యురముననే నేను నిరతమొనరించెదఁ భ
క్తిరసప్రార్థనఁ జేర్పుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧

హరి! పరమాత్మా! నాదగు, మొర నాలింపుము భరంబె పోచుట నన్నో
పరమకరుణావిలాసా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨

ధరణీసుతామనోహర! పరమమునీంద్రార్చితాంఘ్రిపద్మయుగళ! బా
సురకరుణాసాంద్రా! శ్రీ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩

సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా, ధరకిన్నరయక్షపూజితమనోహరస
చ్చరణారవిందయుగళా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪

వరణీయకాంతితరణీ! ధరణీజామానసాబ్జతరణీ! భూమీ
శ్వరహారనాయకమణీ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫

నిరుపమగుణధుర్యా! సా, గరశయనా! మంగళాంగ! కరివరదా! ప్రా
వర మాధవ! ధరణీధవ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬

దురితహరణ! కమలచరణ! నిరుపమమురహారి! యసురనికరవిదారీ!
హరమిత్రా! నుతిపాత్రా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭

శరణాగతసంరక్షక, బిరుదాంకితమూర్తి! భార్గవీమానసపం
కరుహాదివాకర! భాస్వర, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౮

నిరతము నిను సేవించుట, కొఱకై నీకొండ నెక్కి కోరికతో నం
దఱు వచ్చి మ్రొక్కులిడెదరు, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯

భర మనక వారిఁ బ్రోచెదు, కరుణాకరమూర్తి వాటఁ గారిన్యమునా
తఱి వీడివరము లిత్తువు, తిరుమలగిరి వే కటేశ! దేవాధీశా! ౧౦

కరము ముదంబున వేంకట, గిరిని నధిష్ఠించినావు కృపభక్తాగ్రే
సరులను బ్రోచుచు నుంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౧

గిరిపై నలకొనుకమలా, కరము భవచ్చరణభవము గావున భవపా
ఫరహేతుల నొనర్చుచు మను, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౨

హరి ! నీకెదురుగఁ గృష్ణా, సరిదంతర మెపుడు నుండఁ జనునని యిట ద్వా
రరహితుఁడ వయియుంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౩

సురలోకము నీశీర్షము, నరలోకం బౌను నీదు నాభీస్థలి నీ
చరణంబు లధోలోకము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౪

సరసీజాప్తుఁడు, చంద్రుఁడు, నిరతము నపసవ్యసవ్యనేత్రము లహా ! నీ
చరిత మగోచరమయ్యా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౫

సురనాథుఁడు వైశ్వానరు, లరయఁగ నీవదనజన్ములఁట మహిఁజూడం
గరువలి ప్రాణోద్భవుఁ డఁట, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౬

వరద ! ద్విజరాజవైశ్యా, వరకులజులు నీదువదనబాహూర్వంఘ్రుల్
వరుసగ స్థానము గల్గిరి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౧౭

నరహరి ! సర్వజగముల ను, దరమున నిఱికించుకొనిన దంటవు గావా ?
హరసన్నుత ! విభవోన్నత ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౮

సరివార లెవరు లేరీ, ధరలోనం గాన నీపదంబులె నాకున్
శరణంబు లంచు నమ్మితిఁ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౯

సిరితోఁబుట్టువగుశశిన్, ధరించితివి సిగఁ గళంకున్ ముదమున స
ద్గురుశాపోపేతదీనా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౦

దురమున జయింపఁగను నె, వ్వరికిని శక్యంబుగాని వైరిగణములన్
ధరఁగూల్పవె చక్రమునం, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౧

అరిభీకరరణరంగా ! పరమేష్ఠినుతస్ఫురితాంఘ్రిపంకజయుగళా !
కరమునఁ జక్రముఁ దాల్చిన, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౨

అరిగణమునకైన నీవు, పరమపదం బీయఁగలస్వభావముతోడం
బరఁగెడిమంగళమూర్తివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౩

తరణిసదృశప్రకాశా ! ధరణీజాహృన్నివేశ ! దానవనాశా !
వరకరుణారసపాశా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౪

ధరధర్మములన్ విడి నీ, శరణొందిన నఘముఁ బలిచి సంరక్షింపన్
వరద ! ప్రతిజ్ఞంగొంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౫

వరసాధులరక్షింపఁగ, ధరఁగూల్పఁగ దుష్టతతుల, ధర్మమునిలుపన్
బొరిఁ బుట్టుదునంటి వహో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౬

గిరులదొరముద్దుఁగూఁతురి, వరుఁడగుముక్కంటికైన బ్రహ్మకునైనం
దరమే గట్టిగ నినుఁగనఁ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౭

గిరిశుఁడు నీ నామంబే, నిరతము భజియించుచు౯ నిర్మలమగున
చ్చరితమ్ము గల్గినాఁడహా, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౮

గరువముగల రక్కసులను, బరిమాఱిచి ప్రోవ లేదె బ్రహ్మాద్యఖిలం
బరమకరుణాత్ముఁడవుటను, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౯

సురలం జేయవె సంతత, జరామరణరహితులుగను క్ష్మాధర! నాపైఁ
గరుణయు రాదా! నాదా?, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౦

నిరతము సద్భక్తిని ముని, వరు లెందఱో తపముఁ జేసి ప్రార్థింపంగాఁ
గరుణం బ్రోతువు వారినిఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౧

శరనిధిఁ జొరి సోమకుసం, హరించి నిగమములఁ దెచ్చి యజునకు నీవే
గురుఝషరూపధరుఁడవై, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౨

శరనిధిలోఁ గ్రుంగినమం, దరకుధరము కూర్మరూపధారివగుచు నీ
గిర నెత్తి కొనవె వీఁపునఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౩

కరముబలంబున నసురుఁడు, ధరణిని జుట్టి తనచంకఁ దాఁబెట్టుకొనెడం
బరిమార్పవె క్రోడమవై, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౪

ఉఱిదిర౯ హిరణ్యకశిపుని, బరిమార్చితివయ్య సంభభవుఁడ వగుచు శ్రీ
నరసింహసంజ్ఞఁ జేకొని, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౫

కుఱుచవయి యావిరోచను, చిఱుతని బాధించి యాశచీపతికిం బ్రే
మరతిం బట్టముగట్టవె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౬

పరశుఘనఘాతములచే, వరుసగ క్షత్రియుల నెల్లఁ బరిమార్చితి వ
ద్దిర! పరశురాముఁడ వనం, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౭

ధరలో రావణుఁ ద్రుంచియు, సురలను ముదమందఁ జేయుచుఁ బరఁగితే సుం
దర! శ్రీరాముండవనం, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౮

పరువడి నల్లనిపుట్టము, ధరియించి యదుకులమం దుదయమై నీవుం
బరఁగితి బలరాముఁడునాఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౯

ధరవధికారము లేక, ధ్వరముకు మిష హింసఁ జేయువారిని మాన్ప౯
గరిమను బుద్ధుఁడవైతివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౦

కరవాలముఁ జేపట్టుచు, దురితాత్ముల గీటడంపుదువుగాదే భా
సురమైన కల్కిరూపునఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౧

సరసిజమిత్రువంశమె, పరమపవిత్రం బటంచు భావించుచు నీ
ధరఁ బుట్టితివా ముదమునఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౨

గిరిరాట్పుత్త్రీప్రియపతి, శరాసనవిదళనబాహుశక్తి దంత్రస
ర్వరసాధవమదపటలా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౩

గిరిజాపతివిల్విఱిచియు, ధరణీసుతహస్తమును దగఁగకముం జే
ర్చిరహో వివాహమాడితి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౪

చరణము ఱాతికిఁ దవ్రులన్, గరితయగుచుఁ బ్రతినిల్వఁగా శ్రీదేవీ
చరితమ్ము నెన్నశక్యమె, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౫

సరగన్ విభీషణునకున్, శరణాయితివి నిన్నుఁ బ్రార్థనసేయన్ సు
స్థిరరాజ్యపద మొసంగితె, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౬

సురల కపకారమొనరిం, చు రావణాసురునిఁ జంపి స్తుతినందవె భూ
సురవరులచే సురలచేఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౭

పరమాత్మా! నాకీయెడ, దురితాత్ములబాధ వేగఁ దొలఁగించుమనం
ద్వారఁ గృష్ణకీవె వలువలు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౮

తరుణులు విలాసముగ వ, స్త్రరహితలై జలకమాడుతఱి నాచీరల్
సరగన్ముచ్చిలి యుంటివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౯

గరువముగల శిశుపాలునిఁ, బరిమార్చవె రాజసూయపాలనసేయన్
గిరిధర! సత్కృప రారా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౦

సురనాథుగర్వ మడఁపఁగ, గిరినెత్తుచు యాదవులకొగిన్ గోవులకుం
గరమున్ సౌఖ్యముగూర్పవె, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౧

నరకాసురుఁ ద్రుంచియు నీ, ధరణీభారంబు మాన్పి తాల్పవె పేరు
న్నరకాంతకుం డటంచును, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౨

పెఱవారియిండ్లలోపలఁ, జొరఁబడి వెన్నఁదిన వారుచూచి నినుం ది
ట్ట రయమునఁ బాఱిపోవే, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౩

సరసీరుహలోచన! పా, పరహిత సచ్చరిత! దేవ! పాండవవంశో
ద్ధరణా! నినుభజియింతును, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౪

కరిరాజును బలముగను మ, కరి పట్టఁగ దానిఁ జంపి కావవె కరినా
తురతం గమలానాథా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౫

వరుస న్నీనామంబుల, ధరణీస్థలి నొక్కగడియ తగవచియింపన్
మఱుజన్మ లణఁగుఁ గాదా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౬

భరమనక నీదునామము, స్మరియించెడి సుజనతతి నజస్రమునీవున్
సరిగాఁ బ్రోతువు కాదే, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౭

కరము బలవంతుఁడైన ని, తరులం గొట్టుటన మిగులఁ దప్పగువారిన్
సరగునఁ గొట్టెద వీవహ, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౮

నిరతము నిన్ను నుతింపని, నరుఁడున్ మోక్షమును గొన ననర్హుఁడుగాన
న్నరకమునకుఁ బోవలయును, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౯

వరణీయచిత్రములు గల, పురములు శాలలును నిలయములును న్నిర్మిం
తు రవి యశాశ్వతములె కా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౦

ధరలోఁ బుట్టింపఁగ మము, సరిగాఁ బోషింపఁగా వెసం గిట్టింపన్
వరుసను నీవేకర్తవు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౧

ధర సిలుగు గలిగి నపుడే, మొరలిడి నినుగొల్చి పిదప ముదికల్గిననిన్
స్మరియింప రెందు లోకులు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౨

స్మరణవిడి యున్నవారిక, డరుగూర్చి త్వదీయగిరికి లాగుదువు గదా
మరల వెతఁబెట్టి వారలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౩

ధరణీజనులకు నీదా, స్మరణ మొనర్చుచుఁ ద్వదీయసన్నిధిఁ జేరం
బరమామోదకరంబగుఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౪

హరి! నిను దర్శింపఁగ నే, ర్పఱచితి మాకుఁ గనుదోయి వ్యర్థపదార్థాం
తరదృష్టి మానినాఁడను, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధిశా! ౬౫

చరణములు నీదుసన్నిధి, కరుగం గల్పించినాఁడ వటుగాక స్థలే
తరముల కేగుట పాపము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౬

కరయుగము భవత్పూజా, పరతం దనరార నేరుపఱచితి వూహిం
ప రటులు లోకులుమూఢతఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధిశా! ౬౭

వరదా! నాఘ్రాణము నీ, చరణకమలగతసుమాళి సత్పరిమళమే
దరిఁ జేర్చు నితరమొల్లదు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౮

నిరతము నీనామము నీ, చరితముఁ బఠియించుచే నిజంబుగ జిహ్వా
ధరములు గల్గిన పుణ్యము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౯

పరమాత్మ! త్వదీయగుణ, స్మరణామృతపానరతి యమరు నటు సతమున్
ధర భవమున ముంచితి విటు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధిశా! ౭౦

ధరలో జన్మంబందెడి, వఱకేనా నన్నుఁ గనుట భావ్యంబేనా
తరువాతఁ గనకయుండుట, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭౧

శిరమున నీచరణంబులఁ, గరములతోఁబట్టి నేను గరముముదమునన్
భరియింతును గరుణింపుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭౨

దురితంబుల నన్నింటిం, బరిమార్చెడి నీదు నామమంత్రంబది యే
సరణి న్నాకు లభించునో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౩

దరిలేని పాపచయముల, నిరతం బొనరించినాఁడ నే ననఘాత్మా!
కరుణ నవి క్షమింపవె శ్రీ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౪

ధరలోఁ బుట్టెడి యపుడే, పరమేష్ఠి లిఖించె నాదు ఫాలమునం దే
సరణినిఁ గలదో యెఱుఁగను, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౫

తరులపయిన్ వెన్నెల, ప్రసరము పయిం గురియు వాన సరియయ్యెను నీ
కరుణ యెటనేనిఁ బఱపుటఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౬

హరనుత! పీడను నీదగు, చరణద్వంద్వంబుఁ జిత్తచాంచల్యము లే
దరయఁగఁ బరీక్ష సేయుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౭

ధరలోఁ బుట్టువు లెన్నో, మరణించుట లెన్నొ గడచె మఱి నాకింకన్
మరుజన్మవలదు తండ్రీ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౮

అరిషడ్వర్గము విడి నీ, చరణంబులఁ గొల్చుచుండ సంతతమును నీ
కరుణ వఱపుటే భారమ? తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౯

ధరఁ దండ్రి కాత్మజుపయి నె,నరు గలవిధమునను నీవు నామీఁదఁ గృపం
బఱపుము సకలాభీష్టద! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౦

అరమరలేక త్వదీయసు,చరితంబుల నెల్ల రాగసరళిని నేనున్
నిరతముఁ బాడుచునుంటిని, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౧

వరములనీయక నన్నిట, నరమర పెట్టంగ నీకు న్యాయ్యంబే నా!
ధరణీధర! కరుణాకర, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౨

పరిమళముల నాశింపను, సురపోషక! నిన్నె యెపుడు స్తోత్ర మొనర్తుం
గరుణం బఱపుము నాయెడఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౩

పరులకు మేలుగలిగినన్, దురితాత్మకు లోర్వకుండుదురు నే నటులం
దిరిగినవాఁడను గానో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౪

ఇర వక్కఁడఁ గన కిక్కఁడఁ, బరమేశ్వర! నిన్నుఁ జేరి, ప్రార్థించుచునుం
టి రమేశా! ననుఁ గావుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౫

సురుచిరకీర్తి! యహముం, బరిత్యజించి వెస నిన్ను మదిలో భజియిం
తు రమేశా! నను బ్రోవుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౬

స్మరజనకా! మహిలో నిం, దఱఁ బ్రోతువు నన్నుఁ బ్రోవ దయరాదా! నీ
తరమే గాదా? నుడువుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౭

మరణము మరలన్ జన్మం, బరయఁగ లేనట్టిఁడవు మహాత్మా! నీకున్
సరిలేరని చాటించెదఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౮

అరయఁగ భార్యయుఁ దనయులు, సిరియున్ సంపదయు మానసిక వాంఛితముల్
సొరిదిఁ దనవెంట రావో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౯

మురహర! ధరపై నాటిన, తరులకు జలమిడని భాతిఁ దనరును నను నీ
వరయక పెడమోమునిడం, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౦

కరమున్ ఖేదము నందెడి, నరులన్ దరిఁజేర్చు నీదు నామం బది యే
సరణిన్ నాకు లభించునో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౧

మొఱలిడెదఁ బ్రోవు మంచును, సురముఖగణవంద్య దివ్యసుందరపాదాం
బురుహద్వంద్వా! మాధవ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯౨

సురవాంఛితముల నెల్లన్, వరుస నొసంగెదవు నాదు ప్రార్థన విని స
త్కరుణను గాన వదేమో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౩

అరిభీకర! సుగుణాకర! వరదా! ద్వరదేశవరద. వరదాసజనా
దరణా! కరుణాభరణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౪

కరుణను నెట్టుల సఫల మొ,నరించెదవో నాదు జన్మ నతజనపోషా!
సురుచిరకల్యాణగుణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౫

దరిఁగానకయుంటిని నీ, సరిలేరని తలఁచుచుంటి సద్గుణనిధి! పా
మరతను వే పోఁగొట్టుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౬

సురవైరినాశకా! నీ, కరుణను నాపైనిఁ బఱపఁగాఁజాలవె నా
దురితచయంబులఁ ద్రుంపవె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౭

సురవందిత త్వచ్చరణాం, బురుహద్వయి దిక్కటంచుఁ బూజింతును న
న్గరుణింపుము భరియింపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౮

పరిరక్షించుట నీకే, భరమగు నెడ నాదు జిహ్వపై నీనామా
క్షరముల నేనియు నిలుపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯౯

ధరలోపల సౌఖ్యములను, సిరులను బరమందు ముక్తిఁ జేకూర్చు నిదే
సరగునఁ గైకొను శతకముఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౦

పరమాదర మాధర గో, పరమాభర మాన్యవపురపరమార నుతిం
పరమాకర మాతరమా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౧
వరదా! నీనామమె తా, ల్చిరహిం నినుఁ బూజనంబు సేయుచునుంటిం
గరుణను గావఁగ రావా? తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౨
అరయుము బాలుఁడ నాచే, విరచితముగ నీశతంబు విని యాపై నీ
కరమునఁ గైకొను ముదమునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౩
పొరపాటుల కొకదండము, సరియని భావించి వేయిపారులును భవ
చ్చరణాబ్జములకు మ్రొక్కెదఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౪
సరగున నీశతకము నే, సరణిం బఠించినావొ చక్కఁగ నీవా
తెఱఁగున దీనిం జేకొను, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౫
గరుడధ్వజ! యీశతకము, ధరనెన్నాళ్ళుండఁజేయఁ దగు నన్నాళ్ళుం
బరఁగును నీనామంబిలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౬
పొరిపి నిది చదువువారికి, సిరులను సౌఖ్యములఁగూర్చి చెన్నారంగాఁ
బరమున మోక్షం బొసఁగుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౭
ధరలో నక్షయపంవ, త్సరవరభాద్రపదబహుళ(?)చవితీగురువా
సరమున రచియించితి నిది, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౮

కవి వృత్తాంతసంగ్రహము.

ఈశతకమును జగ్గయ్యపేఁట నివాసులు శ్రీమాన్ తిరుమలై నల్లాన్ చక్రవర్తి సంపత్కుమార వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు పంపుచుఁ గవిఁగూర్చి యీక్రింది వాక్యములు వ్రాసిరి —

“ఈశతకము రచించిన కవిగారు నాకు మూఁడుతరములపైవారు అనఁగా నాకు ముత్తాతగారగుదురు దానింబట్టి చూడ వారిదిరచించుట మొన్నటి యక్షయ కాక, పైయక్షయ కాక, ఆపైయక్షయయని నిర్ణయించుటకవకాశమున్నది ఆకాలమున వారు కృష్ణాతీరమునఁ గల ముక్త్యేశ్వరపురమునఁ గాఁపురముండి శ్రీవైష్ణవమతసిద్ధాంత బోధనార్థము భగవద్రామానుజాచార్యులవారిచే నియమింపఁబడిన చతుస్సప్తతి సింహాసనస్థులలో నొకరగుటచే ననేకదేశములలోఁ బర్యటనము గావించుచు .....నందిగామతాలూకాయందుఁగల శ్రీతిరుమలగిరి క్షేత్రమున కేతెంచి, యచ్చట శ్రీస్వామివారి సన్నిధి నీశతకము రచించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది...వీరి తాతగారిది వీరి నామధేయమే తండ్రిగారు రాఘవాచార్యులుగారు కుమారుని పేరు తిరువేంకటాచార్యులుగారు. వీరి కుమారుని పేరు జగన్నాథాచార్యులుగారు వీరే మాతండ్రిగారు. [illegible] చిన్నతనములో 15 సంవత్సరములు ముక్త్యేశ్వరపురములోనే కాఁపురముండిరి, తర్వాత నీయూరు వచ్చినారు” అని.

౫- శ్రీ శ్యామలాంబాశతకము.

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు.

సీసపద్యములు.

శ్రీమద్రమాసుందరీహస్తసందర్శితాదర్శభాస్వన్ముఖాబ్జబింబ
శారదైకాంతభాషాసమాకర్ణనాసక్తకర్ణాగ్రభూషావిడంబ
గిరిభిత్కుటుంబినీ భరితాభినవచామరమరుచ్చలచ్చికురనికురుంబ
నిజపురస్సాదామినీనటద్వేల్లితానిమిషవారనితంబినీకదంబ
సేవకమనస్సరోవర శ్రీవిలోల, బాలకాదంబ పెదవపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

మహిలోన నీమహామహిమ వర్ణింపంగ నహికులాధిపతికి సహిత మద్రి
దుహిత దుర్భరమైనఁ దొడరితి జడబుద్ధిఁ గ్రిందఁగూర్చుండి మాకందశాఖి
శాఖాశిఖాగ్రసంస్థానశలాటు వందికొనంగఁ జేతులెత్తికొనఁ జూచు
వామనుభంగి నావలన నయ్యె నిదేమి కరుణించు పూని సాంగంబుగాఁగ
నాకవిత కేమికొదవ రానీక చంద్ర,రేఖపోలిక పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

వందనంబులు గైకొనందగు మందాకినీభుజంగాగ్రరాణీ పురాణి
స్తుతిశతం బిదియె సంతోషింపఁదగు సూక్తనిపుణతాకరధ్యత్రైణీ పురాణి
ప్రార్థనం బిదె సదా భావింపఁదగు హితనిఖిలార్తవరదపాణీ పురాణి
విజ్ఞాపనంబిదె వినఁదగు నాగమనిగమార్థసత్యవాణీ పురాణి
భక్తి శక్తి విరక్తి సంయుక్తియుక్త,రీతిఁ గరుణింపు పెడనపురీలలామ- రామ. 3

పార్వతీదేవి నీపాదసరోజాతసేవానురక్తి సంశ్రితవిముక్తి
కాత్యాయనీ నీత్రికాలనిర్ణయసపర్యాసక్తి బుద్ధిశ్రేయస్సమృద్ధి
హైమవతీ నీమహాన్నామ మనుచింతనావృతవృత్తి తత్త్వార్థవేత్తి
భద్రకాళీ నీశుభప్రాప్తి హేతుక దర్శనస్ఫూర్తి పాతకనివర్తి
నీచరణధూళి భృతిదుర్వినీతిమతిప, రేతపతిహృతిపెడనపురీలలామ-రామ. ౪

పరిచరులై శచీప్రముఖ బర్హిర్ముఖాంగన లొక్కగుమిగూడి పనులువేఁడ
గెడతోడునీడలై వడిరమాభారతీసతు లొక్కజతసేసి సరసమాడ
గాయనులై చిత్రగంధర్వముఖకళావతు లొక్కశ్రుతిఁగూడి కృతులుపాడఁ

జెలికత్తెలై కొల్చి లలి నిరాబారికన్నియ ల్యాకవలగొని నిలిచి చూడఁ
గడిమిపూఁదోఁటలోనాడు గరిమఁగన్నఁ,జాలు నోఁడేలపెడనపురీలలామ-
అచ్చరలాడ వియచ్చరుల్ పువ్వుల వానలు గురియఁ జెల్వొని దేవ
దుందుభిధ్వానముల్ సందడిమొరయ నా మేనక గదిసి లోలోన మురియ
మునులు సన్నుతిసేయ ముద్దుకుమారివై యెలమితో హిమవంతు నింటఁబుట్టి
గట్టువిల్తుని చెట్టఁ బట్టిన సౌభాగ్యవల్లిమతల్లి నాతల్లి జగము
తల్లి పర్వతవంశవర్ధని ధనీప్ర, కృతవినిర్దని పెడనపురీలలామ-రామలిం. ౯
నీమోముతో మంచి సామెత యనుట కా పరిపూర్ణచంద్రబింబం బదెంత
నీపాదనఖరసాన్నిధ్యం బనుట కా సుపర్వతారాకదంబం బదెంత
నీనీలవేణితో నెనయని యనుట కా బాహ్యతమోవిడంబం బదెంత
నీదరహాససన్నిభకాంతియనుట కా వరచంద్రికావలంబం బదెంత
రాత్రిదప్పిన పొడఁగన ... ...
.. .. యానమధ్యాహ్నవేళ
నతిథిజనంబుల కమృతాన్నమిడు నన్నపూర్ణ కళాపరిపూర్ణ స్వర్ణ
భూషణీకృతగోకర్ణపుణ్యభూమి, భృత్తపోదీర్ణ పెడనపురీలలామ- రామ. ౧౦
లోకంబులను వీఁకఁ జీకాకు గావించు రాకాసిమూఁక నిరాకరించి
బృందారకులు పదానందులు గా నెల్ల చందంబులను గనుపింపఁ దొనర్చి
కష్టంబు లుడిపి సర్వాష్టాంగయోగపిశిష్టయోగీంద్రుల కిష్ట మొసఁగి
కర్మరులకు నిత్యకర్మంబులు యథార్థ ధర్మంబులై యొప్పఁ బేర్మిఁగూర్చి
చూచి సుజనులఁ గుజనులఁ ద్రోచి భవము,రేచి కాచితి పెడనపురీలలామ-
నిజకథామరవాహినీవారి ఘనజగత్కల్మషంబుల నెల్లఁ గడిగి వేసి
వరవర్ణనీయభవన్నామమధురామృతం బంతకును జీవనంబుఁ బోసి
నిర్మలాత్మధ్యాననిష్ఠ లోకంబులకు దయారసంబుతోఁ గుదురు చేసి
విపులాద్భుతకటాక్షవీక్షణానిశితాసిధార దుర్భవలతాతతినిఁగోసి
లోకపావనివై మిన్నువాఁకతాల్పు,మ్రోల సలరితి పెడనపురీలలామ-రామ.
కన్నతండ్రిని జాల జిన్నఁబుచ్చితివింత కవి......బజవక్త్రుఁ డగుట కేమి
తగనన్న సమముగాఁ దలఁచిచూచితివింతకమర రామాకారుఁ డగుటకేమి
సవతి నిల్పిన నీరు క.........చితివింత కది పతి తలబిందు వగుట కేమి
మగని యంతటివాని సగము సేసితివింత నర్ధనారీశ్వరుం డగుటకేమి
దేమి యింకేమి సేయ నీ వేసమర్థ, రాలవోయమ్మ పెడనపురీలలామ- ౧౧

శరణాగతుఁడ నేను నిరతాంతికాభ్యాగతనమజ్జనాభయదాత వీవు
నేను   చానిపుణ   ష్టప్రదాత వీవు
తనయుండ నేను సంతతచరాచరజంతుమహితసంతతి జగన్మాత వీవు
ప్రియభుజిష్యుఁడ నేను బృధులలోకాలోకనిఖిలరాజ్యరమాధినేత వీవు
నన్ను మన్నింపవలదె నీ కన్న నెవ్వ, రే మదీయులు పెడనపురీలలామ-
ముల్లోకములఁ గన్న తల్లి వీవని నమ్మి మరుగుఁజొచ్చితిని నా మనవి చెవుల
విని నన్నుఁ గన్నులఁ గని నేరమేమున్న సవరించి మన్నింప సమయ మరుగు
దెంచెఁ గాచి కొనంగ మంచిది గాదన్న నందాఁకనోడిఁగినీయడుగుదోయి
కడఁ బడి యుండుదుఁగాక బత్తి గలుంగ విడువనేర్తురె వట్టి నుడువు లేల
యెన్నివిధముల నీకన్న నన్నె మెఱుఁగ, నోలిఁ బాలింపు పెడనపురీలలామ-
నీజోఁడుగానియాడ నీరేడుజగముల లేఁడునీకొడుకుల జాడఁ జూడ
నొక్కఁడొక్కఁడు సమగ్రోదగ్రవేధోండభాండావళులఁ గేలఁబట్టి బంతు
లాడఁ గాపాడ మహాసమర్థులు నీపవతి సర్వలోకపావని గణింప
నందఱి కరయ మూలాధారశక్తివి నీవయై నిఖిలంబు నిర్వహింపఁ
బెంపుదీపింప బడుగులఁ బెంప నక్క భ, రింప భారంబె పెడనపురీలలామ-
ఊర్ధ్వరేతస్కుఁడత్యుగ్రుండుదగ్రయోగీంద్రపుంగవుఁడని స్తంద్రహృదయుఁ
డంగజన్మాంగభస్మాంగరాగోజ్జ్వలుం డబ్జయోనికపాలహస్తుఁ డఖిల
సంగపరిత్యాగి సాంబసదాశివుం డామహామహుని మోహాబ్ధిముంచి
పతిశరీరార్ధంబు సతి యనుసూక్తి సార్థకముగ దేహ మర్ధంబు గొన్న
దానవై దాన నీసగమేను గూర్మి జేవి కిచ్చితి పెడనపురీలలామ- రామ. ౧౫
సర్వజ్ఞుఁ డధికారసంపదచే నొక నాఁడు నీదృఢశక్తిఁ జూడఁ దలఁచి
ప్రమథుల నధికసంభ్రమమున సా   తారులఁ గావించి తాను నిర్వి
కారుఁడై యుండి నిన్గన్నంతలో నరనిముసమైన గణంబు నిలుపలేక
గణము లెప్పటిరూపు గైకొన నెదురు నిన్గానితప్పు సైరించుమనియెఁగాంతుఁ
డింత సులభుండు నీకైనఁ నెంతకైనఁ, జాలు నీనేర్పు పెడనపురీలలామ-
వరునకు నీమీఁది వలపెట్టిదో కాని తనమేన సగపాలు గొనఁగనోర్చె
ధవునకు నీమీఁది తలఁపెట్టిదో కాని తనతోడ విడిదగాఁ దనరఁ బేర్చె
భర్తకు నీమీఁది భ్రమ యెట్టిదో కాని తనమది నిల్వ్వటద్దముగఁ జేర్చెఁ
బ్రియునకు నీమీఁది దయయెట్టిదో కాని తనచూపుతిలకంబునొనరఁగూర్చె
వలచి వలపింప నేర్చిన కలికిమిన్న, యోలతాతన్వి పెడనపురీలలామ-రామ.

అసమాక్షుదృక్చకోరాండజంబులకు నీ దరహాసలక్ష్మి చంద్రప్రకాశ
పంచాస్యముఖచక్రవాకంబులకు నీదు సురుచిరతనుకాంతి సూర్యరశ్మి
మారారియానమయూరంబులకు నీదు మృదులకుంతలపాళి మేఘమాల
శర్వమనోరథచక్రాంగములకు నీ లావణ్యజలధి విలాససరసిఁ
జేసి స్వాధీనపతిక వై శివుని సౌఖ్య, కేళిఁ దేల్చితి పెడనపురీలలామ.- ౧౮
చాలింపు మ్మల్ల కుయ్యాలింపు జిగిగ్సుల్లఁ బాలింపు ననుఁ బరా కేల వలదు
వారించు మరుల న న్నూరించు సిరుల విం సైరించు నేరముల్ దూరమరుగ
నాటింపు మది భక్తి పాటింపు తుది ముక్తి దాఁటింపు జన్మాబ్ధి నీ... ము
భావింపు సదపత్యుఁగావింపు కృతకృత్యుగావింపు ననుమంచి దోవదరియ
నరయ నీదయ విమలంబు లయ్యె నాసు, కృతములెల్లను బెడనపురీలలామ-
స్థాణునిఁగూడి ముచ్చటపడి వడి ముద్దుఁ గొమరు విశాఖుని గొమరుమీఱఁ
గన్నదానవు నిను దిన్నఁగన్గొన్న ని న్వేఁడికొన్నజనాళి వేడ్కఁగాంచి
ప్రతివాసరముల నాశ్రితకల్పశాఖివై కోరినకోర్కె లీడేఱ వారి
కించుకంత కొఱంత నుంచక యిచ్చి రక్షింతువు మది వెగటింత లేక
యమితచిత్రచరిత్రంబు లరయ నీచ, రిత్ర లెల్లను బెడనపురీలలామ.- ౨౦
ముదమున నాదునెమ్మదిపదంపడినీదు మృదుపదంబులయందుఁ గుదురుపడియె
వదలదు వలదని వారింప రుచిఁగొన్నఁడా గట్టిపట్టునఁ దనరిమిగులఁ
గసుగంది కెంజాయ కన్పట్టెఁ గాఁబోలుఁ గాకున్న నిలువెల్లఁ గారుకొన్న
హారినీలమణిరక్ష యడుగుఁ దమ్ముల లేకఁ నరుణపల్లవకాంతి నలరుటేమి
గాన నీయుపచా౦ం మె క్లైన నోర్చు, కృపఁ గనుంగొను పెడనపురీలలామ-
జగ మంత శివుఁడు సాక్షిగఁ గని వృద్ధిఁ బొందించిన జనని వీ వంచునే భ
జింతు నిదంత నీ సంతతి యనుచు భావింతు నన్నేన దలంతు నెప్పు
డందు నే న్పొక్కండ నని కాని వేఱొక వింతవాఁడను గాను జింతమాను
మున్న మోహంబున కన్నఁ బెంచినమోహ మెక్కుడంచు వచింతు రింతకీవు
పెంచిన శరీర మిది దీని మంచి నీదు,పాలు గాకున్నె పెడనపురీలలామ-
పలితశుద్ధసువర్ణ ఫలకాసదృశకపోలక ళానిరాకృత ముకురలీల
నిబిడాంధకారసన్నిభనీలకుంతలద్యుతిసముద్భూతమధుకరజాల
మత్తమాతంగసమానయానమనోజ్ఞనిర్జితకలహంస నికరఖేల
కలమగర్భప్రతీకాశజంఘారుచిమహిమపరాభూతమకరహేల
వికసితకటాక్ష చకితకామకరవాల, శైలకులబాల పెడనపురీలలామ-రా. ౨౩

గాఢమోహవ్యూహకాంతారములలోనఁ జనిచని మస్తరాశాపలాశ
శాఖాశిఖలనెక్కి జవమున నూఁదాఁటి వారవధూకదంబకుచవ
సుంధరాధరముల సుఖకేళి . . .. నెఱుంగక దా ...
వచ్చి ... ... లత్రాటబంధింప, బడె మన్మనఃకరి చెడుగు గడఁగి
మగుడరానీకయందభిమానముంచి, ద్రృఢముఁ జేయవె పెడనపురీలలామ-
ఆర్యవై మొదలింటి భార్యవై యర్ధాంగ మునఁ బెనఁగొని నీవు దనకుఁగల్గ
న్ముక్కంటి తలమీఁద నెక్కించుకొనియె నా, ।మందాకిని విదేటి మగతనంబు
కాదైన సర్వజ్ఞుఁ డేదిచేసినఁదప్పు లే దందురే నీదు పాదపద్మ
ములకు మ్రొక్కిన నంత ముదమెద నవరించి ప్రీతి నీతోఁగూడి నీతులాడి
కామితము వేఁడఁ బూలవిల్కాని కేళి, నేలి తేలిలఁ బెడనపురీలలామ-రామ.
అనుదినంబుఁ ద్రిసంధ్య లందుఁ గాయత్రి నా సావిత్రి నా సరస్వతియనంగఁ
ద్రివిధనామముల భూదివిజుల తలఁపులఁ దగిలి త్రిమూర్తుల మిగిలికాళ
రాత్రివై రాత్రించరప్రభువుల నెల్లఁ గడలు నిల్లడలు గ్రక్కదలఁ ద్రోలి
తాలిమిఁ గని దేవతాసభలను సర్వమంగళాభిఖ్యఁ జెలంగి, మోహ
నాంగివైతి మనఃప్రియోత్సంగసీరి, నృత్యమాడుచుఁ బెడనపురీలలామ-
కుడిచేత గడుసువా లెడమచే గుడుసుడా లడర గ్రక్కున నుక్కు పిడుగుపడ్డ
పగిదిఁ బగతులపైఁ బడి వడిఁ దాఁకి పో నడఁచి యొక్కుమడి సుడివడంగఁ
జక్కాడుచోఁ జేరి మ్రొక్కిన పగఱఁ బ్రెన్నక్కువఁ బెనిచితి మరువుదూర
దండెత్తి వచ్చిన దనుజులఁ బనిచితి హాళిమహాకాళి యసితచూళి
గర్వితంబౌ నె శత్రునిబర్హణంబు, కృత్యమే కాక పెడనపురీలలామ-రామ ౧౭
మన్మథుం డింద్రాద్యమరముఖ్యకార్యధురంధరుండై స్నేహబాంధవంబు
కొఱఁ కరుదెంచి దార్కొన్న ముక్కంటి మూఁడవకంటిమంటలఁ దవిలి రవిలి
నివురైన త ... నిగ్రహంబున కోర్వ రా ...మునికభయ
దానంబు సౌభాగ్యదాన మింతికిఁ బునఃప్రాణదానంబుఁ దత్పతికి నిచ్చి
నెగడి రతిశోకదావాగ్ని నిగుడనిక, ప్రియునిఁ గైకొంటి పెడనపురీలలామ.-
కైకేయ రెండ న్నాలుల పుర్వులే కాని మణిహారము లటన్నమాట సున్న
కబళింప కటికిపాల్లడలి చేఁదే కాని మధురాన్నము లటన్నమాట సున్న
కలియఁబూయఁగ వల్లకాటి బూడిదె కాని(మంచిగంద)మటన్నమాటసున్న
వలెవాటు మటి పెద్దపులి చర్మమే కాని మడుఁగు వల్వ లటన్నమాటసున్న

నీమగని కేమిచూఁది మన్నించి ముచు వ,రించితే రామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బూడిదలోఁ బడి పొర్లాడు వానికి గంధంబు మేన నలందఁగలిగెఁ
దోలు గప్పుకొనిగంతులు వేయువానికిఁ జలువదుప్పటిఁ గప్పుకులుకుగలిగెఁ
బాములఁ దాల్చి సంబరమందువానికి మేలిమితొడవుల మేలుకలిగెఁ
గాడుల నెపుడు నిల్చెడ గల్గువానికి నింటఁ బూఁబాన్పున నుంట గలిగె
నింత నిన్నుంచి కాని మున్నెఱుఁగునటవె,కృత్తివాసుండు పెడనపురీలలామ-

చట్టుఱాతికి ముద్దుఁబట్టివైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడమ
గట్టువిల్తునిఁ జెట్టవట్టినయప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడమ
మెట్టదారికిఁ దోడఁబుట్టు వైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
తిట్టలఱేఁ డున్నిపట్టైన యప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడకు

పట్టువడకున్న వజ్రసంఘట్టనంబు, హృదయమున కేల పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౩౦

మూఢుండు కాలాబ్దములఁ జూచి తనయింటి కడవనీ రెల్ల వెల్వాడల నూకి
మొరగెడు మ్రాడ్త్రిఁ గాముకుఁడు వారాంగనాసంగమంబున నగ్నిసాక్షిగా వి
వాహమాడిన వరారోహను విడనాడు కైవడిఁ దుచ్ఛభోగంబు లనుస
రించి సాన్నిధ్యంబు గాంచిన యంత విసర్జించి ఘోరసంసారజలధి
మునిఁగి కొందఱు తిరుగుదు ర(నవరతము), రేవు గానక పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

నీయాన దుష్ట ... ...
జారక తద్భీతిసంహరణార్థ మరసి నీచరణంబు లెద సదా భరణములుగఁ
బూని మానుగ నున్నవాని కేనాఁటికి నైనఁ బునర్జన్మ మావహింపఁ
జేయఁదలంచుట న్యాయమే వెఱచినవానినే వెఱపింప వచ్చినట్లు
గాదె నామీఁద నీదయ లేదె వేడ్క, నేలుకోరాదె పెడనపురీలలామ.

నిన్నుఁ గన్గొన్నవాఁ డెన్నెన్ని పూర్వజన్మములపున్నెంబు లొనర్చినాఁడొ
కాని యాతండె కులీనుండు లోకవిఖ్యాతుండు లక్ష్మీసమేతుఁ డధిక
నిశ్చలజ్ఞాని సూనృతమాని తత్త్వాభిమాని మానితముక్తిజాని మఱియు
నది లేనివాఁడు నిరరకుం డిందునందును లేనివాఁడు గావునఁ దదర్థ
మంత నాయందు సారకంబనక కరుణ, వృద్ధిసేయవె పెడనపురీలలామ-౩౩

హరిహరబ్రహ్మాదిసర్వసంపన్నుఁ డతివ సౌభాగ్యదేవతవు నీవు
నటి నైవేద్యము నకరము హాటకమయ కమితసౌగంధ్యం బహర్నిశంబు
గొనియె నీవు కమలాసనాది బృందారకసిద్ధవిద్యాధరప్ర
ధానసంతానంబు దాఁ గన్నవాఁడయ్యె శంకరుం డోదేవి సంతతంబు
హితవు మోక్షపతి పశుపతి కంతి కలని, శేఖ మంచిది పెదనపురీలలామ-

లోకులందరులు నీకు నీ వేకాక వైకొన్న నందఱు నేకకాల
మందు స్మరించి మున్నందులోఁ గొంపజీ కిందాక భాగ్యంబు గొందఱుకు వి
శేషవాత్సల్యము చెందదేఁ జూచితి పక్షపాతిం బేమి భాగ్యవంతు
లనఁగ నీవుదరిద్రులనఁగ నీకన్నకానుపులాడె తప్పలే దపయశంబు
నీక్షణ నెఱకొన్న నేపమున విప్పదనరి, కూలె నొందలఁ బెడనపురీలలామ-

మందహాసము కౌముదీందిర మధురాధరమరందమహితసారంబు నవ్వ
మృగనాభతిలకము శృంగారకి ... నిదువదనరాకాసుధాంశు
మండలంబు కలాకృతండపతండమరీచులలోకవిలోచనప్ర
కాండచకోరసంఘంబుల కెడలని కవఁగూర్చి సురనేత్రకైరవముల
కప్పుడు వికాసమొనరించెనని దునాద,రించి యెమందుఁ బెడనపురీలలామ-

అసితఘోరాకారుఁ డత్యంతశూరుఁ డుత్కృష్టమదాంధుఁ డూర్జితబలుండు
మహిషాసురుం డుగ్రమహిషి దురాగ్రహుం డైపిగ్రహంబున కరుగుదేర
నట్టహాసంబున నదగుండై వగలించి తోన కాలాహిసమాన మైన
శూలాగ్రమున వాని నేలకుఁ బడఁగ్రుమ్మి మో మెఱ్ఱతామర మురువుమీఱ
నసువులకుఁ బాపి దివిజలకభయమొసఁగి,ప్రీతిఁ జెందితి పెదనపురీలలామ-

దేవతామకుటప్రదీప్తమాణిక్యనీరాజితపాదసారసవికాస
కాసరాసురకులాగ్రసరామృతిముగ్ధలయసమయమహానిలప్రభావ
భావజారాతిసంభావనామూలజగన్నుతాకారరేఖావిశేష
శేషఫణీంద్రభూషితభూషితాదిసత్వగుణప్రధానసిత్యస్వభావ
భావనాతీతసుమహత్త్వ భవనభువన, పాలనామోద పెదనపురీలలామ-

దానంబు లేని ప్రాతిస్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానకర్మసందోహ మేల
జ్ఞానంబు లేని శాస్త్రపురాణ(కావ్యే)తిహాసపారంపరనాభ్యాస మేల
కింకరంబు లేని రాగితరంగసంగీతలాస్యాభినయదోహ్వలాస మేల

భామినిలేని పుష్పసుగంధకస్తూరితాంబూలతూలికాతల్ప మేల
భవదనుగ్రహ మిల లేని పంచజనుల, కేలాకో భక్తి పెడనపురీలలామ-
బహులోభమతికి ద్రవ్యం బగ్గలం బైన నేమి మొదల్ తగ్గనేమి ఫలము
విశ్వస్తరు సమస్త విధభూషణము లుండె నేమి లేకుండిన నేమిఫలము
షండున కంగనాసాంగత్య మబ్బిననేమి యబ్బకయున్న నేమి ఫలము
వసుధ నంధున కక్షివైశాల్య మొందైన నేమి కాంచందైన నేమిఫలము
గుణముసూత్రంబుపుస్తకంబుగోచరంబు, గోలుపోయినఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాంకభాలంబ శ్యామలాంబ.
బాల్యవైధవ్యసంప్రాప్తకులాంగనాకులమువముంబలెఁ గోర్కె లబ్ధి
కల్లోలముల భంగిఁ గడువడి జనిపడి పుట్టి పుట్టినయట్లు మట్టుపడు ద
రిద్రులంచెప్ప దుర్వేశలంబున దుర్వ్యదాంధసంబంధభాగ్యంబు ముందు
గలుగుఁ దోక్షోడనె తొలఁగు నొక్కింత తిరంబుగా నేర దప్రాప్త మైన
స్వప్నలబ్ధపదార్థంబు సరశివచ్చి, జాలమే కాదె పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాంకభాలంబ శ్యామలాంబ.
బాలేందుసంకాశఫాలదేశాంకితకస్తూరితిలకాతిగంధసార
సారకాశ్మీరసంభారసీమంతవి(రంత)రసా భాగ్యరాణివాస
వాసవనీలాశ్మవారవిస్తారభాస్వరకచరచితపుష్పప్రకాశ
కాశనీకాశసంకలితరోమావళీకల్పవల్లీస్తబకస్తనాభి
రామ రామామశిశ్యామర(ణతలా)గ్ర, రిపుగణవిరామ పెడనపురీలలామ-
పాండిత్య మొక్కింత పాటిల్లునంత దుర్వాదియై బుధులఁ దిరస్కరించు
భాగ్యం బొకింత సంప్రాప్త మైనంత యున్నత్తుఁడై ధనికు ననాదరించు
భుజశక్తి యొక్కింత పుష్టి యైనంత నిర్దయుఁడై యితరుల బాధలఁ గలంచుఁ
బడుచు నిచ్చోడొకింత వదిల ప్రత్యర్థి యై త లపహరించు
మూ ందుసాధు, వృత్తి నెటానటె పెడనపురీలలామ-
తలచుగా మొసలివాతను నున్న మానికంబును జెకలించిమే లెనయవచ్చుఁ
గడలేని కరముల వడి మొరంగెడు సముద్రంబు నొక్కున్నడి దాఁటవచ్చుఁ
జటులకర్కోటకజాతిపామును బుష్పదండపోలికఁ దలఁదాల్ప వచ్చుఁ
బొంచి మంచితనంబు గాంచి పంచాస్యంబు నింపుగాఁబట్టి యాడింపవచ్చుఁ
గాని మూర్ఖునిఁ దెలుపఁగాఁ గా దనాక, యేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ-

నీవాఁడ నంటి మన్నించుమంటి నింకేమనందునటంచు నెంతదాఁక
వేఁడుకొందు నటంచు విసువక మఱియు నెన్నెన్నివిధంబుల నెన్నినాళ్ళ
నవి విన్నపము చేసినను నూఁకకుంట న్యాయంబుగాదంటి నే మన్నఁ గరు
రాదాయె నామీఁద లేదాయెఁ గనికరం బాఁడువారిమనంబుఁ జూడ
నిష్ఠురం బనుశాస్త్రోక్తి నిక్క మనఁగ, నేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ.

ఇలలోన నెన్నియోనులఁ బుట్టి గిట్టెనో కాని పునర్జన్మకాంక్ష వదలె
భువిలోన నెన్నిజంతువుల హింసించెనో కాని మాతృకధర్మకలనతొలఁగ
జగతిలో నెన్నిదుర్జాతులఁ గూడెనో కాని పుష్పధనుర్వికార మణఁగ
వసుధలో నెన్నిపాపము లొనరించెనో కాని దుర్మార్గసాంగత్య మరిగ
నెప్పు డెట్లైన నీజీవుఁ డే స్వతంత్రుఁ, డేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ —

పుట్టినయదిమొదల్ పొట్టకై హీనుల యాచించుచో బిడియమ్మునేక
పొట్టనిండిన యంతఁ బొలఁతుల పై నాస గాసిల్లుచోఁ దన వాసి తెలి
పొలఁతి గల్గినమాత్ర భోగంబు గోన నుత్సహించుచో నేమైన నెగ్గు
భోగంబు లమర నపూ   లార్జించుచో వినయమ్మునేక
క్రాలె నీకుట మెంతదుష్టుట మనాక, యేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ

మతమొండు గల దని మద్యమాంసంబుల భక్షింపఁ జూతు రపేక్షఁ గొంద
మహి వింత కా దని మహిమమాన్యాలాది దానముల్ గొందు రుదారత
స్వర్గభోగంబు నిశ్చయ మని పశువధఁ జేయఁ బాల్పడుదు రన్యాయ
విధ్యుక్త మని మునివేషంబు దాల్చి యింటింట భుజింతు రూర్చ్వడలక
గాని హానికి వెఱవ రెంతేని బైసి, మాలి కలిమాయఁ బెడనపురీల

సత్యంబు శూన్యం బసత్యంబు మాన్యంబు ధర్మంబు కఱవు దుష్టకర్మ :
నీతిదూరం బవినీతి సారంబు సౌజన్య మొక్కింత దౌర్జన్య మింత
యని చెప్ప నలవిగా దక్కటా యీప్రపంచంబునం దేమైన సంతత
నను గన్నతల్లి వీ వని నమ్మి యున్నవా కేల నో యమ్మ నీకృపగల
గా నెట్టి యపవాద లేని కుచ్చితులు గూర్చినఁ జెందునే విమలుని ౭
రవినిఁ బొందునె నిర్విచారమిది నామొ,యాలకింపుము పెడనపురీల

తనతప్పు లెన్నెన్ని తలఁదన్నుచున్న నూహింపక యొరులతప్పే గణించి
దనవృత్తి కొఱగాని దని విచారింపక యితరవృత్తిగుఱించి యేవ
దనధౌర్త్యమెంతైనఁ దలఁపక పరులందుఁ గలుగు ధౌర్త్యమునకుఁ గల

దనబుద్ధి లేమిలోఁగాననేరకత్యంత మన్యబుద్ధికొఱంత కపహసించుఁ
దనకుఁదోడె మరాఘుమున్ననుజుఁ డెంచు, (శీలమెఱుఁగక) పెడనపురీలలామ-

భువి మగవాఁడయి పుట్టినందుకు ముందు తనకుఁ గల్గినకొలందిని గడించి
కలమాన్నమైన నాఁకలిదీఱఁ గలిమైన గంజియైనను మహోత్తరం నొక్క
రికిఁ బెట్టి తాను గోరిక మీఱఁ గుడుచుట యదిగాక పొరుగు ముదర పోష
ణముమాత్ర మొకలక్షణమె గుర్తిఁగొన్నార ముక్కునఁబరిగెలనొక్కి మెక్కి
తనకడుపుఁ బ్రోచికొనలేదె తనసుఖంబె ఱింగినది కాదె పెడనపురీలలామ.

ధనికులైయుండి కొందఱు దురాశల నొక్క వేల్పుపై నెపపెట్టి చాల్పుగట్టి
యొక్కొక్కరిని బట్టి గుర్తిద్రిప్పక వట్టి మఱుమాటలాడఁ బల్గాఱు వేఁడి
విత్త మాదిమధనద్విగుణంబుగాఁ దెచ్చి కలదానిలోపలఁ గలిపికొందు
రది యిది కూడ ముందరుగునం చెఱుఁగరు క్రొత్తను బ్రాఁతనే రెత్తిపోదె
తలబరువు చాలఁ గల్గిన తరువుమొదలు, నేలఁగూలదె పెడనపురీలలామ-

శాంభవీ శుంభనిశుంభవీరభటసంరంభవితూలతారంభ హేతి
యోగధీహృతదుష్ప్రయోగధీరవిహారి వాగధీశనుత శీతాగసూతి
ధారుణీధరగదాధోరణీచంద్రమోధారిణీ భావుకాధారజాతి
వాహినీసుషమూష్మవాహినీ హర్యక్షవాహినీచం   రాహిపీతి
హాత్రనేత్రకళత్రపవిత్రసచ్చరిత్ర మాంపాహి పెడనపురీలలామ- ౬౧

అఁడుబిడ్డమగండు వేడుకతోఁ దాళగాఁడయి లయతాళగతులఁ దెల్ప
మద్దెలగాఁడయి మఱితోడఁబుట్టిన యతఁడు మృదంగవాద్యంబు నెఱప
మఱఁదలు   కిశబ   వ్యస్వహస్తాంబుజలై స్వరప్ర
మాణ మేర్పఱుప నెమ్మది తేఁడు తాండవం బాడ మాణిక్యసింహాసనమున
నెలమిఁ గూర్చున్న నీవి నెన్నఁదరమె, త్రిపురసుందరి పెడనపురీలలామ-

పుట్టిని ల్వొడలి తపోవనంబున నిష్టభవభక్తి నిష్ఠఁ దపంబొనర్చు
చున్నెడ జడదారి మిన్నయై వచ్చిన తెల్లడాల్వేల్పు గుట్టెల్ల బట్ట
బయలు గావించి సంభావించి యతని నిజస్వరూపంబు సర్వస్వతంత్రు
రాలవై కైకొని కైలాసశైలంబుఁ జేరి తయ్యారె నెచ్చెలులమొఱఁగి
కోరినమగండు దొరకిన కోమలాంగి, కేల వరచింత పెడనపురీలలామ-

సంతతం బాజవంజవసౌఖ్యమూలం బనంతజీవంజీవనయన లనుప
దార్థనిర్ణయము యథార్థంబుగా వట్టిజోగి సదానంద యోగి పుట్టు

చెల్లుఁబో నీ వేమి సేయనూహించిన వలదనువార లెవ్వార లెవ్వ
రిని నైన నీళ్ళ ముంచినఁ బాల ముంచిన నీవకా(కొరు లేరి) నీయుదార
మాయావిమోహితాత్మకులయి పలువే... మకలుషత్వముగాంచుటం తె కాని
భవదాజ్ఞలేని దే వ ... ... కేవణ ...
బాఱనేర్చునె వలఁబక్ష పక్షిజాతి, జ్యోకలల్లార్పఁ బెడనపురీలలామ, రామ.
ఉండుండి తా నొంటు రెంటుఁ బోత్రెండంచు నాకన్ను తెన్నుచున్నాఁడుమాడు
మెడ లేదునాముక్కుపొడుగుమా రెఁకుబా రెఁడవిమునుగొల్చినాఁడడిగిచూడు
మదిగాదునామోము లాఱుంచుఁ బల్మాఱు వెక్కిరించుచు నాడు విధముఁజూడు
వెక్కిరించుట కేమి ఒక్కమా డెద ముందు నులిపె నాచెవి జోడు దెలిసిచూడు
మనెడితనయులఁ గని ముద్దుగొనియెద వల, రినమదంబవు పెడనపురీలలామ-
నను బరిపంధిమూండలమధ్యవర్తినిఁ జేసితే నీపాదసేవకుని మ
నోదృఢశక్తిఁ గన్గొనవచ్చు నాకడ శత్రుసంహారైకసాధనంబు
గలదు భవత్కటాక్షంబను సితమండలాగ్రంబు దానిసహాయ మూని
నిమిషమాత్రంబున నిర్జింతుఁ జుట్టుముట్టిన రిపుకోటి నెల్లను జలింప
నాత్మ నేమియు సర్వమాయామహేంద్ర, జాలనాశని పెడనపురీలలామ-
స్వప్నదశలయందు సహితంబు నీపాద సేవ యేమఱ భక్తి సేయుచుందు
బాల్యచేష్టలనైనఁ బలు తెఱంగులఁ బోక వేడుక నినుఁ గొనియాడుచుందు
జాగ్రదవస్థల సతతంబు నీకథాసల్లాపముల గోష్ఠి సల్పుచుందు
నేకాల మెలమితో నీకటాక్షంబె నాకారవంచు మదిలోన మురియుచుందుఁ
గానియొక్కప్పుడితరమార్గంబెఱుంగఁ, దృణముమాత్రంబు పెడనపురీలలామ-
హీరతాటంకద్వయీకృతప్రద్యోతనద్విజరాజ లనిరంత
రవశీకృత ప్రభుకర్ణకుండల కరు ఖండలభరి
తసమస్తభువనజాతభవాండభాండపిచండిలచండిలస్సహార
జతమయాభరణవిద్యుతిమిశ్రహారిద్రవిశ్రుతస్థండిలవిశ్వవిభవ
సాంద్రసౌభాగ్యమండలేశ్వరి యనశ్వ, రీమహేశ్వరి పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౮౦
నరకుంజరులకెల్ల 'నాస్తి తత్త్వం గురోః పర' మను నీతి సర్వంబు గురుఁడు
గురుఁడు చరుండు నీశ్వరుఁ డన్ననీపతి కన్న వేఱొక్క పేరెన్న లేదు
తత్పరంధామసంఘాతకాద్యంతరహితున కెల్లాల వాశ్రితుల నేలు

జవరాల వస్మదాచార్యురాలవు నన్నుఁ బరిచరుఁగా నేలవలె నటన్న
మాట మఱచితె జగములఁ బ్రోటిగలదె, త్రిదశనుతనామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౮౧
క్షితిలోన నెట్టి విశిష్టకులంబునఁ బుట్టఁగా నేమి తా నెట్టి చదువు
చదువఁగా నేమి ప్రాగ్జన్మకర్మఫలంబు లనుభవింపక తీర దొనర నరున
కిందైన నందైన నెందైన ననుచింత ముందుముందయ్యె నాయందు నీవు
నందు లేకున్కి నిస్సందేహ మందుఁ జరాచరాంతర్వర్తి వగుట వేఁడి
వెలుఁగు గలచోటఁ జీఁకటితొలఁగకున్నె, త్రిభువనంబులఁ బెడనపురీలలామ-
బహుభావశీల నీపాదపద్మముల తో డేసరి కడు దోసెఁ జేసినాఁడ
లనువొంద రాశిపోసిన దాని నేనొల్ల నందు కిందొక సాక్ష్య మనువదించె
దను జిత్తగింపు నాతల్లి శాశ్వతపదార్థంబవు నీవు తిరంబుగాఁగ
(నవనిఁ) గలుంగ నింద్యం బస్థిరంబైన కించిదర్థమున కాసించ నేరఁ
(జేకుఱిన నవ్య)సుధవీడి చేఁదు వెదకు, బేల గలఁడమ్మ పెడనపురీలలామ-
తల్లి సౌభాగ్యమతల్లి కామితకల్పవల్లి చల్లనిచూపు లుల్లసిల్లి
వెదచల్లి సకలసంపదల నాయందెల్లవేళల వర్ధిల్లి విమలభోగ
ములవెల్లి ముజ్జగంబులకెల్ల రాగిల్లి యుల్లసల్లన గిరిపల్లె నల్ల
మల్లేశ్వరునిఁ దారసిల్లి కొమరుఁగన్న తల్లి నిదయవల్లఁ దొల్లిపున్ని
యములువన్నియ కెక్కె దోసములుస్రుక్కె, దృఢముమదిఁ జక్కెఁ బెడనపురీలబామ-
అది మొదలిది తుద యనలేదు గాని నీ పెనిమిటీకన్నఁ జక్రినిభుం డె
వండన్న యని వావి వరుసలు ప్రియవయస్యలు గాంచి సరసంబు లాగునప్పు
డొదవి నీపెదవులఁ గదిసిన ముసిముసినగవు వెన్నెల మూఁడుజగములకు వి
కాస మొనర్చిన న్గాచుఁగాత మదీయ దేహతాపంబులు దీఱ నీల
లోహితుఁడు చేరఁ బాఱఁ బురోహితుఁడగు, భృంగిరిటుజీరఁ బెడనపురీలలామ.
నీలమేఘచ్ఛాయ నెనయుమై పసుపునిగ్గుల తటిల్లతకాంతి తళుకులీన
రత్నసానుపయోధరముల కుంకుమరకి గైరికాదులభంగి గడలుకొనఁగ
ముకుర(కపో)లవిస్ఫురితచందనచర్చ ధాళధళ్యద్యుతి మేళగింపఁ
బూర్ణచంద్రునిభాతిఁ బొల్చు నెమ్మోమునఁ దిలకంబు లాంఛనస్థితినిఁ దనరఁ
బ్రియునికౌఁగిట మెఱయు నీపహాయల భూత, సృష్టికిరవయ్యెఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౮౬

దివిజాధిపతి పూర్వదిశ బృహద్భానుఁ డాగ్నేయభాగమున దక్షిణహరిత్ప్ర
దేశంబు(నను గాలుఁ) డాశరపిరుఁ డపాచీనమున వేష్ట వరుణదేవుఁ
డపరదిగ్భాగంబునందు సదాగతి వాయవ్యమున నరవాహనుం డు
దీచి నీశానుఁ డాదిక్కోణమునను ండి కొలువు గొల్వఁగఁ బెద్దకొలువుకూట
మున వసించిన ప్రభురాణి వనజపాణి, నీలమణివేణి పెడనపురీలలామ- ౮౭

బాలార్కకోటిప్రభాభాసమానమై యుద్భవించిన పరంజ్యోతి వీవ
నియతి సృష్టిస్థితిలయకర్త లగుమూఁడుమూర్తుల కాధారమూర్తి వీవ
జ్ఞానవైరాగ్యసిద్ధులఁ జెంది వర్తించు సనకాదులకుఁ దపశ్శక్తి వీవ
స్వర్గమానవబలిసద్మలోకనివాసవరుల కుపాస్యదైవంబ వీవ
నిఖిలభువనంబులకు నిఁక నీవు కంటి, వెక్కువలెఁ గాదె పెడనపురీలలామ- ౮౮

విశ్వేశ్వరస్వామి వేడుకఁ జెల్లింపఁ బూని కాశిని నన్నపూర్ణవైతి
వరమల్లికార్జునస్వామికోరికిఁ దీర్ప గమకించి శ్రీగిరి భ్రమరి వైతి
వేకామ్రనాథుని కిష్టార్థమొసఁగ నపేక్షించి కాంచి కామాక్షివైతి

* * * * * * *

వైతిభువనైకమాత వేమైన నీవ, యై లభించితి పెడనపురీలలామ-రామ- ౮౯

భ్రమరీచికురజితభ్రమరీకృశానుశుభ్ర(రీచిగా)త్ర నేత్రత్రయీ త్ర
యీస్తోత్రపాత్ర మోహిత...ర్దిని మహిషాసురమర్దిని హాతనితాంత
దుర్దిని దా   దుఃఖాటవీదావకీలి కీలితరత్నకింకిణీయు
తామల...తరానందమగ్నదుష్కృతజన్మభగ్న గౌరీసమాఖ్య
నై   మరాళమానససరోఝు, రీకృతసమాఖ్య పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౯౦

వేదవేత్తలు నిన్ను వేదాంతసూక్తులఁ గొనియాడుచుందు రేపునఁ జెలంగి
తార్కికు లేవేళఁ దర్కవాదంబుల వాదింతు రొకనిన్ను వరుసఁ జేసి
వైయాకరణులు సువర్ణరూప మెఱింగి చదువుచుందురు నిన్నుఁ బదిలపఱచి
యోగమవిదులు బీజాక్షరంబులు గూర్చి జపమొనర్తురు నిన్నుఁ ద్రిపుటిఁ జేర్చి
మోడ్పుఁ జేతులు తలదాల్చి మ్రొక్కుదురుధ,రి త్రిజనులెల్లఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౯౧

ఎల్లలోకంబుల కేలికసాని వై ధర సర్వజీవుల తప్పు లరసి
దండింప నొవ్వులు దరిచి వాంఛితముల నిండింప నేర్చిన కొండరాచ
దానవు నాయెడఁ దప్పుఁ బట్టఁదలంచితే నీకు దొరకదె తెల్విఁగల్గు

రాజు దలంచితే దెబ్బలు కొదువా యని యెరుంగి యీ జగములెల్ల నీ లీలావశమ్ము గావున దయాంభోధివగుచుం
గాచి రక్షించు టొక్కటే కార్యమిపుడు, కేవలంబు నన్నుం బెదవపురీలలామ-
నీమహామహిమ వర్ణింపంగ నాల్కలు రెండువేలున్న శేషుండం గాను
నిన్ను దర్శింపగ ముక్కంటివేకన్నులున్న విలింప ముఖ్యుండం గాను
నిన్నుం బూజింప దండిపహస్రకరసరోరుహముల బాణాసురుండం గాను
నిను స్మరియింపంగ నేనాల్గుమఖములు గలయట్టి కమలగర్భుండం గాను
గాని పూనితి మన్ననం గాంచి చిత్తవృత్తిం గనుంగొంచు పెదవపురీలలామ-
ఊరకే నీనామ ముచ్చరించుటె కాని జిహ్వకుం బవిత్రత చెందంగలదె
నీరూప మారయం గోరి చూచుటె కాని కన్నుల కేకటం గాంచంగలదె
చాల నీకథలు (ముచ్చట వినుటే) కాని వీనుల కాసక్తి వినువంగలదె
మఱిమఱి నీకు నమస్కరించుటె కాని మనమున కేమైనం దనివి కలదె
నిన్ను వినికని భజియింప నేర్పు గలదె, పృథ్వీజనులకుం బెదవపురీలలామ-
కాళీ భయప్లవవ్యాళీ విశాలచూళీ వీరపురకేళీ పరాకు
దుర్గా విధూతమత్సర్గా త్రితార్యవర్గా ప్రమోదితభర్గా పరాకు
రంభానిభోరు విస్రంభా నిరస్తదంభా ఘనమానోజకుంభా పరాకు
మారీ కుమారి కౌమారీ కుధృద్వరకుమారీ యతీవపుకుమారీ పరాకు
గాక చీకాకు మదిసోకనీక నన్ను బ్రోచి రక్షించు పెదవపురీలలామ- ౯౭
శరణు వేండెద నన్నుం గరుణం జూడవు పిన్నవాండం గాపాడవే వేండికొన్న
గలవేల్పుదొరసాని కడలికూంతురిముద్దుంగోడలిదయను జేకుఱెనవిద్య
కొలందిని నిన్ను వేపలుకులు శతపద్యంబులు రచించి ప్రస్తుతించి
తి నిది యొప్పో విధించిన గొప్పతప్పో తెలియ నామనవిని నాలించి తప్పు
లున్న సైరించి రక్షించు నన్నుం గవివినుతనామ పెదవపురీలలామ-౯౮
ము న్ననేకవిధంబుల న్నిన్ను వేండుకొంగా నేండె (వింట)నే కనికరింపుం
జూచ్చి నాపై మిము సోకిన మతి నింతియె చాలు కాదేనమస్త
లోకంబు లేకాల మాకాంక్ష నానావిధైశ్వర్యభోగంబు లనుభవించి
తుది ముక్తి సతినిం జెందుట కావికారణం బగునననేమిట నరయ మోక్ష
లాభలోభంబు గలదె చేటీ భవ , శ్యామ పెదవపురీలలామ-
నీయనుగ్రహమున నేంటి కీవిధిం గృతకృత్యుండనైతి నింకేమి చెప్ప
వచ్చు నా భాగ్య ముర్వర నస్మదీయ మిత్రసమూహమున కభ్యుదయపరంప

రాభివృద్ధి ఘటించె నహితుల కెల్లఁ బరాభవం బొనఁగూడెఁ బ్రాభవంబు
శోభించె నత్యంతశుద్ధమానసులకు భవదీయపాదసేవకుల వినుతి
హితమతి గ్రహించి లాలించుకతననతుల, తృప్తిఁజెందవె పెదనపురీలలామ-

బ్రాహ్మణుల కభీష్టఫలదాయివై సదాచారసంపత్తి విశ్వంభరార
మణులకు రాజ్యసామ్రాజ్యంబు వైశ్యుల కర్థగౌరవము చతుర్థవర్ణ
మునకు ధాన్యవిశేషములు నిరంతరభోగములు పౌరులకు నెల్లఁగలుగఁజేసి
వెలసి దేహాంగ్లికులసంభవుల కిలువేల్పవై ప్రీతిఁ గావించి జయము
లరసి కాంచితి శాంతగుణాభిరామ, రిపుగణవిరామ పెదనపురీలలామ-౯౯

పెంపుదీపింప మల్లంపల్లిమల్లికార్జునపండితారాధ్యవినుతిపూర్వ
కంబైన యీకవిత్వం బాసుధాధామతారార్క-మఖిలసద్గౌరవంబు
గా విశ్వసించి న న్నావశ్యకృతకృత్యుఁ జేయవే సౌభాగ్యసిద్ధిదాయి
నీ 'నిత్యమంగళాని భవంతు తే' యని మంగళార్తిక లంగనామ
ణీగణ మొసంగ ముదుదధిం దేలి శూలి, పాలి మేలైతి పెదనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

శ్రితకల్పభూజ దాసీభూతదేవతావనితాసమాజ పావనహిమాచ
లాధిరాజతనూజ హరిదశ్వకోటివిభ్రాజితతేజ సంక్రందనాది
బృందారక విరచిత రత్నమయూఖనీరాజితారు
ణాంఘ్రిసరోజ బ్రహ్మజ్ఞానశాసితాశేషపరివ్రాజ శేషఫణివి
భూషణార్థాంగ రాజ్యవిశేషభోగ, శీలసమ్రాజ పెదనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

(ఈశతకము, జగ్గయ్యపేట- మూలుగు వీరభద్రశాస్త్రిగా రిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౬- కంచి యేకామ్రలింగశతకము.

సీసపద్యములు.

శ్రీపార్వతీశ్వర శృంగారశేఖర యహిరాజకేయూర యఘవిదూర
గంగాజటాధార కమనీయగుణహార హార వైరివిదార యచలధీర
విబుధజనాధార విరహితసంసార శ్రితలోకపరివార సితశరీర
మునిబృందవందార మూర్తిత్రయాకార శరనిధిగంభీర ధరనివార
భువనసంచార సంతతభోగసార, చంద్రకోటీర భీకరసమరశూర
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

అబ్జార్కశిఖినేత్ర యబ్జసన్నిభగాత్ర యఖిలలోకపవిత్ర హర పరాకు
ద్విరదాసురవిదార దివిజాద్రిసమధీర భరితాహికేయూర భవ పరాకు
గళనైల్యజితభృంగ కలుషహిమపతంగ కరుణాంతరంగ శంకర పరాకు
కరినాసురత్రాస కైలాసగిరివాస శిష్టజనోల్లాస శివ పరాకు
ఆర్యసన్నుత నందివాహనపరాకు, భంజితవ్యాఘ్రదైతేయ బహుపరాకు
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

రజతాచలస్థాన గజచర్మపరిధాన శంభో మహాదేవ శరణు శరణు
సకలలోకాతీత సద్గుణసంఘాత చంద్రార్కశిఖినేత్ర శరణు శరణు
నిగమసన్నుతగాత్ర నిర్మలచారిత్ర శర్వాణివల్లభ శరణు శరణు
పన్నగభూషణ పాపసంశోషణ శారదాపతినుత శరణు శరణు
చండకోదండపాండిత్య శరణు శరణు, జలజజార్చితపాదాబ్జ శరణు శరణు
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

వ్యాసభారద్వాజ వాల్మీకివాసిష్ఠ గౌతమజాబాలికణ్వకుత్స
సుబలగాలవదాల్భ్యశుకశౌనకాత్రేయ మాండవ్యహారిష్కల్యమందపాల
కబలివిశ్వామిత్రఘటవాయుభక్షకగార్గేయమైత్రేయకటకలాప
భార్గవజైమినిబకకౌత్సజతుకర్ణగోకర్ణకశ్యపగోపవేశ
అత్రితిత్తిరివసుమిత్రయాజ్ఞవల్క్య, శృంగిబృహదశ్వగౌతమసేవ్యమాన
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ. 4

నాటకాలంకారనైపుణి నహినహి శబ్దశాస్త్రజ్ఞానసరణి సున్న
సాహిత్యరసవృత్తిజాడలే తెలియవు ప్రాసవిశ్రమగణఫణితి నాస్తి

గ్రామ్యదేశీయాదిగ్రంథముల్ నేరను రచనాచమత్కృతి రాద యింకను
భవదనుగ్రహాబలపాండిత్యమేగాని యితరపాండిత్యంబు లేమి లేవు
గాన జిహ్వాగ్రమున నిల్చి కరుణతోడ, శతకమీడేర్పు వేగమే సార్వభౌమ
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ. 5

నీవె నాతండ్రివి నీసతియైనట్టి కామాక్షి దేవియె కన్నతల్లి
గజముఖభైరవక్రౌంచారులగ్రజుల్ ప్రమథగణాళులె బంధుసమితి
వాకిటికావలివారు సామంతులు భక్తసంఘంబులె ప్రాణసఖులు
నీదుసంకీర్తనల్ నిఖిలమంత్రంబులు నీపదద్వయభక్తి నిత్యముక్తి
యనుచు నెఱనమ్మి మదిలోన ననుదినంబు, భక్తియుక్తుండనై చాలఁ బ్రస్తుతింతు
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

పరమేశ్వరా భవత్పాదాబ్జయుగ్మంబుఁ గనుఁగొన నెన్నఁడు కలుగునొక్కొ
సాంబ సదాశివ సంధ్యానటనలీలఁ బరికింప నెన్నఁడు ఫలితమొక్కొ
పుణ్యజనాంతక భూతిత్రిపుండ్రంబుఁ జూడ నెన్నఁటికిని సులభమొక్కొ
యిందుశేఖర నీమందిరంబై తగు కైలాసమెన్నండు గాంతునొక్కొ
యను మనీమూర్తి మదినుంచి యనుదినంబుఁ బూజసేయుచు సద్భక్తిపుణ్యచరిత
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ. 7

అనఘగుణోదారుఁ డసురవైరివిదారుఁ డబ్జాక్రిపయఫీసుఁ డఘవిదూరుఁ
డాశ్రితావనశీలుఁ డమితకీర్తివిశాలుఁ డంచద్విబుధపాలుఁ డతికృపాళుఁ
డార్యరక్షణధుర్యుఁ డంభోధిగాంభీర్యుఁ డకలుషాద్భుతచర్యుఁ డతులశౌర్యుఁ
డహిరాజభూషణుఁ డానమత్పోషణుఁ డార్ద్రసంభాషణుఁ డమితధిషణుఁ
డనుచుఁ గొనియాడఁదగిననిన్నాశ్రయింతు, భక్తవత్సల ననుఁ బ్రోవుపరమపురుష
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

హారీకృతభుజంగ వారాన్నిధినిషంగ భాసమానపరాంగభరితగంగ
లసితదృక్కాసారంగ లాంఛనాబ్జపతంగ విధ్వస్తమాతంగ వృషతురంగ
రక్షోభయదసంగరపరాక్రమోత్తుంగ తాండవోత్సవసంగ ధవళితాంగ
కంఠరుగ్జితభృంగ గౌరీపరిష్వంగ కరుణామృతతరంగ కనదపాంగ
యాశ్రితావనచంగ కాలాభిషంగ, హరిహరిద్ధాంగ వరనిర్మలాంతరంగ
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

ఐశ్వర్యమొసఁగి నన్నాదరింపకయున్న నీశ్వరుం డనుమాట యెగ్గుగాదె
దారిద్ర్యభూతంబుఁదలఁగఁజేయకయున్న భూతేశుఁ డనుమాట పొల్లుగాదె

యొక్క నిరక్షింప నెక్కువై తోఁచినఁ బ్రమథాధిపతియన్నఁ బ్రజ్ఞగాదె
భక్తవాంఛితసుఖప్రదుఁడు గాకుండిన శంకరుఁడనుమాట బొంకుగాదె
యైనఁ గానిమ్ము నీకేమి యపకీర్తి, యాదిభిక్షుకుఁడనునామ మందినావు
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

ఈశ్వరా నినుసన్ను యింతదీనతఁ జెంద నూరకేయుండుట యుచితమగునె
ఎంతనిర్దయుఁడవో యిందుకళాధర మందమో నీబుద్ధి మానిరీతిఁ
బలుకకున్నావదె పార్వతీపురఘుపేలగంబుచే బుద్ధి కిలఁకఁబడెనో
కటకటా భక్తునిఁ గాసిచేయుట మహాగాంభీర్యమా కాదు కరుణఁజూచి
సకలసంపత్తరునఁ జేయు సార్వభౌమ, లేకయుండిన సత్కీర్తి నీకుఁగలదె ?
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

మిటికి మంటికిఁ గంటకమగుగుంటి నంట రెంటించిన కంటిమేటి
బంటువుంగన్న ముక్కంటి నిచర్యాలు వింటిని గంటిని తుంటవింటి
దంటను నీకంటిమంటను నంటించి కంటికినెడఁబాపి తంట దుఃఖ
మంటినకల్మివాల్గంటి ననంటిన గొంటకోపంబున నంట తెలిసి
తంట లేకుండ మదను నుదారఘనతఁ, దిరిగి బ్రతుకంగఁ జేసిన ధీరుఁడీవె-మద,

అగముతో మన్మథాశుగముతో దుర్వర్ణనగముతో (నాదిపన్నగముతోడ)
రసముతో శుభ్రసారసముతో మహితగోరసముతో సురధునీరసముతోడఁ
గరముతో నాదిసూకరముతోఁ దార్క్ష్యకంధరముతో దేవసింధురముతోడ
నాజితో సురరాజవాజితోఁ దారకారాజితో సామజోద్వేజితోడ
ననుగమించి భవద్యశంబఖిలదిశల, మించె బ్రహ్మాండదీప్తిపై మిక్కుటముగ-మద-

అహివైరిరిపుమస్తమధ్యంబున యభిభిచ్ఛరావాతి నడఁచువాని
కగ్రజుచేతఁ బరాభవంబును బొందు క్షితిదేవముఖ్యునిఁ శితశరాళి
నొంచి యోర్చినవీరు నురుశిలీముఖముల నవనిఁగూర్చినమేటి కతిదయార్ద్ర
భావసంకలితుఁడై పరమసాధన మగు కంకపత్రమొసంగుఘనుఁడ వనుచు
నిన్నుమదినుంతువర్ణింతునియతిఁ గాంతుఁ, బన్నగారితురంగ ప్రసన్నఁ డౌర-

గంభీరమగు ఘనాఘనము మ్రోసినరీతి గర్జింప దివి భువి కంగు రనఁగ
నందీశుహుంకారనాదంబుచేతను దిగ్గజకర్ణముల్ దిమ్ము రనఁగ
ఫాలనేత్రప్రభాపటలిచే బ్రహ్మాదిసురమునిదృక్కతుల్ చట్టు మనఁగ
ముమ్మొనవాల్చేల మురువుగాధరియింప దనుజులహృదయముల్ దగ్గురనఁగ
సరభసమ్మున నంధకాసురునిఁ జుట్టి, పట్టికొట్టిన బల్జగజెట్టి వీవు, మదన-

కొక్కుతేజీగానిఁ బక్కిబాబాపైని నెక్కియాడెడువాని నొక్కమొగిని
మక్కువ దయను బెంపెక్కఁజేసిన యట్టి చక్కనిసామి నీయక్కటాక్ష
మిక్కడే నామీఁదఁ జొక్కముగా నుంచు తక్కువ గాకుండ నిక్కముగను
నెక్కువదారవని మిక్కిలి వేఁడితిఁ జక్కఁగ దయఁజూడు చిక్కులేక
యెక్కడెక్కడ నీసాటి యెంచఁదలఁమె, యొక్క దేవతనైన నీయుద్దిగాఁగ, మదన-

“బ్రహ్మోఽహ”మనుచును భాషింపగావచ్చుఁ బరతత్త్వమెఱిఁగెడి భావమరుదు
సకలంబు రోసితి సన్న్యాసి ననవచ్చుఁ బ్రకృతివిచారంబుఁ బాయు టరుదు
వేదశాస్త్రంబుల వాదింపగావచ్చు నాత్మానుజ్ఞాన మబ్బు టరుదు
బాహ్యయోగంబులు పాటింపఁగావచ్చు సద్గురుపూజయుఁ జలుపుటరుదు
జ్ఞానయోగంబుగహానంబుగాన నసక్తిఁ, గాంతురనఘులు భక్తియోగంబువలన
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ - 17

మొదట మూలాధారమునఁ జతుర్దళపద్మమందలిగణపతి నమరనిలిపి
కుండలి భేదించి గురుకటాక్షముచేత నాభిప్రదేశమ్మునందు విష్ణు
నొనరఁగ బూజించి ఘనుని సదాశివు హృత్పద్మకర్ణిక నునిచి ద్విదళ
పద్మమ్మునను భానుఁ బ్రస్తుతిగావించి దగ వేయిరేకుల తమ్మియందు
నిన్నుఁ బరహంసరూపుని నెమ్మిఁగాంచి, చిద్విలాసంబునను బూజ సేతు నేను
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

బాణాసురుండు నీబావకుఁ దమ్ముఁడా? కరుణతో వానిని గాచినావు
పంక్తికంఠుండు నీపడఁతితోఁబుట్టువా? సకలసామ్రాజ్యముల్ సంఘటింపఁ
జండీశ్వరుం డేమి శాంభవీజనకుఁడా? సాలోక్యమొనరించి సంతరింప
హరిహయసుతుఁడు నీయగ్రనందనుఁడే మొ? యవ్యాహతాశుగమతనికొసఁగ
నింతకరుణాసముద్రుఁడ వేలనేను, సంతతము నిన్ను నుతియింపసరకుగొనవు-

పతిపతులకు నేమి సంతోషమొనఁగూర్చు సకలసస్యములకు శరణమేమి
భూమిజాజనకుని పుటభేదనంబేమి బిల్లులు కడియము లల్లులేమి
రామపాదము సోఁకి రాయి యేమాయెను గోరక్షకెది హరిగొడుగుఁదాల్చె
బలరాముఁడుధరించు పటుసాధనంబేమి యాంజనేయునకేమి యడ్డమయ్యె
నర్థము వచింపమూఁడేసియక్షరములు, యంత్యవర్ణంబు నావలనాదియగును-

వేదవేద్యా భవద్వీరప్రతాపంబు దక్షాధ్వరధ్వంసతరుణమందుఁ
జూడవద్దా మఱచుటకుమ్మొనవాలు కేలునఁగీలించి కినిసి భద్ర

కాళీసమేతుఁడై కరినికరంబులఁ గంఠీరవము దాఁకు కరణి మెఱయ
సురనికరంబుపై నుఱికి ధే, యని యార్చి బ్రహ్మాదులెల్లను బరువులిడఁగఁ
దఱిమి నుగ్గాడి పోఁద్రోలి దర్పమణఁచి,జయము చేకొన్నసద్గురుస్వామివీవె
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

క్షోణి శతాంగంబు సూర్యచంద్రులు కండ్లు నజుఁడు సారధి శ్రుతు లశ్వపంక్తి
మేరుశైలము మహామేటికోదండంబు యహిపతి నారి శ్రీహరి శరమ్ము
ప్రణవంబు మునికోల పాలసంద్రము పొది రౌప్యాద్రి పీఠంబు రాహుకేతు
వమరఁగా భజియించి యతిరౌద్రమూర్తి వైయరదంబుపై నెక్కి యసురవైరి
శరముచేతను క్షణములో శత్రులగలఁ, ద్రిపురదహనంబుఁజేసినదేవుఁడీవె—

అఱపదియమ్ములగుఱికానిగర్వంబు మాయఁజేసిన జగన్మాన్యుఁ డీవె
జంటత్రాగుడునొంటిదంటరాకాసిని మంటఁగల్పిన శితికంఠుఁ డీవె
నుడివాలుఁ గేలునఁ బిడిగొన్న జేజేకుఁ బరమమిత్రుండైన భర్గుఁడీవె
చట్టుగూఁతురును జేపట్టి లోకములెల్లఁ బట్టగానేలిన భవుఁడ వీవె
భక్తజనులను రక్షింప బ్రహ్మమీవె,యనుచు మదిలోన నిన్నెంతునను దినంబు-

మూఁడుపట్నముల నిర్మూలంబుగాఁ జేయు దామోదరాస్త్ర మేదారి జరిగె
నంధకాసురుశిర మవలీలఁ ద్రుంచిన ఘోరరౌద్రాస్త్ర మేగొందిజణిఁగెఁ
దారకాసురుఁ బట్టి దర్పమణంచిన పాశుపతాస్త్ర మేబారిసురిగె
సింధురాసురుఁ గిట్టి చించి చెండాడిన మువ్మొనవాలు నేమూల నణఁగె
శ్రీమహాదేవ యిప్పుడు చెండరాదొ,యశివతతులను భవదుగ్రవిశిఖములను
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

వేషధారుఁడటంచు వెఱచుక యుందురా యెండలో నిల్పి సొమ్మియ్య మనక
గరళకంఠుం డని గడనగాఁ జూతురా హక్కుదా ర్వెంబడి నంటుకొనక
ఫాలనేత్రుఁ డటంచు భయపడి యుందురా పైకంబుఁ దెమ్మని బాధలిడక
నురగభూషణుఁ డని యూరకె యుందురా జీతంబు దెమ్మని జిద్దుపడక
సర్వకాలంబు గొల్చిన సంబళములు, విడిచిపెట్టరు భక్తులు వెంటఁబడక—

నీనామకీర్తన నిగమాంతసారంబు నీనామకీర్తన నిత్యసుఖము
నీనామకీర్తన నిర్గుణబ్రహ్మంబు నీనామకీర్తన నిత్యపదవి
నీనామకీర్తన నిత్యకల్పసమాధి నీనామకీర్తన నిత్యముక్తి
నీనామకీర్తన నిఖిలమంత్రంబులు నీనామకీర్తన నిత్యయోగ

మనుచునీనామమాత్మలోననుదినంబు, మననసేయుచునున్నాఁడమఱపులేక
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

శివశివా యని నిన్నుఁ జింతన సేయక ప్రారబ్ధ మేరీతిఁ బాసిపోవు
హరహరా యని నిన్ను నభినుతిసేయక కర్మంబు లేరీతిఁ గడఁదొలంగుఁ
బరమేశ్వరా యని భజన సేయక యున్న జననమరణము లేసరణివిడుఁ
బరమశివా యని పలుమాఱు దలఁపక సాయుజ్య మేరీతి సంఘటించు
ననుచు నెఱనమ్మి నిరతంబు నాత్మలోన, భక్తియుక్తుఁడనై చాలఁబ్రస్తుతింతు—

వేదశాస్త్రపురాణవిద్యలు నేరను జపతపోవ్రతనిష్ఠజాడ లెఱుఁగఁ
దీర్థయాత్రలు సల్పఁ దిరుగులాడఁగలేను నతిథిపూజ లొనర్ప నలవి లేదు
అష్టాంగయోగంబు లభ్యసింపఁగలేను నాత్మవిదుఁడ గాను నల్పమతిని
దీనజనావనదీక్షవహించిన దేవదేవోత్తమ తెలియవినుము
నాదువిజ్ఞాపనంబునానందముగను,బరమపదమిమ్ముమఱియేమిభాగ్యమడుగ-

అదెరా కయీనరి యాలోచనలఁజేసి కయితకట్లిప్పుడు గట్టినావు
కట్టితే నేమాయెఁ గాసైననీయను నూరిలో నీవింక నుండవద్దు
వెఱ్ఱికూఁతలు కూసి వెఱపించవచ్చేవు పద్యాలుమామీఁదఁ బాడవద్దు
కాటమరాజుల కగ్గమైనా సరి సిద్దురాజులుగారి సుద్దులైనఁ
దానగించుకచెప్పితేతక్కువయినఁ, గాని యిరుసొప్లు కొల్లనుగష్టలోభి,మద-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులఁ ద్రోలి సాధుజనులమానసములు చెఱచి
యగ్రజు నదలించి యతనిపట్నము గొని యనుజన్ముఁ బడఁదన్ని యవలనడిచి
కడుఁ గ్రూరుఁడై మించి కైలాస మగిలించి ప్రమథగణంబులఁ బాఱఁద్రోలి
యింత చేసినఁ గాని యేమనఁజాలక యత్యంతకరుణచే నరసి ప్రోచి
భక్తియే ముఖ్యముగనెంచిపంక్తిముఖునిఁ,బావనముగాను నేలినవరదుఁడీవె
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

అఖిలదర్పోజ్జ్వలుం డగువాయుసూనుండు చిక్కుపడఁడె యింద్రజిత్తుచేత
వివధినీరం బెల్ల విప్రవరేణ్యుని పుడిసిటిలో నాఁగెఁ బొంక మాఁగి
యాచక్రవాళపర్యంత మేలెడిరాజు వీరబాహునిఁగొల్చి వెతలఁ జెందె
సకలసురాసురసమితి నోర్చినవీరుఁ డాటఁ జెప్పుటకుఁ దా నాథుఁడయ్యె
నీదుదయలేకయుండిననేర్పులేల, నన్నిటికి నీకటాక్షం బెయతిశయంబు, మ-

భక్తరక్షకుఁ డని భజన చేసితిఁ గాని యింతనిర్దయుఁ డని యెఱుఁగ నైతి
శంకరుం డనుచును జాల నమ్మితిఁ గాని కఠినచిత్తుఁ డటంచుఁ గాననైతి
దీనావనుం డని తెలిసి మ్రొక్కితిఁ గాని విషగళుం డనుచును వెదకనైతి
నిందుశేఖరుఁ డని యిందుఁ జేరితిఁ గాని మదనారియనుమాటమఱచిపోతి
మంచిదా యెనుసీవెన్నిమాయలైనఁ, జేసితేమా యెవిరుఁబాయసిద్ధముగను-
దండంబు దండంబు దైవశిఖామణి దండంబు దండంబు ధవళగాత్ర
దండంబు దండంబు దండధరాంతక దండంబు దండంబు దహననేత్ర
దండంబు దండంబు దాసజనావన దండంబు దండంబు దానవారి
దండంబు దండంబు ధైర్యజితనగేంద్ర దండంబు దండంబు దర్పకారి
దండములునీకుఁగోటిమార్తాండతేజ, దండములఁబాయునేఁజేయుతప్పులెల్ల-
శ్రీకంఠుఁ బూజించు చేతులు చేతులు దితిజారిఁ దలఁచిన దినము దినము
గంగాధరుని జూచు కన్నులు కన్నులు శివునకు మ్రొక్కెడి శిరము శిరము
విశ్వేశుకధ విను వీనులు వీనులు సితమూర్తి నుతియించు జిహ్వ జిహ్వ
పరమాత్ము వలగొను పదములు పదములు భూతేశ్వరుని మీఁది బుద్ధిబుద్ధి
యనుచువిబుధులచేవినియనుదినంబు, సన్నుతించుచునున్నాఁడసత్యమనుచు-
రాజశేఖర విను రజతాచలంబునఁ బార్వతీదేవియుఁ బ్రమథగణము
నమరేంద్ర యమ వరుణాదిదేవతలును మునివర్గమును జాల ముదముతోడ
సేవింపఁగా రత్నసింహాసనమ్మున వేంచేసి యున్నట్టి వేడ్కఁజూడఁ
గోరియున్నాఁడను గొబ్బున దయచేయు మిఁకమీఁద జన్మమే నెత్తఁజాల
రమ్మనుచుఁబిల్వనిటసీపురాకయున్న, నీకునీపాదములతోడునిజముగాను,మ-
హారిహారాదులపూజ లభ్యంతరము లాయె గ్రామశక్తులు మహాఘనములాయె
సత్యశౌచంబుల జాడలు చెడిపోయె నన్యాయ మశుచియు సర్వమాయె
బ్రాహ్మణుచదువులు పసపసలైపోయె నన్యజాతులవిద్య లధికమాయె
వేదశాస్త్రపురాణవిధులెల్ల నుడివోయెఁ దామసోక్తులు మహోద్ధట్టమాయె
మోసకులుచాలఁగలియందుముఖ్యులైరి, సజ్జనులనెట్లుప్రోచెదోసాంబమూర్తి-
కలకొద్ది నతిథికిఁ గరుణతో రమ్మని యుపచరించెడివాఁడ యుత్తముండు
మాపురా రేపురా మళ్లిపొమ్మని త్రిప్పి మఱియొసంగెడివాఁడు మధ్యముండు
కఠినోక్తులాడుచుఁ గళవళమందుచు నటుమీఁదనొసఁగువాఁడధముఁడండ్రు
లేనియాసలు చెప్పి లేదు పొమ్మనువాఁడు నధమాధముండండురవనిలోన
ధర్మములయందునంతరాంతరము దెలిసి, దాన మొసఁగినపురుషుండుధన్యుఁడౌను-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులకైన నీమాయ మించంగ నేర్పు లేదు
హరిసోమహిమగిరిసురభూజములకైన నీకీర్తి మించంగ నేర్పు లేదు
తపనకాలాంతకదహనులకైనను నీప్రతాపము మించ నేర్పు లేదు
శేషబృహస్పతిభాషాపతులకైన నీవిద్యలను మించ నేర్పు లేదు
గాన సర్వజ్ఞుఁ డనువభిధాన మరుదె? .... మదనమదభంగ- 38
కరటిచర్మమె నీకు ఘనముగాఁ దోఁచెనా పీతాంబరంబుపైఁ బ్రియము లేదా?
ఫణులకంకణములే భాగ్యమై తోఁచెనా బంగారుసొమ్ములు బాగులేవా ?
యెముకలదండలే యెక్కువై తోఁచెనా రత్నహారంబుల రాజిలేదా ?
భూతిపూతయె నీకు భోగమై తోఁచెనా మంచిగంధముమీఁదమనసులేదా?
యేమిచోద్యము నీచర్య లెంచఁదరమె, ఫశిపతికినైన భారతీపతికినైన,మ-
శ్రీమహాలక్ష్మి నీచెల్లెలై యుండఁగాఁ బులితోలు గప్పిన పుణ్యమేమి
యన్నపూర్ణయు నీకు నర్ధాంగి యై యుండ విషము భక్షించిన వింతయేమి
సఖుఁడై కుబేరుండు సరసనె యుండఁగా భుజగభూషణుఁడైన పోఁడిమేమి
యింద్రుఁ డెప్పుడు నీకు హితవరై యుండఁగా భస్మధారుండైన భాగ్యమేమి
నీమలీలలు వర్ణింప నేర్పు గలదె,పద్మసంభవునకునైనఁ బరమపురుష, మ-
విప్రుండు విష్ణుండు వేదంబు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
రాజును ఖడ్గంబు వాజియు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
వీణయు రతియుఁ బూవిల్తుండు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
గడు మూఢుఁడును మూర్ఖ గార్దభంబొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
సుజనులాటనునొకరాశిసుకవులెల్లఁ,గుజనులాటనునొకరాశికుకవులెల్ల,మ-
అశనవసనముల నడుగునో యనుచును బలుకకున్నావేమొ పరమపురుష
గరళభక్షకుఁడవు గజచర్మధరుఁడవు భూతి దేహమునిండఁ బూసినావు
పెద్దకుమారుని పెండ్లిసేయఁగలేవు భైరవునకుఁ గట్టుబట్ట లేదు
యీశ్వరుండై యుండి యింతలేమిడి యేమి నీమాయలన్నియు నీకుఁ దెలియు
నైనఁగానిమ్ముమఱియేమియనుగలేదు,నీదుపదభక్తి యేచాలునిశ్చయముగ
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.
శ్రీకాళహస్తి నాశ్రితులను రక్షింపఁ బవనలింగమనంగఁ బ్రబలితీవు
అమరఁ దేజోలింగ మన నరుణాద్రిని విబుధులు గొనియాడ వెలసితీవు
ఆత్మవిదులఁ బెంప నలచిదంబరమున నాకాశలింగమై యలరితీవు

జంబుకేశ్వరమున జగములఁ బోషింప నప్పులింగ మనంగ నమరితీవు
అధిప! దక్షిణకాశిని నతులితముగఁ, బృథివిలింగాభిధానుఁడై పుట్టితీవు, మ-
జలదంబు నిబిడమై చదలఁ బర్వఁగఁ జేసి పూర్వవాయువులు నింపొందఁ జేసి
గంభీరముగ మహాఘననినాదముతోడ మెఱపు లుత్తరమున మెఱయఁజేసి
యేఱులుఁ జెఱువులు నేకార్ణవంబుగా భూమి నిండార సంపూర్ణముగను
గురియించు వర్షంబు గొబ్బున లేకున్న సకలసస్యాదుల సార మణఁగు
నీదుజడలందుజాహ్నవినిండియుండ, నెంతమాత్రమొ యీపనియింపుమహాశి, మ-
అర్ధనారీశ్వర హరిసుతయుతుఁడవై భారతరణమునఁ ధీరుఁ డగుచు
గురుభీష్మకృపకర్ణకురుయోధముఖ్యుల రథవాజిగజభటరాజిమీఁద
నర్జునాశుగములకన్న మున్నుగ మహాతీవ్రమై దిక్కులు తేజరిలఁగఁ
బ్రళయకాలానిలబాడబాగ్నులరీతి మండెడు నీదృష్టిమార్గణముల
విగతజీవులుగాఁ జేసి వేగముగను, విజయునకు విజయమొసఁగినవీరుఁడీవె, మ-
పంచాక్షరీమంత్రపరన భక్తిధ్యానధారణాదులకు సంధానకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన బ్రహ్మజ్ఞానవరులకునెల్ల సౌవర్ణకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన యోగానందసంపన్నులకును విశల్యకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన జీవన్ముక్తి సిద్ధాత్ములకును సంజీవకరణి
మంత్రరాజంబునిదియె ముమ్మాటికనుట, నక్షరాభ్యాసమే సాక్షి యవనిలోన-
తన్నుఁదా నెఱిఁగెడి తత్త్వంబు తెలియక వేసగాండ్రయి విఱ్ఱవీఁగువారు
అద్వైతుల మటంచు నాశలు వీడక దేశాలవెంబడిఁ దిరుగువారు
తనగురువాక్యంబు తానమ్మఁ జాలక వేఱె దేశికులను వెదకువారు
మంత్రతంత్రంబుల మహిమలఁజూపుచు యోగులమంచును నుండువారు
ఆదిమధ్యాంతరహితుఁడవైననిన్నుఁ, దెలియనేరక భ్రాంతిచేఁ దిరుగువారు-
బ్రహ్మాండభాండంబు పటపటఁ బగులంగ నార్చుచుఁ గరటిదానవుఁడు కడఁగి
వాలవిక్షేపణోద్వేలవాతాహతిఁ జటులధరాధరసమితి పగుల
సంఘటించుచు మహాసంరంభుఁడై దేవసంఘంబు నదలింప సరభసముగ
నంబర మదరంగ నట్టహాసము చేసి యఖిలలోకంబులు హర్షమంద
నద్భుతపరాక్రమక్రీడ నసురవరుని, దునిమితివి నీప్రతాపమెంతనినుతింతు, మ-
సద్గురుపదభక్తిసంపన్నుఁ డగువాఁడు (నిర్వికల్పసమాధి) నిన్నుఁ గాంచు
నింద్రియముల రోసి యేషణాత్రయిఁ బాసినిస్సంగుఁడగువాఁడు నిన్నుఁగాంచు

* * * * *

వేదాంతసిద్ధాంతవిజ్ఞానపరిపూర్ణ నిత్యతపోనిధి నిన్నుఁగాంచు
నుపమ తెలియక యూరకే యుపవసించి, గాసిఁజెందిననిన్నెట్లు గనఁగవచ్చు-
కారణాచార్యుల కరుణఁ జెందినవాఁడు శ్రవణమనోధ్యాన సహితుఁడగును
శ్రవణసుఖధ్యాన సహితుఁడై తగువాఁడు నిర్వికల్పసమాధి నిల్వనేర్చు
నిర్వికల్పసమాధి నిలువనేర్చినవాఁడు సమనస్కభావంబునందుఁ బొందు
సమనస్కభావంబునందుఁబొందినవాఁడు నానందభరితుఁడై యమరియుండు
నట్టియానందమే బ్రహ్మమనుచుఁ దెలిసి, నిత్య(మోక్షంబె)యిదియనినిన్నుఁజెందు-
అబ్జసన్నిభగాత్ర యమరబృందస్తోత్ర పావనచారిత్ర ఫాలనేత్ర
కాళికాహృదయేశ కాశీపురనివేశ కలుషజాలవినాశ గగనకేశ
హాలాహలాహార యహిరాజకేయూర సద్భక్తమందార సమరధీర
సజ్జనపరిపాల సద్గుణగణశీల కరిచర్మవరచేల గానలోల
యనుచునుతియింతునిన్ను నేననుదినంబు, నన్నుదయఁజూచునమ్మితిఁగన్నతండ్రి-
పటుఘటితానేకబంధురఘంటికానినద మజాండంబు నిండి మ్రోయఁ
గనకరత్నప్రభాకలిత మై విలసిల్లు కంఠహారంబులు ఘనత మెఱయ
ఫాలతలంబున భస్మనిర్మిత మైన సింహతలాటంబు చెలువుమీఱఁ
బదనూపురస్థిత పద్మరాగోజ్జ్వలప్రభలు దిక్తటములఁ బ్రజ్వరిల్ల
రజతగిరిఁ గేరుతనుకాంతి రంజిలంగఁ, బరఁగు నీ వాహనము నేనుభజన సేతు-
పంచవింశతితత్త్వపద మెఱింగినవాఁడు చేతనాదులమాయఁ జిక్కువడునె?
యోగశాస్త్రానందయుతుఁడైనవిద్వాంసుఁడన్యశాస్త్రాపేక్ష నాసపడునె?
యాత్మతీర్థస్నాన మభిరుచి గల్గిన బాహ్యతీర్థంబుల బాధపడునె?
తన్నుఁ దా నెఱిఁగెడి తత్త్వజ్ఞుఁ డగు యోగి దేవాలయంబులఁదిరుగువడునె?
మెఱుక లేకున్న దీనియందేమిగలదు, మెఱుకగలిగినధన్యుఁడే యెక్కువంత్రు-
కైలాసనగము నీకాణాచి కాఁబోలు దీనులరక్షింప దిగువరావు
నీమశృంగారంబు నీయాటపాటలు నీపుత్రసంపద నీదుభటులు
ఎవరికి లేవని యెంచియున్నాఁడవు సమముగాఁ జూడవు సకలజనుల
నీయోగ మంతయు నీసతియైనట్టి కామాక్షిదేవిచే ఘనత మెఱసె
నసమనేత్రుఁడవనుమాటయర్థమయ్యె, భక్తుఁడనుగాననినుదూఱఁబల్కినాఁడ-
రాజయోగానందరసపరిపూర్ణుఁ డౌ పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
నధిపునిరణమునం దచలుఁడై హితుఁడైనపురుషుఁడే ధన్యుఁడుపుడమిలోన

భాగ్యసంపూర్ణుఁడై (పరఁగ) దానమొసంగుపురుషుఁడేధన్యుఁడు పుడమిలోన
సత్యశౌచంబులు సద్గుణములు గల్గు పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
నితరనరులనుధరలోన నెన్న నేల, నరులె వారలు ధాత్రి వానరులుగాని, మ-
సరసమంజుళపారిజాతాదిసుమముల సద్భక్తి నీపూజ సలుపవలయు
గోపాల శ్రీకృష్ణ గోవింద యనుచును బలుమాఱు హరిభక్తిఁ బలుకవలయు
సద్ధర్మ(జపతపస్సత్య)శౌచంబుల జాడలు వీడక సలుపవలయు
సాధుసజ్జనులకు సత్కారము లొనర్చి పలుసంగరహితుఁడై పరఁగవలయు
నిట్టిసద్గుణములు లేనిహీనమతులఁ, బురుషులందురెబుధులు కాపురుషులనక-
పటునటజ్వాలికాభయదపావకశిఖాచటులోగ్రతరతనుచ్ఛటలు వెలుఁగ
దళితకరోద్ధూతధరణీపరాగంబు కమలభవాండంబుఁ గ్రమ్ముకొనఁగ
వాలవిక్షేపణాభీలవాతాహతి౯ బుధవిమానముల్ ప్రీలితూలఁ
బ్రళయావసరమేఘపటలి మ్రోసినరీతిఁ బళపళధ్వనుల నంబరము వగులఁ
దనర నేతెంచుశార్దూలదనుజుఁ గిట్టి, పట్టి యదరింప గెంటిన భవుఁడ వీవె.
అమరేంద్రయమవరుణాది దేవత లెల్లఁ దపమున నేకదా ధన్యులైరి
గంధర్వకిన్నరగరుడోరగాదులు తపమున నేకదా ధన్యులైరి
కశ్యపగార్గేయకణ్వాదిమును లెల్లఁ దపమున నే కదా ధన్యులైరి
బంధవిముక్తులై పరమయోగీంద్రులు తపమున నే కదా ధన్యులైరి
పాపములు వాయుఁ దపమున భ్రాంతివీడుఁ
దపము లేకున్న మోక్షంబు తగులువడదు, మదనమద... ... 58
పులితోలు పావాలు పూసలపేరులు భూతిపూఁతయు కావిబొట్టు నుదుట
జపమాల పూసల జటజట జరపుచుఁ గన్నులుమూయుచుఁ దిన్నగాను
గొణగొణగొణుఁగుచు గుజిఁ గనఁజాలక భేషజంబులచేతఁ బెద్ద లనుచు
మంత్రతంత్రంబుల మాయలు చేయుచు నశనార్థులగుచును నాశవిడక
తిరుగువారల కదియేల తెలియఁబడును, నీకటాక్షంబు లేకున్న నిత్యపదవి-
పరమశివా నీదుభక్తితపనకాంతి దురితాంధకారంబుఁ దొలఁగద్రోయుఁ
బురహర నీపాదపూజయ౯ బడబాగ్ని సంసారజలనిధి శౌర్యమణఁచు
నాగభూషణ నీదునామస్మరణపవి యజ్ఞానకుధరంబు నణఁగఁజేయుఁ
గందర్పహర నీదుకరుణయే యనిలుఁడై పామరజలదంబుఁ బాయఁజేయు
ననుచు శ్రుత్యాదిగ్రంథము లాడుచుండు, నెంతవారలకైననునిదియెనిజము-

అజ్ఞాతుఁ డనియెడు నభిధాన మతనికి నబ్జశేఖరుఁ డన నాఖ్య నీకు
ఫణిశాయనుం డను ప్రఖ్యాతి యతనికి ఫణిభూషణుం డను ప్రథిత నీకు
నగధరుం డనియెడు నామ మాతనికిని నగనివాసుం డను నడక నీకు
శ్రీధరుఁ డనియెడు సిద్ధాంత మతనికి శ్రీకంఠుఁ డనియెడు చెలిమి నీకు
హరి యనెడి పేరు నతనికి హరుఁడ వీవు, అంతరం బేమి యిరువురకరసిచూడ
మదనమదభంగ మహితతు[illegible]తాంగ. కరధృతకురంగ కంచి యేకామ్రలింగ.

ఎన్నిజన్మంబుల నెత్తితినో గదా యిఁకమీఁద జనన మే నెత్తఁజాల
నీసాఖ్యములె చాలు నిందుకళాధర నమ్మియున్నాఁడను నన్నుఁ బ్రోవు
మెంత వేఁడినఁ గాని యేమని పలుకవు మంచిదా యెను నాదు మనవి వినుము
నీదయ రావలె నిన్ను నేఁ గనవలె నీపాదముఁ దలంతు నిజముగాను
దనయుఁడగువాఁడ దేమైనఁ దప్పుచేయఁ, గాచి రక్షింపవలయును గన్నతండ్రి-

శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతామహాదేవి యనుజవిభీషణు లాంజనేయ
హరితనయాదిమహావీరవరులతో నుదధితీరంబున విశ్రమించి
నినుఁ బ్రతిష్ఠ యొనర్చి నీపూజఁ గావించి రామలింగం బను నామ మొసఁగి
తనపురి కేతెంచి తల్లులఁ గని మ్రొక్కి తమ్ము లందఱుఁ గొల్వఁ దనదు రాజ్య
భారముపహించి బుధలోకభవ్యమైన, క్రతువు లొనరించి త్రిభువనఖ్యాతిఁ గాంచె-

అరయఁగా మున్నూటయఱువది వ్రతములు సత్యవ్రతముతోడ సమము గావు
దానంబు లెన్నైనఁ దలపోసి చూచిన నన్నదానముకన్న మిన్న గావు
మంత్రంబు లెన్నైన మదినెంచి చూచిన గాయత్రితోడుత గణన గావు
విద్య లెన్నైనను వివరించి చూచిన నధ్యాత్మ*

(రామాయణంబు)న రాజరాజును గొట్టి విక్రమార్కుఁడు మహావీరుఁ డయ్యె
భాగవతంబునఁ బాంచాలరాజుతోఁ గుంభకర్ణుఁడు పిడిగ్రుద్దులాడె
ననుచుఁ దెలియని ప్రౌఢోక్తు లాడుచుండు, నెగ్గులేనట్టి మూర్ఖుఁడు సిగ్గులేక-

అఖిలవిద్యలకెల్ల నాధార మౌటను సర్వజ్ఞుఁ డను పేరు సంభవించె
రణరంగమున మహారౌద్రమూర్తివి గాన రుద్రాభిధానంబు రూఢియయ్యె
భక్తవాంఛితసుఖప్రదుఁ డౌటచేతను శంకరనామంబు సంభవించె
నైశ్వర్యములకెల్ల నాకరం బగుటను నీశ్వరుం డనుచును నెన్నఁ గలిగె
సకలభూతమయుఁడవు శాశ్వతుఁడవు, నాదిమధ్యాంతరహితుఁడవు భవుఁడవీవె-

* ఒక పత్రము లేనందునఁ గొన్ని పద్యములు లోపించినవి.

పటుతర బ్రహ్మాండభాండోదరుండవు కలుషాంధకారభాస్కరుఁడ వనుచు
నిన్నెంతు సేవింతు నీమహత్త్వం బెన్న నే నెంతవాఁడను నిగమవేద్య
యాదిమబ్రహ్మవు నీదయ నామీఁద నేదయా భక్తవినోద మీఁదఁ
గాదులే పార్వతీగంగాసతులవాడు లాలించుచును మది జాలిఁ జెంది
మఱచితివో లేక యిఁకనైనమనసునుంచి, కాచిరక్షించుకృపయుంచికన్నతండ్రి-
మత్స్యకచ్ఛపకిటిమనుజసింహాకృతి వామనజమదగ్నిరామరామ
హలిబౌద్ధకల్కిరీతులతోడ భూమిని సాధుల రక్షింప జనన మొంది
సోమక(మందర హేమా)క్షతదనుజబలిరాజరావణబలుల దనుజ
కాంతులఁ దులువలఁ గడతేర్చి నట్టి శ్రీకాంతునంచితముగ ఘటనసేయ
నెవ్వరికిఁదీరునీధైర్య మెంచఁదఱమె, శేషభాషాపతులకైనసిద్ధముగను, మ-
చంద్రశేఖర నీదుచరణకంజములను సేవింపఁగాలేనిచేతు లేల
కందర్పహర నీదుకమనీయమగుమూర్తిఁ గనుఁగొనఁగాలేనికన్ను లేల
విబుధసన్నుత నీదువిశ్రుతసత్కీర్తి వినలేని యట్టియావీను లేల
త్రిపురాంతకా నీదుదివ్యాలయమునకుఁ జనఁగలేనట్టి యాజన్మమేల
భక్తిలేకసమర్పించు పత్రియేల, నిత్యమగు......మదన మదభంగ- ౬౭
ఘోరసంసారాంధకారంబులోఁ బడి దాఁటఁ గానక నీవె దరి యటంచు
నమ్మియున్నాఁడను నను విడనాడకు దీనులపాలిటి దేవుఁ డనుచు
నింతవేఁడినఁగాని యేమనిపలుకవో యింత నిర్దయనీకు నేలపుట్టెఁ
జుట్ట మెవ్వరు లేక గట్టుపై నెలకొని చట్టుపట్టినిసేలి నట్టివిధము
గాకయుండిన నీకిట్టికఠినచిత్త, మేమికతమ నఁగలుగునో యిందుమౌళి, మ-
తరణివంశంబున దశరథగర్భాబ్ధి పూర్ణచంద్రుం డని పుడమి వెలసి
కౌశికుయాగంబుఁ గరుణతో రక్షించి పదరజమున రాతిఁ బడఁతిఁ జేసి
దండధరారికోదండంబు ఖండించి ధరణితనూజ నుద్వాహమయ్యుఁ
బరశురాముని శౌర్యపటిమ లీనముచేసి తనపురికేతెంచి తండ్రివనుప
ననుజజనకజలతోరాముఁడడవికరిగెఁ, గారణం బెంతవారికిఁగడపవశమె, మ-
శ్రీవిష్ణుపాదరాజీవసేవాసక్తి బంధుసంరక్షణప్రబలయుక్తి
తారతమ్యజ్ఞానధారేయతారూఢి నిరతాన్నదానమానితనిరూఢి
సంగీతసాహిత్య సరసజ్ఞతారీతి విదురోపమానవవీనసీతి
నలజయంతాదుల నదలింపఁగలమూర్తి కర్ణశిబీంద్రులకరణి కీర్తి

కలుగవలసినవారలుఘనులు వారిఁ, దలఁచుచుందురుబుధులెందుధన్యులనుచు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

దానకర్ణుండని ధరఁ బ్రసిద్ధికి నెక్కి కులము సూతుఁ డటంచుఁ గొదవగాంచెఁ
గదనార్జునుం డని కడుఁ బ్రకాశమునొంది పేడి యై కొన్నాళ్లు పీడఁబడియె
దబ్బఱలాడని ధర్మనందనునకు గజము నెపంబునఁ గలిగె నింద
విలువిద్యనేర్పిన వీరుఁడై వెలసిన పరశురాముఁడు భీష్ముబారి నోడెఁగె
సకలలక్షణములయందు సమతఁజెంద, నెంతవారికిఁ దీరును నీకుఁదక్క,మ-

పలుమాఱు వేఁడినఁ బలుకకున్నా వదె కోపమా నామీఁదఁ గొదవలేమి
తల్లి దండ్రియు దాత దైవంబు నీవని మదినెంచియున్నాఁడ మఱపులేక
నేఁజేయుతపమును నిత్యకృత్యంబులు నీకుసమర్పింతు నిశ్చయముగ
గోరినవారికిఁ గొంగుపసిఁడివై దయచేయుదాతని తలఁచినాఁడ
నింకనామీఁదనేరములెంచితేని,దోషమనిచూడనిన్ను నేదూఱుకొందు, మ-

గరళంబు ఘోరమై కార్చిచ్చువిధమునఁ బటునటజ్వాలికాప్రభలతోడఁ
బ్రళయకాలానలబాడబాగ్నులరీతి మాఁడుచునున్నది మాన్పరాదు
ఘనవిషజ్వాలలఁ గ్రక్కుచు జగములఁ గాల్పఁగఁదొడఁగెను గ్రమముదప్పి
రక్షించు రక్షించు రాజశేఖర యను నమరగణములకు నభయమొసఁగి
బాలకృష్ణుఁడు వెన్నచేపట్టినటులఁ, బట్టి విషమునుమ్రింగినభవుఁడవీవె, మ-

పరమేశ్వరా యని భక్తితోఁ దలఁచిన భాగీరథీస్నానఫలము గలుగు
సాంబశివా యని సన్నుతిఁ జేసినఁ బరఁగఁ గృష్ణాస్నానఫలము గలుగు
ఫాలనేత్ర యటంచు భజన చేసినఁ దుంగభద్రానదీస్నానఫలము గలుగు
శివశివా యనుచునుఁ జింతనచేసిన మణికర్ణికాస్నానమహిమ గలుగు
సకలతీర్థంబులునునీవెసాంబమూర్తి,యెఱుకగలిగినవారలకిదియెనిజము, మ-

అతిలోభికి నొసంగు నత్యంతభాగ్యంబు దాతకు లేమిడిఁ దగనొసంగు
ధనవంతునకును సంతాన మొసంగక యతిరిక్తునకుఁ బెక్కుసుతుల నొసఁగు
నరయధర్మాత్మున కల్పాయువు నొసంగుఁ గష్టజీవునకుఁ దీర్ఘాయు వొసఁగుఁ
బందకుఁ జక్కని పడఁతి నొసంగును రూపవంతునకుఁ గురూపి నొసఁగుఁ
గర్మమే యన్నివిధములుకలుగఁజేయు,ననుభవింపక తీఱునే యజునికైన, మ-

ఇంద్రకీలాద్రిని నింద్రతనూజుఁడు నాహారనిద్రలయాశ లుడిగి
యేకాగ్రచిత్తుఁడై యేకపాదంబున నిలిచి సమ్యగ్జ్ఞాననిష్ఠ మెఱయఁ

దపమాచరించిన ధైర్యంబునకు మెచ్చి దయకుఁ బాత్రుం డని తలఁచి నీదు
భక్తులలోఁ బ్రియభక్తుఁ డటంచునుఁ బరమపత్నిరూపతోఁ బార్థునకును
నఖిలశత్రుభయంకర మయినయట్టి, దివ్యబాణంబు నొసఁగిన దేవుఁడీవె, మ-
ధర్మంబుఁ దప్పక ద్రవ్యమార్జించుచు నాశ్రితులను బ్రోచునతఁడు రాజు
ఏలినవానిని నేవేళనైనను వంచనసేయనివాఁడు మంత్రి
యాయోధనంబున నత్యంత ధీరుఁడై యరులతోఁ బోరాడునతఁడు భటుఁడు
కలిగినంతటిలోనఁ గసరి పోఁద్రోలక యాతిథ్య మొసఁగినయతఁడు దాత
ధర్మమునుసత్యమునుశౌర్యదానములును,గలుగువారలుధన్యులుకలియుగమున-
ఆత్మజ్ఞుఁ డౌటకు నాచారమే సాక్షి కులవంతుఁ డగుటకు గుణము సాక్షి
ధర్మాత్ముఁ డౌటకు దాన మిచ్చుటె సాక్షి మంత్రగాఁడౌటకు మహిమ సాక్షి
యఖిలంబు తానౌట కానందమే సాక్షి భక్తికలంటుకు భజన సాక్షి
శ్రీమంతుఁ డౌటకు శృంగారమే సాక్షి కరుణాత్మునకు సాత్త్వికంబు సాక్షి
గురుకటాక్షంబుకలుగుటగుఱియె సాక్షి,సకలభూతంబులకునీవెసర్వసాక్షి,మ-
భండనోద్దండకోదండపాండితి మును పరశురాముండు నీపాటివాఁడు
దుష్టరాక్షసకోటి దురములోఁ ఖండింప భరతాగ్రజుండు నీవగిదివాఁడు
భక్తసంఘమునకు భాగ్యమొసంగను శ్రీకృష్ణుఁ డొకఁడు నీచెలువువాఁడు
మోక్షపదం బిచ్చి ముదముతో రక్షింప నారాయణుఁడు నీదునడకవాఁడు
ఎన్నివిధములఁజూడమీకిరువురకును,సమముగానిమఱెవ్వరుసాటిరారు,మ-
అజ్ఞానజాడ్యంబు నణఁగింపఁగాఁ బూర్ణచంద్రోదయంబు నీచరణభక్తి
కామాదికోగ్రసంఘములను బోఁద్రోల జీవనూపతి నీకుసేవ భువిని
ప్రకృతిపైత్యవికారబాధల నిరసింపఁ జింతామణియె నీకుచేఁత లవనిఁ
బామరభ్రాంతిచేఁ బరఁగు రుగ్మత మాన్ప లోహంబు నీఖ్యాతి లోకులకును
నటులుగాకున్న భవరోగహరుఁడవనుచు,నవనిలో న్యాలభిధానమమరెనీకు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ. ౯౦
పదినెలల్ రాతిరిపగలును రాక్షసవనితలతో సీత వసటఁ గుందె
విరటుమందిరమున వెలఁదులసన్నిధి ద్రౌపది యొకయేఁడు దాసియయ్యె
సతదీవులును నేలు సార్వభౌముని భార్య కలహకంటకియింట గాసిఁజెందె
దమయంతి కానలో ధవునిఁగానఁగలేక యలసట చెందెను నవనిలోనఁ
గాలగతి యెంతవారికిఁ గడపవశమె,కమలజునకైనఁ దీఱదు కష్టపడక,మద-

కంచి యేకామ్రలింగశతకము.

[illegible] ముక్తఁగావచ్చును సకలవ్రతంబులు సలుపవచ్చు
[illegible] మహిమ మూపఁగవచ్చు నద్వైతుల మటంచు నసఁగవచ్చు
[illegible] శాస్త్ర సత్యమ్యరింపఁగ వచ్చుఁ దీర్థయాత్రలకునుఁ దిరుగవచ్చు
[illegible] జాతు తెలుఁగవచ్చు దేవాలయంబులఁ దిరుగవచ్చు
[illegible] బుధులకు తెలియకుండు చదివి, నిన్నుఁ జెందెడి తత్త్వంబు నేర్చుటరుదు—

[illegible] సమాజ భూధరంబులకు దంభోళిధార
[illegible] విచ్ఛేదించు సరిగజసమితికి నంకుశంబు
[illegible] విపక్షమేఘపంక్తికిని సమీరణంబు
[illegible] కాంత్ర నగాజతామిస్రపంక్తికిఁ దపనకాంతి
[illegible] యుధములు, నిరతిసేయు నిరతంబు వేడుకలర—

[illegible] ఘనకంఠారావగజబృంహితములకుఁ గలఁకపడక
[illegible] మహానాదములకు హయుల హేషలకును నదరిపడక
[illegible] ఫలతోఁ బుత్తెంచు శరపరంపరలకు శంకపడక
[illegible] తసంఘట్టనోద్భవశిఖికీలలకు మదిఁ జిక్కుపడక
[illegible] శూరులై పగరననుఁచు, వారి రణశూరులందురు వసుధలోన—

[illegible] వందిత వేదవేద్య మహేశ విశ్వరూప
[illegible] విను మహాదేవ నే నత్యంతదీనుండ నల్పమతిని
[illegible] సకలాఘనభికపామరుఁడను శాంతిహీనుఁడ మహాచపలమతిని
[illegible] చాల నెఱనమ్మి నిరతంబుఁ బగలును రాతిరి భజనసేతు
[illegible] నెవ్వరి నెఱుఁగ నింకఁ, గొదవ లెంచిన నీపెద్దకొడుకుతోడ—

[illegible] బుల జనుగువాఁడె నియోగి పరసతీవిముఖుఁడే పరమయోగి
[illegible] కనికర్త్రాత్ముఁడే రోగి కలకొద్దియొసఁగినఘనుఁడె త్యాగి
[illegible] హితుఁడౌ సాత్త్వికుఁడె విరాగి యత్యంతసుఖుఁడగునతఁడె భోగి
[illegible] తెలియపురుషాధముఁడెమూఁగిమాయవేషధరుండెమహినిజోగి
[illegible] త్రంబులాడుచుండు, [illegible] జితరిపుయూధకాశికావిశ్వనాథ—

[illegible] పెండ్లిసేయఁగఁగోరి కన్యకార్థము నెందుఁ గదలినావా
[illegible] పనకుఁ గట్టుబట్ట లేనందునఁ గడువడి ధనదునికడకుఁ జనితో
[illegible] కరిని దలమీఁద నొకరిని మోయకే కెచ్చట ముడిఁగినావా

భస్మాసురుని బారిఁ బడలేక పరుగెత్తి యలసి యేమూలలను నణఁగినావొ
లేకయుండినఁ బిలిచిన రాకయున్న, కారణం బేమి భక్తులకడకునీవు, మద-
సతతంబు నీపాదసరసీరుహములకు సద్భక్తితోఁ బూజఁ జల్పుటకును
నిరతంబు నీధ్యాననిష్ఠతాసుజనుల సాంగత్యమునఁ బ్రోదిసల్పుటకును
సకలభూతంబుల సమతవహించెడి తత్త్వంబు మదిలోనఁ (దగులుటకును)
......చయమునిదబ్బఱలాడక మోక్షంబు గని మెడి ముచ్చటకును
నాదుమదిలోన నెప్పుడు నాటియుండు, నటులఁగోరుచు నిన్ను నే నాశ్రయింతు-
బాణాసురుండు నీభక్తుఁ డటందురు మూర్ఖుఁడై మిము జన్యమునకుఁ బిల్చె
దశకంధరుఁడు నీదుదాసుఁ డటందురు కైలాస మగలించె గర్వమునను
భస్మాసురుఁడు బహుభక్తుఁ డటందురు వానిద్రోహం బెన్న వశముగాదు
అరయఘంటాకర్ణుఁ డతిశిష్యుఁడందురు నీధ్యానమే లేదు నిశ్చయముగ
వారివలె నన్నుఁజూడఁగ వలదు దేవ, యనపరాధిని దీనుఁడ నతివిమతిని-
పౌన్నాశ మన్నాశ పెణ్ణాశ వీడిన యోగీంద్రుఁడందు నీయుర్విలోన
నియతి యాచారంబు నిశ్చలచిత్తంబు గల్గినవాఁడు ఘనుఁడు భువిని
సత్యము దానంబు సాత్త్వికములు గల్గు పురుషుఁడు ధన్యుఁడు భూమిలోనఁ
బరమభక్తిజ్ఞానవైరాగ్యసంపన్ను సుజ్ఞాని యందురు సూరిజనులు
అశనవసనార్థులై తత్త్వమరయలేక, భేషజంబులఁ జెందినఁ బెద్దలనరు-
సకలచరాచరసంఘంబు నిర్మింపఁ గమలసంభవుఁ డధికారి యండ్రు
సకలలోకంబుల సంరక్షణము సేయ నాదినారాయణుఁ డాఢ్యుఁ డండ్రు
ప్రళయకాలంబున బ్రహ్మాండములనెల్ల రూపడంచుటకును రుద్రుఁడండ్రు
పుట్టింప రక్షింపఁ బాడవడంచుటకును ముగ్గురుమూర్తులమూల మగుచు
నబ్జజుఁడు నబ్జనేత్రుండు నబ్జధరుఁడు, నరయ నీవని పలుకుదు రార్యులెల్ల-
సద్వంశమునఁ బుట్టి జాలరి యన్నడి దాతయై తగు వాని తాతపేరు
ధరమీఁదియాశను దల్లితోడును జంపి ధర్మాత్ముఁ డగువాని తాతపేరు
దనుజకామిని నేల ననుజరక్తము గ్రోలి తగధీరుఁ డగువాని తాతపేరు
వినువాఁకకొమరుని సునిశితాశుగముల ధరణిఁ గూల్చినవాని తాతపేరు
నక్షరద్వయమభిధానమగ యనొకతె, తనయ లేకోదరులుభువిఁదద్యముగను-
కదనంబు భోగినీసదనంబు మదిలోన సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి
సింగాణిప్రేటులు చెలిగోటిమీటులు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

పాగలపో. లు (సకియపూర్తే)టులు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

*   *   *   *   *

కాదనములు వీకవరుఁడు, సమముగాఁజూచుమనసులోసంతతమును
ముసమునభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.
బులు భయపడవలె నని దండశూకంబులఁ దాల్చినావా
లు నఁగొని దిగులొందవలె నని పునుకలదండలు పూనినావా
యసము భృత్యులు నడుగుదురో యని క్ష్వేళంబు ప్రీతి భుజించినావా
వసవా లు కావలె నందురో యని కరటిచర్మము మేనఁ గప్పినావా
మోసపూచులు వచ్చిన నిన్ను విడువ
నిజముతె సాక్షి నిశ్చయముగ
మునసముస భంగ మహితక్షమాశతాంగ
కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ. 94

మోదూతనామసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౩ రోజున
నందికొండ వెంకటరామన్న వ్రాసిన ప్రతి.
(ప త్తిమండలములలో సంపాదింపఁబడినది)

౭-తిరుమల శ్రీవేంకటేశశతకము.

భుజిమెల్ల భగవచ్ఛాస్త్రి.

—। రేఫప్రాసకందపద్యములు ।—

సిరి యురమున మెఱయఁగ నరి, దరములు కరముల ధరించి దయచే జగముం
బరిపాలించుచు నుంటివి, తిరుమల శ్రీవేంకటేశ! త్రిదశాధీశా! ౧

దరదరవిందవిలోచన! స్ఫురదిందుసమానవదన! సురవందిత! సుం
దర! కుందరదన! మామం,దిర తిరుమలవేంకటేశ! త్రిదశాధీశా! ౨

తరుణారుణచరణా! భవ,తరణా! భయహరణ! గోత్రధర! కరుణాబ్ధీ!
శరణాగతు ననుఁ బ్రోవుము, తిరుమల- ౩

సరసకవిత్వచమత్కృతి, నురులక్షణసరణి నెఱుఁగ నూఱక కృతినీ
కరుణ నొనరింతుఁ గొను మో, తిరుమల- ౪

కరణంబులు ముక్తికలం,కరణంబులు ఫణికి భద్రకరణము లగు నీ
చరణంబులు మదిఁ దలఁచెదఁ, దిరుమల- ౫

శరణాగతజనపోషా! సురుచిరమృదుసత్యభాష! సుందరవేషా!
సురవరహృత్సంతోషా! తిరుమల- ౬

నిరుపమగరుడతురంగా! పరమమునీంద్రాఘసంగ! భవభయభంగా!
నిరవధికరుణాపాంగా! తిరుమల- ౭

ఉరగాధిపమృదుతల్పా! కరుణాకర భక్తకల్ప! కమలాకల్పా!
భరితాబ్జజాండకల్పా! తిరుమల- ౮

కరివరు మొఱవిని బిరబిర, నరిగి దయం బ్రోచినాఁడ వని వేఁడితి నా
మొఱ వినరాదా నరహరి! తిరుమల- ౯

కరి యేమి కట్న మిచ్చెను? బరికింపఁగ శబరి యేమి భాగ్య మొసంగెన్?
ధర వారిఁ బ్రోవలేదా? తిరుమల- ౧౦

నిఱుపేదల రక్షింపఁగ, మఱపైన నిఁ కెవ్వ రిలను. మఱి దిక్కయయో?
శరణాగతవత్సల! హరి! తిరుమల- ౧౧

నిరుపమసంపద లిమ్మను, కురిపింపు మటంచు నిన్నుఁ గోరఁగ లేదేఁ
దిరమగుముక్తిని వేఁడితిఁ, దిరుమల- ౧౨

శరణాగతు ననుఁ బ్రోవఁగఁ, నొరు లెవ్వరు సములు నీకు నుపమింపఁగ? నో
కరుణాబ్ధి! భక్తవత్సల! తిరుమల- ౧౩

పురుషోత్తమ ! నావిన్నప, మరమర సేయక గ్రహింపు మతికృపవెలయన్
త్వర నపవర్గ మొసంగుము, తిరుమల- ౧౪
అరయఁగ నైహిక మఱిదు,స్తరదుఃఖప్రదము గాన దయచే భవముల్
మఱినొందింపక ప్రోవఁగు, తిరుమల- ౧౫
నరతిర్యగాదియోనుల, మఱిమఱి ధరఁబుట్టి గిట్టి మఱవనిభ్రమచే
దరిఁగానని నన్నుఁగావవె, తిరుమల- ౧౬
సరసీరుహాలోచన ! నిను, మఱవక భజియించువారు మహి ముక్తిని గొం
దురు గాన భక్తి నొసఁగుము, తిరుమల- ౧౭
పరమేశ్వర ! తొలిమేనుల, మఱచి నినుం దలఁపకున్న మహిఁబుట్టఁ దగెన్
వెఱపేల యిపుడు దలఁపఁగఁ, దిరుమల- ౧౮
కొఱమాలినవిషయంబుల, మరగి నిను భజింపకున్న మతి హీనుఁడనై
పొరలితి బహుజన్మంబులఁ, దిరుమల- ౧౯
దురితము లొనరించుతఱిన్, వరపుణ్యక్రియలు మాని వర్తించునెడన్
వెఱవని మహాపరాధిని, తిరుమల- ౨౦
వరద ! భవాంభోనిధి సం, తరణము యుష్మత్కటాక్షతరణిని గాకన్
తరమె యుపాయాంతరములఁ, దిరుమల- ౨౧
ధరలోన లేరు నీసము, లరయంగాఁగలరె యధికు ? లంబుజనాభా !
పరులెవ్వరు రక్షకులిఁకఁ, దిరుమల- ౨౨
పరులయెడ దయయు నుపకృతి, పరహితము క్షమము సత్యభాషణము లొగిన్
నెరపని దురితాత్ముఁడనేఁ, దిరుమల- ౨౩
ధరలోన నెల్ల యోనులఁ, బొరిఁ బుట్టుట చచ్చుటయును బుద్ధిఁ దలఁపఁగన్
మురిసివిలజ్జుఁడనైతిని, దిరుమల- ౨౪
అరయక గతజన్మపరం,పరలందుఁ గళత్రపుత్రబంధుగృహాళిన్
దిరమెపు డని భ్రమసితి మదిఁ, దిరుమల- ౨౫
అరుదెంచి తెచటనుండియొ, యరిగెద నేవంకకో యదిదెలియక సం
సరణభ్రాంతిని జిక్కితిఁ, దిరుమల- ౨౬
కొఱగాని బ్రదుకునకు మది, మురియుచు ఘనగర్వమదవిమోహంబున స
త్పురుషులనవమానించితిఁ, దిరుమల- ౨౭
ధరమదిరాపేక్షునిగతి, నురుభవదుఃఖానుభవము నొందుచునరలన్
నెఱి భవయత్నముఁ జేసెదఁ, దిరుమల- ౨౮

పరభయనిద్రాభుక్తి, స్మరమోహ క్రియల విగతసంజ్ఞానముచే
  నరపశు వనఁ బరఁగితినో, తిరుమల- ౨౯

శరణనఁగ నావిభీషణుఁ, గరుణను బ్రోచితివి హానిఁ గాచితి వది నీ
  బిరుదైనను ననుఁబ్రోవుము, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాధీశా! ౩౦

నరహరి! గోవింద! హరీ! పురుషోత్తమ! విబుధమిత్ర! పుణ్యచరిత్రా!
  మురహర! వామన! మాధవ! తిరుమల- ౩౧

పరమేశ్వర! కేశవ! శ్రీధర! మధుసూదన! ముకుంద! దానవవైరీ!
  ధరణీధరనుత! శౌరీ! తిరుమల- ౩౨

సురుచిర వాక్ప్రౌఢిమ వే, మఱి నినుఁ బ్రార్థింపలేని మతిమంతుఁడ నే
  గరుణను రక్షింపఁదగుం, దిరుమల- ౩౩

పరమానందాత్మక! శ్రీహరి! నీమాహాత్మ్య మజభవాదులకైనం
  దరమా నె యభినుతింపఁగఁ, దిరుమల- ౩౪

వరభక్తియుక్తనిష్ఠా, పరులను బ్రోచుటయు నెంతప్రాభవ మజ్ఞున్
  దరిఁజేర్చినఁగా యశమగుఁ, దిరుమల- ౩౫

దురితాత్ముఁడ దాంభికుఁడన్, దురహంకారాభిమానదూష్యహృదయుఁడన్
  శరణాగతుఁడను బ్రోవుము, తిరుమల- ౩౬

నిరతాపరాధినైనను, శరణొందిన నభయ మిత్తు సత్వర మది నా
  పరమవ్రత మని పల్కవె, తిరుమల- ౩౭

కరుణాపయోధి! నీకుం, గరుఁడను శరణంటిఁ బ్రోవఁగాఁ దగుఁజుమ్మీ
  మఱవకుము నీదెభారము, తిరుమల- ౩౮

శరణంటి నీపదాబ్జము, శరణంటిని బరులవేఁడఁజాలను నీవే
  దొరవంటి నెటులు చేసినఁ, దిరుమల- ౩౯

నిరతము నీపదభక్తియు, విరతియు దుష్కామహేతు విషయంబులపై
  మఱవమి నిను దయసేయుము, తిరుమల- ౪౦

నరు లెంతవార లెన్నఁగ, సుర లైనను నీదుమహిమ జూడఁగ వినఁగా
  వెఱగొందుదు రవిషయతం, దిరుమల- ౪౧

అఱనిముసములోన జగ, త్పరికల్పనరక్షణప్రభంగంబుల న
  చ్చెరువుగ నొనరించెదవో, తిరుమల- ౪౨

పరుఁడవగు నీవు జీవే, శ్వరజగదాకృతులఁ దోఁచి స్వప్రభచేఁ ద
  త్పరవికృతులొంద వెన్నఁడుఁ, దిరుమల- ౪౩

... ...లోకములనిటి, నిరుపమనిర్బీజజగము నిర్మించెద వా
... ...ంబు గాదా, తిరుమల- ౮౪

...వ్ర... ...ములు లోనిడి, మఱిజగములలోనఁ జొచ్చి మహిమదలిర్పన్
...సాక్షివి గానుండుదువు, తిరుమల- ౮౫

...ఘ... ...టను, సారిది జగంబులకు జొరుట చొరకుండుటయున్
... ...లోనులు లేకుండఁ, దిరుమల- ౮౬

... ...యుండుఁ బ్రపంచము, పరికల్పితమాట నన్యభావము గలదే?
... ...నసంగాద్వయుఁడవు, తిరుమల- ౮౭

... ...జగమున కీ, వరయ నధిష్ఠాన మగుట నభివిషయచరా
... ...యు నీవకదా, తిరుమల- ౮౮

... ...నము, మఱివని చిదఖండనిత్యమహాదాకృతివి
...ములు గలుఁగఁజేయవె, తిరుమల- ౮౯

... ...మి నిజరూపము నీ, తెలిఁగున నజ్ఞానమోహతిమిరము తోఁచన్
... వెలుఁగు నొసర్పుము, తిరుమల- ౯౦

... ...వేని మాయా,తరణం బేవిధిని గల్గుఁ? దలఁచుమ నాత్మ
... ...బె తెలిఁగున నగుఁ, దిరుమల- ౯౧

... ...ను వాల్మీకియొకం, డెఱుఁగును నారదుఁడు నభవుఁ డీశ్వరియు భవ
త్పావననామామృతమహిమనుఁ, దిరుమల- ౯౨

పురు...త్తమ! నిను బ్రేమను, స్మరియించిన దినమె దినము చర్చింగ భవ
చ్చరణార్చకుండె ధన్యుఁడు, తిరుమల- ౯౩

... ...దనుజులఁ బోరిఁగొని, పరమొసఁగితి వరుదె సమతఁ బరఁగెడి నీకుం
బరభావిత మరిభావము, తిరుమల- ౯౪

...డవు ప్రభుఁడవు సఖుఁడవు, పరుఁడవు బంధుఁడ వఖిలభారకుఁడ వటం
చరసి నెఱనమ్మితిని మదిఁ, దిరుమల- ౯౫

పరమగతిఁ గానకుండిన, నరునకు భువి జన్మకర్మనాశన మింకే
తెలిఁగున నైనఁగల్గునె, తిరుమల- ౯౬

కరములు నినుఁ బూజింపఁగ, మురిసి శ్రుతు ల్నీచరిత్రమును వినుచుండన్
మఱి మది నినుఁగనఁజేయుము, తిరుమల- ౯౭

పురసంహారకమిత్రా, సరసీరుహపత్ర నేత్ర! జలధరగాత్రా!
పరమపవిత్రచరిత్రా! తిరుమల- ౯౮

సురవందితమృదుపాదా, పరిహృతపరజీవభేద ' కరమోదారా !
  పరకల్పితగుణభేదా, తిరుమల- ౫౯

శరచరకచ్ఛపకిరినర,హరి వటు భృగురామరామహలిబుద్ధినను
  స్ఫురణలఁ బ్రభవించితివో, తిరుమల- ౬౦

వరమత్స్యాకృతిసోమకుఁ, బోరిగొని తదపహృతశ్రుతుల నబ్జజుఁ గృపనేఁ
  బరమేష్ఠి కొసఁగితివి మును, తిరుమల- ౬౧

సుర లసుర లమృతమునకై, గిరిచే నంబుధి మథింపఁ గ్రుంగఁ బట్టఁగ న
  గ్గిరిఁ గూర్మతచే నెత్తవె, తిరుమల- ౬౨

ధర నబ్ధిముంప దితిసుతుఁ, గిరిరూపము గొని వేగఁ గీటడఁచి వసుం
  ధరఁ గోఱను నిల్పితివో, తిరుమల- ౬౩

సురసుతుల నొంచుదైత్యుని, నరహరివై యురముఁ జించి నఖముఖములఁ జె
  చ్చెర బాలు నేలితివిగా, తిరుమల- ౬౪

ధర బలి నడిగి వటుత్వము, మెఱయఁ బదద్వయత నాక్రమించి జగముఁ ద
  చ్ఛిరమున నడుగిడి యడఁపవె, తిరుమల- ౬౫

మెఱయుచు భార్గవుఁడన నృప,వరులను ముయ్యేడుమాఱు వధియించి వసుం
  ధరఁ గశ్యపున కొసంగితి, తిరుమల- ౬౬

వరదశరథాత్మజుఁడవై, శరనిధి బంధించి యాదశగ్రీవు నని౦
  బోరిగొని ధరణిజ నేలవె, తిరుమల- ౬౭

తఱిమి ప్రలంబాద్యసురులఁ, బరిమార్చి బలంబు మెఱయ బలరాముఁ డనం
  గరిపురిఁ బెకలించితివో, తిరుమల- ౬౮

పురదనుజసతులసద్వ్రత, సరణిని బుద్ధతను జెఱచి చని తత్పతులన్
  హరుచేఁ బొలియఁగఁ జేయవె, తిరుమల- ౬౯

దొరకొని కలికలుషము దుర్భరమై భువిఁ జెలుఁగ దాని భంజింపఁగ సుం
  దరకల్కివిగా నుందువు, తిరుమల- ౭౦

తరణము గౌతమతరుణికిఁ, దరణము భవమునకు మోక్షదంబగు యుష్మ
  చ్చరణము నెఱనమ్మితినేఁ, దిరుమల- ౭౧

కరమొప్పు చతుర్భుజముల, మెఱయు కిరీటాయుధముల మించినసిరిచే
  గరుడరథమునఁ జరింతువు, తిరుమల- ౭౨

శిరమున రత్నకిరీటం, బురమునఁ గౌస్తుభము వెలయ నునుకుండలస
  త్కరకంకణములఁ జెలఁగెదు, తిరుమల- ౭౩

నిరుపమఘన దేహరుచుల్, కర మొప్ప విశాల హృదయకంజాక్షములన్
మెఱయు నిను భక్తిఁ గొలిచెదఁ, దిరుమల- ౨౪

కరివరద ! రమాలోలా, కరుణాకర ! భక్తపాల ! కాంచనచేలా !
శరణాగతభరణవ్రత, తిరుమల- ౨౫

తరణిసహస్రప్రభలను, మెఱయు భవద్దివ్యదేహమ్మును వైభవమున్
గరుణం గనఁ జేయఁ గదే ! తిరుమల- ౨౬

హరి ! పరమపురుష ! నీమ్రొదు,చరణంబులు భక్తమానసస్ఫురణంబుల్
తరణంబులు భవజలధికిఁ, దిరుమల- ౨౭

నిరుపమసంసారాంబుధి, దరిఁ జేర్పఁగ నేల యింక దయరాదయయో?
కరుణారాశివిగావా ? తిరుమల- ౨౮

నిరవధిమోహాంబుధి సం,తరణం బొనరింపుమయ్య ! దవశిఖిసమ సం
సరణము దుర్భరమయ్యా ! తిరుమల- ౨౯

కరి మకరిచేత వడి సెడి, మఱిమఱి నిను వేఁడ మొఱను మఱవక విని స
త్వరఁ జని ప్రోచితివికదా, తిరుమల- ౩౦

నెఱిబాల్యత గురుని యనా,దరమున నిచుఁ జేరికొల్వ దయ ధ్రువునకు స
త్వరమాధిపత్యమొసఁగవె, తిరుమల- ౩౧

ఉరుసోదరపరిభవమున, శరణొందు విభీషణున కసంశయముగ స
త్వర నభయమిచ్చితివిగా, తిరుమల- ౩౨

హరివరునకు నెచ్చెలివై, వెఱవకు మని యభయ మొసఁగి వేగమ వాలిం
బరిమార్చి రాజ్యమిడితివి, తిరుమల- ౩౩

హరి నిందుఁ జూపు మన నర,హరివై స్తంభమున వెడలి యడఁచి దితిజు స
త్తతిఁ బ్రహ్లాదుని గావవె, తిరుమల- ౩౪

కురుపతిసభ నొందుమహా,పరిభవమున వేఁడ మానభంగ మడఁచి త
త్పరతన్ ద్రౌపదిఁ గాచితి, తిరుమల- ౩౫

నరసారథివై కరుణన్, గురుపతిసుతవైభవంబుఁ గోల్పఱిచి వసుం
ధరఁ గౌంతేయుల కొసఁగవె, తిరుమల- ౩౬

ధరదాసీసుతుఁడైనను, నిరతము భవదీయభక్తి నిష్ఠనొసఁగి తా
సురపూజ్యత నారదునకుఁ, దిరుమల- ౩౭

నిఱుపేద సఖుఁడు భక్తుం, డరుదెంచిన నెఱిఁగి ప్రీతి నటుకులు గొని స
త్వరమున సంపదలిడితో, తిరుమల- ౩౮

దురితాత్ముఁ డజామిళుఁడు, మరణార్తిని నీదుపేర మనుపుతుఁ బిలువం
బరమొసఁగితి కడుఁబ్రేముడిఁ, దిరుమల- ౮౯

గురులుబ్ధవృత్తి నడపిని, దిరుగుచు భవదీయనామదివ్యమహిమచే
ధరవాల్మీకి యశముఁ గాంచెఁ, దిరుమల- ౯౦

త్వర నంబరీషుపై ముని, వరుఁ డదయుఁడ కృత్తినేయ వాత్సల్యత న
త్రతిఁ జక్రమనిచి ప్రోచితి, తిరుమల- ౯౧

గురుసుతు శరబాధల ను, త్తరగర్భస్థు నాగఁబ్రోవ దయ నుదగము వేఁ
జొరి పరితాపముఁ దీర్పవె, తిరుమల- ౯౨

హరి ! నీదీనదయాళుత, పరభక్తాధీనతయును వర్ణింపఁగ నా
తరమె ? మహాత్మ్యగుణాబ్ధివి, తిరుమల- ౯౩

నెఱి స్వప్రతిజ్ఞఁ దలఁపక, పరమహితుండనుచు భీష్మప్రతిన నిలిపి తొ
దురమునఁ జక్రముఁ జేకొని, తిరుమల- ౯౪

శరతల్పగు గాంగేయుని, బరమధ్యానప్రవిష్టభావుఁడ వగుచున్
శరబాధలణఁగింపవె, తిరుమల- ౯౫

గురుఁడవు దైవము సఖుఁడవు, మఱిచుట్టమవంచు నమ్మినపాండవులం
గరుణించితి వేవిధములఁ, దిరుమల- ౯౬

పరదైవత మీవని మది, నెఱనమ్మితి నన్నుఁ బ్రోవ నీకు భరంబే ?
దురితములెన్నక యేలుము, తిరుమల. ౯౭

ఉరుదుష్టతనయుఁ డైనను, బరమకృపామతిని దండ్రి పాలింపఁడె ? మ
త్పరజనకుఁడ వీవ సుమీ, తిరుమల- ౯౮

హరి ! నారాయణ! మాధవ ! నరహరి! శ్రీవాసుదేవ! నలినాక్ష! రమా
వర ! వైకుంఠ ! జనార్దన, తిరుమల- ౯౯

ఉరగాధిపగిరివాసా ! పరమమహోల్లాస ! నిత్యభాసురహాసా !
నిరతిశయసుఖవిలాసా ! తిరుమల- ౧౦౦

సురవినుత ! భోగిశయనా, సరసీరుహపత్రనయన ! జననవిహీనా !
దురితాటవీహుతాశన, తిరుమల- ౧౦౧

స్మరశతసమప్రకాశా ! గిరిజామానసనివేశ ! కృతిపమహేశా !
పరివ్రాతసర్వపలాశా, తిరుమల- ౧౦౨

నెఱనమ్మితి మనమున నీ, చరణములే గతియటంచు సదయుఁడవై చె
చ్చెరఁ బరమగతి నొసంగుము, తిరుమల- ౧౦౩

సురుచిరఘనదేహరుచిం, గరుణాత్మత వీక్షణములఁ గనకాంబరతన్
దరిసెన మొసంగి యేలుము, తిరుమల- ౧౦౪
అరయఁగ బాలుని సుమతులఁ, బరితోషము నొందుజనకుభంగి నిపుడు నే
మొఱలిడుపల్కులఁ గొనఁదగుఁ, దిరుమల- ౧౦౫
గురుపాండిత్యప్రకటన, పరత న్మెప్పులకుఁ గాదు భక్తిం గృతి నీ
కరుణకొఱకు నేఁ జేసితిఁ, దిరుమల- ౧౦౬
పరమదయాంబోధి! భవ, త్కరుణ న్శతకం బొనర్పఁగాఁ దగె దీనిన్
సరసతఁ గొను మెఱుఱున్నం, దిరుమల- ౧౦౭
పరమాదరమున నిదియె,వ్వరు చదివిన వినిన నీదు వరకృపచేతం
బరమామృతమును గొందురు, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాధీశా. ౧౦౮

వరభుజిమెళ్ళాన్వయభా,సురవిమలాత్రేయగోత్రజుఁడ భగవద్భా
సురుఁడను నీకొసఁగితిఁ గృతి, దిరుమల శ్రీ వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
శ్రితహృదయాభీష్టప్రద, శతధృతిముఖవిబుధవంద్య! చక్రధర! వశీ
కృతభక్తజనౌఘమన,స్స్థిత! తిరుమల వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
సతతము నెఱనమ్మితి మది, గతినీవయటంచు మిగులఁ గనికరమున స
ద్గతిఁ జేర్పఁ దగదె కమలా, ధృత! తిరుమల వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
జయజయ కరుణాసాగర, జయజయ సర్వజ్ఞ! సకలజగదాధారా!
జయజయ సర్వజనాధిప, జయ తిరుమల వేంకటేశ! జయ సర్వేశా!

---

౮ మనోహరశతకము.

—: లకారప్రాసయుతోత్పలమాలావృత్తములు. :—

పరశురామపంతుల రామమూర్తికవి.

శ్రీలలనేశరుద్రసరసీరుహగర్భ గణాధిపాంఘ్రులన్
ఫాలము సోఁక మ్రొక్కి యొకపద్యశతంబు రచించి మల్లికా
మాలికగాను మీకును సమర్పణ చేసి తరింపఁగంటి నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧

బాలిశుఁ డంచు నన్గని శుభస్థితి కేగురుమూర్తి నీరహ
స్యాలయమంత్రమంత్రకలితార్థములం గృపచేసె నట్టినా
పాలిటి లింగమూర్తి పదపద్మనుతు ల్గొని నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౨

శ్రీలలితం బనామయము చిన్మయ మాద్య మనిష్క్రియంబు ని
ర్మూల మఖండ మద్వయ మమూర్త మజం బగు బ్రహ్మ మైన నీ
వాలయసిద్ధి కంత ముదయస్థితి కాది వెలుంగుచుందు వం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౩

ఆలయసంభవస్థితులనందని తొల్లిటి నీదుమూర్తియం
దాలయసంభవస్థితుల కాశ్రయ మై యొకశక్తి తోఁచి ని
న్నాలయసంభవస్థితుల నందెడివానిగ నావరించె నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౪

ఆలలితాత్మశక్తి విమలాత్మిక యై యొకమాయ యయ్యె న
త్తాలిమి నీశ్వరుండ వయి తద్గుణసంగతి నెంచి చక్రివిన్
శూలివి తమ్మిచూలివగుచున్ స్థితినాశభవార్థివైతి వం, బాలపురీశ- ౫

ఏలిక మాయతో నెనసి యీశుఁడ వై కనుఁగొన్నమాయ నీ
నేల జలాగ్నివాయువులు నింగియుఁ దద్గుణభాగసంగతిన్
స్థూలము సూక్ష్మ మర్థవితతు ల్జగము ల్సకలంబుఁ బుట్టెనం, బాలపురీశ- ౬

పోలిక కాత్మకల్పితవపుత్రయమున్ జడ మాట దానిలో
నీలలితాంశముం బ్రతిజనింపఁగఁ జేసి నజీవుఁ డయ్యె నా
లీల ననేకజీవులు గలింగి జగంబులు నిండియుండి రం, బాలపురీశ- ౭

నీలసదంశఁ బుట్టి భువి నిండిన జీవులలో నొకండ నీ
పాలన పుట్టినాఁడ నినుఁ బ్రాపుగఁ గైకొని యున్నవాఁడ ని
న్నోలినవాఁడ వేఱుపడిపోయెడివాఁడను గాను గావు మం,బాలపురీశ- ౮

నీలలితాంశ మైన నను నీసముఖమ్మున నుండనీక నేఁ
డీలలనాసుతార్థవిషయేషణము ల్బొడసూపి తోడనే
మేలును గీడులం దనుగమింపఁగఁ జేసితి వేమనందు నం,బాల- ౯

మేలిమి సత్కృతంబు బలిమిం దురితం బిడుఁ గీడు తత్క్రియా
మూలము దేహ మట్టి తనమోహమునం జరియించు జీవుఁ డే
కాలము నేను దత్సముఁడఁ గావున నిన్భజియింతుఁ బ్రోవు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౦

కాలముఁ గర్మముం గలసి కామములుం బొడసూపి మోదఖే
దాలయమైన దుస్తరభవాబ్ధిని ద్రొబ్బెను గాన నన్నుఁ ద
త్కాలుని కొప్పగింపకను గావుము నిన్మదిలో భజింతు నం,బాల- ౧౧

కాలము వ్యర్థమాయె భవకర్మము లన్ని సమర్థమాయె ని
ల్లాలు సుతు ల్ధనంబు మొదలైనవి స్వార్థము లాయెఁ గాని నీ
లీల లొకించుకైన వినలే దిఁక నేలెద వెట్లు నన్ను నం,బాలపు- ౧౨

కాలములోనఁ గొంత గతకాలము బాల్యము చెల్లె నీవయః
కాలము దారపుత్రకనకభ్రమలం గత మయ్యె నాజరా
కాలము దుర్బలంబు నినుఁ గాంచి భజింపఁగఁ జాలఁ బ్రోవుమం,బాల-౧౩

కాలమొకించుకైన వృథగాఁ జననీదగ దందు నాయువుం
గాలము కొంచెమేని జనఁగాఁ జను రాత్రిహగళ్లవెంబడిం
గాలుఁడు నిర్దయుండు నటుగావున నిన్ను భజింపఁజేయు మం,బాల- ౧౪

మేలు సతంబు నాఁగ నది మించులఁ బోలు సతంబు మేననం
బోలదు నీరుబుగ్గ యది మ్రోల వసించును మిత్తియంచు నేఁ
జాల విచార మంది నిను సారెకుఁ దల్చుచు నుంటిఁ బ్రోవుమం, బాల-౧౫

మే లచరంబులం జరము మేలు చరంబుల మర్త్యుఁ డందులో
మేలు ద్విజేంద్రుఁ డందులకు మేలు భవత్పదభక్తుఁ డాతనిం
బోలఁగఁ జేసి నన్ను దయఁ బ్రోవక యుండుట మేలు గాద యం,బాల-౧౬

ఆలయు మాలు బిడ్డ లని యాడబముం దలపెట్టి వానిలో
సోలుచుఁ జొక్కుచుండు మని చూచితి ఇంతియకాని నన్ను నీ
పాల వసింపఁ జేయు విధి పాడియె యేమన వచ్చు నిన్ను నం,బాల- ౧౭

ంపఁ జేసితివి యేటికి నీభవమోహవార్ధిక
పరంపరాభ్రమణలుబ్ధునిఁ జేసి యమాలయంబునం
దవే నుటంచు నిను దూఱుదు సన్నన జాలిగాదె యం
పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౮
 న్భవచ్చరణపద్మములం బ్రణుతించురీతులుం
 ద్వదీయమూర్తికిని సేవల మర్చన చేయుజాడ వా
ముల న్భవత్కథ ప్రసంగము చేసెడి నేర్పు లీవె యం, బాల. ౧౯
కేఁడు వేల్పులిల వేఁడినఁ బాలనసేయవే తప
రు వేఁడఁ బ్రోవవె, కుచేలుఁడు వేఁడిన నేలుకోవె, పాం
ని గావవే, తగ నిజాంశజు నన్నటు గావరాదె యం
పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౨౦
 బోలి నీపరమశోభననామజపంబు, నేటిరా
)నిఁబోలి నీదుపరిశుద్ధపదాంబుజసేవ, పావనిం
 భవత్ప్రవర్తనముఁ బూనెద నన్ను ననుగ్రహింపుమం, బాల. ౨౧
ర్వలోకముల నేనని సత్త్వముఁబూని చక్రివై
ద వేది నీబిరుదుఁ బేర్కొని చెప్పుకొనంగ ధాత్రిలోఁ
కమై వెలుంగు నది పెంపుకుఁదెచ్చెద నన్నుఁబ్రోవుమం, బాల. ౨౨
ఁడ వీవ యని యే నిను వేఁడెద వేఁడ నెవ్వరిఁ
 నేలు నన్ను నిపుడేలితివేనియు నీదుకీర్తి యీ
ంగుభూములం బడియునాల్గుజగంబులఁ జెప్పుకొందునం, బాల. ౨౩
వెంత వేఁడ నొక యించుక పల్కవ దెంత నిర్దయా
 వెంత కేను మొఱఁజెప్పుదుఁ జెప్పని జాలిమాలి నేఁ
ఁగఁజాల రాఁగదవె దందన లేటికి నేలుకోవె యం, బాల. ౨౪
డు తామసుఁడు నీరజగర్భుఁడు రాజసుండు డి
కు లాత్మరక్షకులుఁ బంకజనాభుఁడు వేషధారి ని
రెడి దీనరక్షకుఁడు భూమిని లేఁడని నమ్మినాఁడ నం, బాల. ౨౫
కేఁడు కామి, శిఖి విశ్వకృతాశి, యముండు నిర్దయా
, నరాశనుండు నికషాత్మజుఁ, డప్పతి పాశి, లోలుఁడా
, కుబేరుఁడర్థి, లయకర్త శివుం డని నిన్భజింతు నం, బాల. ౨౬

శైలమునన్ ధరాసుతకుఁ జల్పిన తప్పు తృణాస్త్రభీతిచే
సోలుచువచ్చి నీశరణుఁ జొచ్చినఁ గావవె కాకదైత్యు నా
పోలిక గొంచు నీశరణు పూర్వముఁజెందని తప్పుగావుమం, బాల. ౨౭
ఏలిక నొక్కశూద్రుని గ్రహించి కులాధముఁడైన విప్రుఁడే
నీ లలితాభిధానమును నిచ్చ భజించి జితౌఘుఁ డయ్యె నా
నీలలితాభిధానమును నేను భజింతు నపాపుఁజేయు మం, బాల. ౨౮
మౌళి శిరంబున న్నెడను మాలిక యంఘ్రుల నందెలొప్ప స్త్రీ
కేళులఁ దేలుచు న్మధురఁగృష్ణుఁడవై విలసిల్లు నిన్ను నే
వేళ భజింతు నేలుకొనవే కనవే యిటువేగరావె యం, బాల. ౨౯
నీలమువంటి వానిఁ గృపనింపెడు కన్నులవానిఁ జందురుం
బోలిన మోమువాని మణిభూషణము ల్విలసిల్లువాని నా
పాలిటివాని భక్తజనపాలుని రాముని నిన్ భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీంతనయా మనోహరా. ౩౦
పాలికి నీవునేను సమబాధ్యుల మంశము లొక్కచోట నీ
పాలఁ గలుంగు మోక్షమది పాలిడు నేఁ దమపాలివాఁడ నా
పాలిడ కుండినం దగవు పాలయి ప్రాజ్ఞులబోధఁదీర్తు నం, బాల. ౩౧
చాలుపుగాను నీకొలకు సత్కృతు లఁదిలిఁగాని యింతియే
చాలును నీకుఁ సద్గతియొసంగితిఁ బ్రోచితినంచుఁ బల్లఁగాఁ
జాల వదెంత కట్టిడివి నైఁపకయుండట పాడిగాద యం, బాల. ౩౨
పోలిక నేను మున్ను నినుఁబోలి జనించిననాఁడు నేను ని
న్నేలెడివాఁడ నా భటుఁడ వీవని సంజ్ఞయొనర్చి యిప్పు డీ
మాలరికంపుకాఁపురము మాటు త్యజించితి వేలనన్ను నం, బాల. ౩౩
ఈ లవణాబ్ధిలోపలి మహిం గలవారలలోఁ దలంప నీ
వేళకు నేనొకండ నిను వేఁడెడివాఁడను నన్నుఁ గావఁగాఁ
జాలవు నీకు శక్తియును జాలదొ నేఁదగనో యెఱుంగ నం, బాల. ౩౪
స్త్రీలనుఁ బట్టోసంగ శబరిఁ, బరమాన్నముఁబెట్టుభూసుర
స్త్రీలను, బ్రస్తరంబయి భజింప నహల్యను నార్తిదీఱఁ బాం
చాలినిఁ బ్రోచినావు నుతిసల్పెడి నన్నటు ప్రోవరాదె యం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీంతనయా మనోహరా. ౩౫

సేలగు పుంగణంబులఁ గుచేలుఁడు, వారివిభుండు, మర్త్యభు
గ్పాలకుఁడు, విభీషణుఁడుఁ, బావని, కుంజరనాథుఁడున్, రమా
పాలుఁడు మున్నుగాఁగలుగు భక్తులఁ బ్రోచితి వట్లు ప్రోవుమం, బాల. ౩౬
వేలు వచింపనేల వదివేల భవంబుల కొక్కమాటు ని
శ్రీలసదంఘ్రిపద్మముల సేవయొనర్చిన ముక్తినొందఁగాఁ
జాలు నటంచుఁ గొంటి నిఁక జన్మలయంబులకొందఁజాల నం, బాల. ౩౭
నీలలితాభిధానగత నిర్మలవర్ణములెన్ని యున్న నా
నాలుకపై లిఖించు మఱి నాతికిఁ దజ్జపమందు సూర్యునిం
బోలి వెలుంగు నిన్నుఁగని పొందెద ముక్తిసుఖంబు నిక్కమం, బాల. ౩౮
శీలము గల్గి నిన్నది భజించెద ముగ్గతిమాలి యచ్యులం
బాలన సేయుమం చితఁడు పారము మాలిన భక్తి చాల గీ
మాలెఁ బరానుకూలి కొఱమాలినవాఁడని చూడకేలు మం, బాల. ౩౯
ఆలనసేయు మేను శరణందెదఁ గైకొనుమన్న మాటలున్
ఆలన సేయునీకు భవమంటను ధన్యుఁడవన్న గోష్ఠులం
బాలనసేయు నీ వధికభాగ్యయుతుండవు గమ్మటంచునం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౪౦
చాలుపుగా దరిద్రమున సంకటపాటుల నొంది భక్తి నీ
పాలికి వచ్చినం బరమభాగ్యునిఁ జేయు కుచేలురీతి న
న్నేలుము నీకు మ్రొక్కెదను నిమ్ము శుభం బశుభంబు బాపుమం, బాల ౪౧
వ్రేలెడి హారముల్ రుచులవెల్గు కిరీటముఁ బూర్ణచంద్రునిం
బోలు ముఖంబు తీరయిన బొమ్మలు తమ్ములఁగేరు కన్నులున్
సేలగు పట్టుచీర విలసిల్లెడు నీ చెలువంబుఁ జూపు మం, బాల. ౪౨
కాలసమీరము న్వెసరఁ గానలనున్న సమస్తపాలము
ల్గాలినపోల్కి నీదుకృప కొంచెము నాపయినుంచితేని యుం
గూలును నాదు పూర్వకృత ఘోరమహాఘములంచు నెంతునం, బాల. ౪౩
చాలినభక్తి నోసుగుణశాలి సుమార్జితగంధమల్లికా
మాలలు నీకొసంగి బతిమాలితి రమ్మని ప్రోవుమంచు గీ
మాలితి నింతయేల దయమాలి తలంపవు రావు ప్రోవ వం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౪౪

మూలము నీవె ముక్తికని మున్గొని యీ భవభూతమోహమే
మూలముగాఁ గలింగినదు మోహము నొందఁగఁ జేసె నిప్డు డా
మూలము నీయనుగ్రహముమూలముగన్విడ నిన్నుఁగంటి నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౮౫

ఆలయముల్ జగంబు త్రిగుణాత్మకమైన ప్రధానశక్తి యి
ల్లాలు ప్రజాపతిప్రముఖు లాత్మజులై విలసిల్లుచుండ నే
వేళ గృహస్థవై వెలుఁగు విష్ణుని నిన్మదిలో భజింతు నం, బాల. ౮౬

నేల పదంబు మిన్ను తల నింగియెగా నినచంద్రులక్షులున్
ఫాలము నభ్రము న్ముఖము వహ్ని దిశల్ శ్రుతులబ్ధికుక్షియుం
గాలము లంబరంబులుగఁగల్గు జగన్మయు నిన్భజింతునం, బాల. ౮౭

నీలనిభాంగ మత్తరజనీచరరాజతమఃపతంగ నీ
లాలకజాలభృంగ సకలాఘసమీరభుజంగ నిత్యజా
బాలినుతప్రసంగ నిను భక్తి భజింపుదు నన్నుఁ గావు మం, బాల. ౮౮

బాలముకుంద దీనజనభావసరోజమిళింద సత్కృపా
పాలితదేవబృంద మునిభావితదివ్యపదారవింద ని
త్యాలఘుతత్త్వకంద నినుఁ దల్చి భజించెద నన్నుఁగావు మం, బాల. ౮౯

బాలిశభావదూర ఘనపాతకసర్పమయూర గుప్తవా
తూలకుమార ఘోరభవతూలనగానలపూర దుష్టభూ
పాలనివార నీ కృపకుఁ బాత్రుని నన్ను ననుగ్రహింపు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా ౯౦

కాలపయోదదేహ పరిఖండితసత్కృతిజన్యమోహ దు
స్థాలభుజగకల్పవిశిఖప్రహతారిసమూహ నన్ను నా
కాలభటుల్ రచించు భయకర్మము లొందక యుండఁ బ్రోవు మం, బాల. ౯౧

శైలసమానధీర వరసాగరతుల్యగభీర దేవతా
జాలమనోవిహార శ్రుతిసారతరార్థవిచార నందగో
పాలకుమార నాహృదయపద్మములో నిను నిల్పికొల్తు నం, బాల. ౯౨

లాలితదివ్యరూప యుపలాలితదీనకలాప నామసం
క్షాళితఘోరపాప రణకంపితరాక్షసతాప హస్తసం
కీలితశస్త్రచాప నినుఁగేవలభక్తి భజింతుఁ బ్రోవుమం, బాల. ౯౩

కాళియగర్వశోషణ జగచ్ఛ్రయపోషణ సింధుకన్యకా
కేళివిశేషణా కనకకీలితభూషణ మంజుభాషణా
వ్యాళవరేణ్యతల్పశయనాగతశోషణ ననుఁగావు మం, బాల. ౫౪

బాల మురారి కృష్ణ హరి భక్తజనప్రియ వాసుదేవ గో
పాల నృసింహ కేశవ కృపానిధి దీనశరణ్య రామ మాం
పాలయ పాహిపాహి యని ప్రస్తుతిచేసి భజింతు నిన్ను నం, బాల. ౫౫

వాలివినాశమూలకరవాల హతాసురజాల భార్గవీ
లోల గుణానుకూల నతలోకవిశాల కృపాలవాల నీ
పాలఁదొలంగఁ జాల నను బాలన సేయవె తాళఁజాల నం, బాల ౫౬

గాలవనామదేవశుకగౌతమకౌశికశౌనకాత్రిజా
బాలిమరీచిగాధిరుచిపర్వతభార్గవముఖ్యమౌనిచి
త్తాలయవాస మామకహృదంతరభాసుఁడవై వసింపు మం, బాల. ౫౭

నేలవెలంది రావణవినిర్మితబాధల కోర్వలేక జే
జేలను గూడిపోయి విధిపీట మొరంగిడ నూఱడించి వా
క్పాలుఁడు పాలవెల్లికడ ప్రార్థనచేసిన నిన్భజింతు నం, బాల ౫౮

ఓ లలితాత్మ రావణుని యుగ్రకృతంబుల కింద్రభూసురుల్
ప్రేలుదు రామ రాత్ముని హరింపుమన న్విధికి న్నరుండనే
నైలయమెట్టు దంచు నభయంబిడు విష్ణుని నిన్భజింతు నం, బాల. ౫౯

హేళి నొకండవయ్యుఁ జతురాత్ముఁడవై శివనాఁగ నీకళల్
నాలుగు రామలక్ష్మణులనన్ భరతుం డరిహుం డనా నయో
ధ్యాలయమందు దాశరథులైన తదాత్ముని నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౬౦

బాలుఁడవయ్యు లక్ష్మణునిఁ బాయక తమ్ములఁగూడి యాత్మగే
హాళుల మజ్జనాద్యముల నాటలఁ బాటల రాకపోకలన్
హేలలఁ దల్లిదండ్రుల కనేక ముదంబిడు నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౧

ఓలి ధరిత్రి నీ వుదయమొందు టెఱింగియుఁ గౌశికుండు నీ
ప్రోలికి వచ్చి నీ జనకు పూజలనొంది మఖావనార్థమై
తోలు మటంచు నిన్నడిగి తోడ్కొనిపోయిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౬౨

కేల ధనుశ్శరంబులను గీల్కొని లక్ష్మణుఁగూడి మౌనిశా
ర్దూలుని వెంటఁబోవుచును త్రోవ నరణ్యములోన వాఁడి యా
కోలను ఘోరతాటకను గూల్చిన రాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౩
శీలితవృత్తిఁ గౌశికుఁడు చేసెడి యజ్ఞము గాక యుండఁగాఁ
జాలుపుగాను విఘ్నములు సల్పు సుబాహుముఖాసురేంద్రులం
గోలలు వైచి కూల్చిన రఘుప్రభు రాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౪
శైలవిరోధి మోహమున స్వప్రభుమూర్తిని వచ్చి కేళులం
జాల వరించి పోవ పతిశాపమున న్వనిలో శిలాకృతిం
బోలి వసించు గౌతముని బోటిని బ్రోచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౫
లాలితమూర్తితోడ మిథిలాపురిఁ జేరఁగఁబోయి యందు నా
శూలిశరాసనుం దునుమఁ జూచి విదేహుఁ డొసంగఁ ధాత్రిక
న్యాలలనామణిం బరిణయంబయి వెల్గెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౬
ఆలఘుభావవర్జితమహావిభవంబులఁ బెండ్లియాడి భూ
పాలుఁడు పెట్టి పంప నిజభామినితోఁ జని మధ్య మ్రోలికిం
ద్రేలుచు వచ్చు భార్గవుని బింక మణంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౭
భూలలనాశిరోమణికి భూషణ మైన యయోధ్యఁ జేరి యా
త్మాలయవీథులం దివమునందు శచీయుతుఁడైన యింద్రునిం
బోలి ధరాసుతారతులఁ బొంది సుఖించెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౮
ప్రోలికి రాఘవాగ్రణిని భూపతిఁ జేయుదుటంచు నాగరుల్
చాలఁ బ్రశంస చేతు రని సర్వము యత్నమొనర్పఁ జేసి భూ
పాలుఁడు పంపు సద్గురుని పల్కుల కుబ్బెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౯
ప్రోలి కధీశ్వరుండు తన పుత్త్రుఁడు నిన్ను నరణ్యభూమికిం
దోలఁగఁ గైక యా దశరథుం గెరలించి వరంబులంద నాం
దోళన మంద కందు కతితోషమునొందిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౦
తాలిమి శస్త్రచాపములు దాల్చి ధరాసుతతోడఁ గూడి యా
ప్రోలు త్యజించి మాతృ పితృపూర్వవరోక్తులు దీర్ప జాహ్నవీ
కూలమునందుఁ జేరి గుహుగోష్ఠి వసించిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౧

సాలమృగద్విజాకులవసద్వనికేగుచు మధ్య గుల్మినీ
శాలలయం దగస్త్యముఖ సన్ముని గోష్ఠుల నిల్చి యవ్వలన్
నేలుగఁ బోయి పంచవటిచేరి వసించిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీంతనయా మనోహరా. ౭౨

కాలుని బోలి వచ్చు బలగర్వ్వవిరాధు వధించి మోహినిం
బోలి వరించు శూర్పణఖ ముక్కు సెవు ల్దెగఁగోసి మించి యా
భీలఖరాధిరాక్షసుల పించ మణంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౩

మేలని రావణుం డనుప మేటి ఖలుం డొకఁ డామృగాకృతిన్
వ్రాలఁ జరింప సీత మృగముం గొనితెమ్మన నేగి యాశరుం
బోలి మృగంబుగా కునికి పోఁడిమడంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౪

నాలవయాశ్రమాశ్రయుఁడనాఁగ దశాస్యుఁడు వచ్చి ముచ్చటల్
చాల వచించి తోడనె నిజాకృతి దృష్టముఁజేసి బల్మి సీ
తాలలనం గ్రహించి చన దానికిఁ జింతిలు నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౫

ఓ లతలార యో వటముఖోర్వ్విజపుంజములార యో మహా
కోలతరక్షుముఖ్యమృగకూటములార ఖగంబులార సీ
తాలలనన్నెఱుంగరు గదా యని వేఁడెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౬

యేల మహీజ నెత్తుకొని యేగెద వంచు జటాయు వడ్డమై
యాలముఁ జేసి రావణహతాంగకుఁడై పడియున్న యమ్మహా
శాలికి నాకబంధునకు సద్గతు లిచ్చిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౭

మేలయి పక్వమై రుచుల మించు ఫలంబులు దెచ్చి శ్రద్ధతోఁ
జాలిన యట్టు మీ కొసఁగి సత్కృతిఁ జేసిన మెచ్చి ముక్తి నం
శ్రీలలితాత్మ గాను శబరిం గరుణించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౮

గాలికి బిడ్డఁడైన ప్లవగప్రభుఁ డర్కసుతుండు పంప మీ
పాలికి వచ్చి మీ మతియు భానుజవృత్తి యెఱింగి యుర్వరుం
దాలిమి సేయ మేలనిన దానికి మోదిలు నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౯

వాలినిఁ జంపి తత్పురము వైభవమిత్తును నీకు నీవు నా
గోలను గొన్న దుర్మదుని గూల్ప బలంబిడుమంచు సాక్షిగా
గీలిని జేసి భానుజుసఖిత్వ మొనర్చిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీంతనయామనోహరా. ౮౦

వాలిని బిల్చి యర్కజుఁ డవార్యరణంబొనరింప వల్లికా
శాలల నుండి వాలి నొక సాయకమేశి వధించి తత్పురిన్
నేలుగ నర్కపుత్త్రు నభిషిక్తునిఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౧

నీలనలాదివానరు లనేకుల రాఁగొని యందుఁ గొందఱి
న్నాలుగుదిక్కులం జనకనందిని జాడ లెఱింగి రా వెసం
దోలిన భానుపుత్త్రునకుఁ దోడ్పడఁ బల్కెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౨

వాలిజవాయుజప్రముఖవానరవీరుల దక్షిణాశకుం
దోలఁగ నందు మారుతసుతుం గని యుంగరమానవాలు నా
యాలి కొసంగి తత్కుశల మారసిరమ్మను నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౩

ఆలఘుమాది యుక్తుఁ డనిలాత్మజుఁ డంబుధి దాఁటి లంకలో
శాలలఁ దోఁపుల న్వెదకి జానకిఁ జూచి మహద్రుమాత్ముఁడై
శాలలుగాల్చి రా స్వసతి జాడ లెఱింగిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౪

శ్రీలలనావిభుండు రఘుశేఖరుఁ డాతని పత్ని యెటిరా
చూలి ఫణీంద్రుఁడా ఘనుని సోదరుఁ డంచును దమ్ముఁడన్న కే
నీలలితాదివృత్తము గణించెను యానిను నేభజింతు నం, బాల. ౮౫

కూలిరి నీ సుతుల్ సఖులు కూడదు వైరము మ్రొక్కి యాదయా
శాలికి సీత నిమ్మన దశాననుఁ డంఘ్రులఁ దన్ను వచ్చి న
న్నేలుమన న్విభీషణుని నేలినరాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౬

పాలికి వచ్చె రాముఁడని భావమునం బ్రియమంది పొంగి నీ
పాలికి రామి వింటికొక బాణముఁ గూర్చిన భీతి నబ్ధి నీ
పాలికి వచ్చి త్రోవ దెలుపం గని ప్రోచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౭

వాలిసుతాంజనేయ ముఖవానరసంయుతుఁడై నలుండు దా
శైలశిలాద్రుమంబులను సల్పిన సేతువుమీఁద సేనతో
వాలవణాబ్ధి దాఁటి చని యవ్వలఁ జేరిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౮

ఈ లవణాబ్ధి దాఁటి ప్లవగేంద్రులు రాముఁడు వచ్చె నిందు నం
దాలము సేయు వారిఁ గనెదంచు దశాస్యుఁడు మేడ లెక్క నీ
శీలను వసించెయు గొడుగుల్ దెగవైచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౯

పేలవ మొందుచోఁ బిదప బీర మెకించుక గల్గి రావణుం
డాలము సేయఁ బంచిన మహాసురకోట్లను లంకచుట్టు గా

నీలనలాదులం బనిచి నీల్గఁగఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౧
నేలకు నింగికిం జనుచు నిక్కుచు మాయలచేఁ గపీంద్రులం
గూలఁగఁ జేయు రావణునకుం దనయుం డగు నిం ద్రజిత్తు ను
న్మీలునిఁ బోర లక్ష్మణునిచేఁ దునిమించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౨
ఆలయవేళ సర్వము లయం బొనరించెడి ఫాలనేత్రునిం
బోలి కపీంద్రసైన్యములఁ బోరుచు వచ్చెడి కుంభకర్ణు ని
ర్మూల ధనుస్సునన్ విడిచి కూలఁగ నేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౩
కాలయముండె పోలె బలగర్వమున న్రథమెక్కి వచ్చి యా
భీలరణం బొనర్చు రణభీము దశాస్యు శిరంబు లుర్విపైఁ
రాలఁగ బ్రహ్మనామక శరంబునఁ ద్రుంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౪
నీలవితానము ల్మణిపనిర్మిత కేతువులు న్సువర్ణర
త్నాలయము ల్వెలుంగఁగ మహోపథవంబుల నొప్పు లంకలోఁ
ధీలలితు న్విభీషణుఁ బ్రతిష్ఠితుఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౫
వాలిసుతానిలాత్మజదివాకరపుత్రవిభీషణాది ధీ
శాలుల లక్ష్మణుఙ్ ధరణిజాతను గూడుక పుష్పకంబునం
దోలి వసించి వెల్గుచు నయోధ్యను జేరిననిన్భజింతు నం, బాల. ౯౬
తాలిమి మ్రోల వాయుజుఁడు తమ్ముఁడు వెన్క నిజాంకమందు ని
ల్లాలిరుఁ గ్రేవలందు భరతారిహు లొప్ప వసిష్ఠముఖ్య స
చ్ఛీలులచే నయోధ్య నభిషేకము నొందిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౭
ఆలయవేళఁ గేవలమహాసురశేఖరుఁడైన సోమకుం
గాలునకిచ్చి వేదములు గ్రక్కొని ప్రోచుచు లోకవంక్తికి
న్మేలును గల్గఁజేయు బలుమీనమవైననిను న్భజింతు నం, బాలపు. ౯౮
వేలుపు లాసుర ల్సరసవృత్తిని మందర మెత్తి తెచ్చి యా
పాలకడిందిలో నునిచి పట్టి మథింపఁగఁ గూర్మమూర్తివై
శైలము వీఁపునఁ న్నిలుపఁజాలిన నిన్భజియింతు నెప్డు నం, బాలపు. ౯౯
నేల గ్రహించి చంక నిడి నిటఁ దొలంగికి పాఱు నమ్మహో
భీలబలాఖ్యు ఘోరరణ భీషణుఁ గాంచన నేత్రుఁ ద్రుంపఁగాఁ
గోలమవై పురాకృతిని గుంభిని నిల్పిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౦
వేలుపుఁ బెద్ద నేకమతిఁ వేఁడి వరంబులఁ జెంది మృత్యువుం
బోలిచరించు హేమకశిపుం బరిమార్పఁగఁ దత్సుతు న్సదా
శీలుని బ్రోవ నేల నరసింహమవైన నిను న్భజింతు నం, బాలపురీ. ౧౦౧

నీలలితైకభక్తి జితనిర్జరనాథబలిప్రదానముల్
కేల వహించి దేవతతికిం గరుణింపఁగ మూఁడులోకముల్
కాలనె కొల్చి పుచ్చుకొనఁగాఁ గనువామను నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౨

లోలితవృత్తి నెమ్మదిని లోభమదంబులు గల్గుదుష్టభూ
పాలుర మస్తకంబులును బంధురతాళఫలంబు లుర్విపై
రాలినయట్లు రాల్చుభృగురాముఁడ వైన నినున్భజింతు నం, బాల. ౧౦౩

స్త్రీలకు నాకవాసులకు శిష్టమునిద్విజకోటి కష్టది
క్పాలురకుం జగంబులకు బాధ లొనర్చెడి రావణాదిదై
త్యాలినడంప దాశరథివైన మహాత్ముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౪

కాలఫణీంద్రతుల్యు లతిగర్వులు ధేనుకముష్టికాదులుం
గాలముసేయ కంసనరకప్రముఖు ల్లయమొంద గోపికా
కేళులఁ దేలఁ బూను బలకృష్ణమయు న్నినునే భజింతు నం, బాల ౧౦౫

శీలము సాధువృత్తి పతిసేవ శమంబునుగల్గి యాపుర
స్త్రీ లొనరించు సద్వ్రతవిశేషమహత్త్వము భంగపెట్టఁగాఁ
జాలిన బుద్ధరూపుని బ్రసన్నుని విష్ణుని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౬

చాలనిబుద్ధి చాలనివిచారము చాలనివర్తనంబులుం
జాలఁగఁ గల్గి పాపములు సల్పెడి తత్కలిదోషయుక్తులం
గూలఁగఁ గల్కిమూర్తివయి కూర్మివహించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౭

మేలులు గల్గుఁ గీడులు శమించును దుష్కృతకర్మరాసులుం
దూలును బెక్కుసంకటలు దోఁచును ముక్తి గలుంగు భక్తినే
కాలము నీదుపద్యశతకంబు లిఖించి పఠించువారి కం, బాల. ౧౦౮

నాలుకచేత నామనమునందు వసించి వచింపఁజేయు నీ
కాలమునందుఁ బద్యశతకంబు రచించితి దీనిఁ దత్కళా
శాలి తదంశమాలిగలకాలము నిల న్వెలయంగఁ జేయు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౦౯

నిపుణత గల్గి యానగుణనిర్గుణతత్త్వకవిత్వకల్పుఁడ
య్యు పరశురామపంతుల కులోదధిసోముఁడ రామమూర్తి ప్ర
ణ్యుకకృతిగా వహించి యొక యుత్పలపద్యశతంబుఁ జేసె నీ
కృపుల వెలుంగఁ జేయు రఘువీర మహీతనయామనోహరా. ౧౧౦

శ్రీ

౬. మనశ్శతకము.

పరశురామపంతుల లింగమూర్తికవి ?

—। కందములు ।—

శ్రీనారాయణగురు సీ,తానాయకుఁగాఁ దలంచి తత్పాదాబ్జ
ధ్యానానందముచే ని,త్యానందముఁ బొందు మెప్పుడుఁ దలఁగకమనసా. ౧
అఱగడియలోన రాముని, సిరిఁబొందఁగ నొక్కయుక్తిచేఁ దెలిపిన శ్రీ
గురునారాయణయోగుల, మఱవకుమీ రాముఁ డతఁడు మహిలోమనసా.
సకలము దృశ్యము నాత్మని, యకలంకంబైన దృష్టి యాత్మని తగ నీ
రొకయుక్తిముక్తిఁజేసిన, సుకరు న్నారాయణేంద్రుఁ జూడుము మనసా. 3
తనుకరణంబులు తాఁ గాని, తనుకరణవిలక్షణంబు తానై భువినే
ననుజీవభావ ముడిపిన, ఘనునారాయణుని రాముగాఁ గనుమనసా. ౪
మాఱుమగనిభోజన మిది,గోరా యిది తినకతిని యగోచరతృప్తిఁ
శ్రీరామునిఁ గనుమనుగురు, నారాయణుచరణయుగము నమ్మవెమనసా.
ఎఱిఁగిన యెఱుకలు మఱపుము, మఱపనియెఱుకెఱిఁగియెఱుకమఱపులనన్నం
డెఱుఁగని నెలవున నిమమని, గుఱిదెలిపినగురుని గుఱిని గూడుముమనసా.
యోగంబు లన్ని యిహపర, భోగోద్యోగములు లోకపూజ్యములగు న
య్యాగమములఁ జెడిపోవక, వేగము రాగనిధిఁజంపు వెలయఁగమనసా.
మతములు నిర్వాణపద,ప్రతిబంధకములు ప్రపంచ పదములు మాయా
కృతములు గావున వాని, స్మతిఁ దలఁపక రాముఁబొందు మఱవకమనసా.
మంత్రంబులన్నియును నడు,మంత్రంబులు లేనిపోనిమాటలు సుమి యీ
తంత్రములఁ జెడక యాపర,తంత్రుని రాముని దలంపు తలఁపునమనసా.
జపములు తపములు వ్రతములు, విపరీతపుడాంభికములు వేషము లగుటం
జపలత నొందక సద్గురు, కృపరాముని శరణుఁబొంది కేరుముమనసా. ౧౦
గారడపుయోగములచే, నాఱడిఁబొందక ప్రపంచమంతయు మాయా
కారం బని చూచుచు సీ,తారాముని సాక్షిగాఁగఁ దలఁపుము మనసా. ౧౧
అంబరగమనాదులు గడు, డంబమ్ములు మానవులనోడంబఱిచెడి యో
గంబు లవిగోరక నిరా, లంబుని భద్రాద్రివిభుఁ దలంపుము మనసా. ౧౨

చదువు లిలఁ బలుతెఱంగుల, చదువఁగ దత్తురపువాని పగిది నవియె తగ
దుదముట్టనియవి గావునఁ, జదువులలోఁ జదువు రాముఁ జదువుము మనసా.
వేదంబు లగాధంబులు, వాదంబులు బహువిధావవాద విరచితో
న్మాదంబులు గావునఁ ద, ద్భేదంబులఁ బడక రాము ధృతిఁగనుము మనసా. ౧౪
స్నానజపహోమమంత్ర, ధ్యానాదికకర్మములు మహాడంబకముల్
గానఁ దలపోయ కవి సీ, తానాథుని సర్వసాక్షిఁ దలఁపుము మనసా. ౧౫
భువి దూరదృష్టి దూర, శ్రవణాదులు మాయ లవి విచారింపుము స
త్త్వవిజనవినుతుని సీతా, ధవుని యనాద్యముగ నరసి తలఁపుము మనసా.
వాయునిరోధనముల నిజ, కాయంబులు సిద్ధి సేయఁ గడఁగినవారల్
మాయాకాయికు లని లోఁ, బాయని రామునిఁ దలంపు పట్టుగ మనసా.
మాయలిల లక్షలక్షలు, కాయికములు కోటికోట్లు గాన నఖిలముల్
మాయాకార్యము లని సీ, తాయుతు భద్రాద్రివాసుఁ దలఁపుము మనసా.
తమతమయుక్తులచే ను, త్తమయుక్తులు గడచి యోగధారణలను వి
భ్రమఁ జెందుజనులఁ బుధా,ధములని భద్రాచలేశుఁ దలఁపుము మనసా.
నిత్యానిత్యవివేక మ,సత్యం బని కాయికంబె సత్యం బని యా
చిత్తోక్తు లాడు జనుల న,నిత్యులఁ గాఁ జూచి రామునిం గనుమనసా. ౨౦
దేహం బెల్లాత్మని సం, దేహింపక దృఢము సేయు ధీరులు ప్రకృతి
గ్రాహప్రస్తులనుచు నై,దేహీప్రభు నాత్మగాఁగఁ దెలియుము మనసా.
మును ప్రాణ మాత్మగాఁ గను, జను లవివేకు లని తెలిసి సంతతము ధరా
తనయాధిపునిఁ దలంపుము, గనుఁగొని ప్రాణాతిరిక్తుఁ గా నోగిమనసా. ౨౧
నిను నాత్మగాఁ దలంచుచు, నవిశము వాదించువారి నతిమూర్ఖులఁ గాఁ
గని సర్వనియామకు రా,ముని నంతటఁ జూడు భక్తిమునుకొన మనసా.
అలబుద్ధి యాత్మయనుచుం, బలుమఱు వాదించువారు పామరులు సుమీ
తలఁపఁగఁ బ్రజ్ఞాతీతుం, డల భద్రాచలనివాసుఁ డమలుఁడు మనసా. ౨౪
అజ్ఞానమాత్మమని యెడి, ప్రజ్ఞాహీనులకు ముక్తి పాటింపరయా
విజ్ఞానపూర్ణరాము, న్సుజ్ఞానముతో ముదమునఁ జూడుము మనసా. ౨౫
అంతయు మాయామయ మని, చింతించుచు నిత్యసుఖముఁ జెందుము సుఖివై
తయు సచ్చిన్మయు మని, చింతించుచు రామచంద్రుఁ జేరుము మనసా.

శబ్దంబులు వినువేళల, శబ్దశ్రవణముల విడిచి జడ మగు నీతో
శబ్దార్థము లెఱుఁగెడి ని,శ్శబ్దుని రాఘవుని గనుము శమమున మనసా.
స్పర్శలు గొను వేళలఁ ద్వ,క్స్పర్శలఁ బ్రకృతిగఁ దలంచి జడమగు నీతో
స్పర్శలు పతకముఁ గొనుని,స్స్పర్శుని రాఘవునిఁ జూడు పాయక మనసా.
రూపములుచూచు వేళల, రూపములో వెలుఁగురాము రూపము నీలోఁ
జూపని తద్రూపముఁ జి,ద్రూపముగాఁ జూడు ప్రకృతిఁ ద్రోయుచు మనసా.
రుచు లనుభవించు వేళల, రుచి జిహ్వలవిడిచి ప్రకృతిరూపగు నీతో
రుచులాను రామచంద్రుని, రుచిజిహ్వలనడుమఁ జూడు రుచిగొని మనసా.
గంధంబులు గొను వేళల, గంధఘ్రాణములప్రకృతిగాఁ గని నీతో
గంధము గొనియెడి రాముని, బంధుర తేజుని భజింపు పాయక మనసా. ౩౧
సదపడి జితేంద్రియములను, బాదలెడి నినుఁగూడి విషయభోగంబుల నం
పద లనుభవించు రాముని, వెదకుము విషయేంద్రియముల విడువక మనసా.
స్త్రీవేషధారిపురుషుని, భావము చుమి తలఁప జీవభావము వేషా
భావమునఁ బురుషుఁ డగుగతి, జీవుఁడె రాముఁ డగు భ్రాంతిఁజిమ్మిన మనసా.
అల త్వంపదలక్ష్యార్థము, లలితం బగు తత్పదైకలక్ష్యార్థంబుం
దెలిసి యసిపదముతో ని,మ్ముల రామునిఁ జూచి పట్టు మొదలని మనసా.
సాకారము భ్రమయనియు ని,రాకారము శూన్యమనియు నవిశముఁ ద్వ
ధ్యాకారము రామునిగా, నేకాలముఁ దలఁపు రెంటి నెఱుఁగుచు మనసా.
ఘనతనుకరణప్రాణము, లనుదిన మెవ్వని ప్రకాశ మనువర్తించు
న్మనుగొని యాభద్రాద్రి,శుని నిఖిలేశ్వరునిఁ గాఁగఁ జూడుము మనసా.
ఇదిగా నిదిగా ననుచు,న్మోద లభిలోపాఘులను సమున్నతిఁ ద్రోయం
దుదినెవ్వఁడు చెడకుండం, జెదరక యారామచంద్రుఁ జెందుము మనసా.
చక్కని హారలలోపలఁ, జక్కనిదాఁ దరయ మిగుల సరసుఁ డఖిలము
న్నెక్కొనువాఁ డారాముని. నిక్కముగాఁ దెలిసి పొంది నెరయ వె మనసా. ౩౮
ఏపురుషోత్తముఁ డఖిల,వ్యాపారముఁ జేయఁ బనుచు ననుదినమును ని
న్నాపరమాత్ముఁడె తగుసీ,తాపతి యాని నె తలంపు తలఁగక మనసా. ౩౯
పంచేంద్రియముల సినులియు, మించి మహాయోగు లీయమేయ మహిమ నీ
క్షించెద రట్టి నిరంజను, నంచితగతి నాశ్రయింపు మనిశము మనసా. ౪౦

ద్విదళకమలమునఁ జూపులు, పదిలముగా నిలిపి కోటిభానునిభుం డౌ
యదదేహుఁ బీతచేలు, న్నదమలభక్తిని భజింపు సతతము మనసా. ౪౧

చంద్రార్కకోటితేజు, న్సాంద్రామలమందహాసు సర్వేశ్వరు దే
హేంద్రియములకు విలక్షణు, నింద్రాదినుతు న్భజింపు మింపుగ మనసా. ౪౨

కలితాక్షరశబ్దస్వర, ములనంటక వ్యంజనములఁ బొరయక బిందూ
జ్జ్వలనాదకళల మీఱిన, యుంభద్రాచలనివాసు నరయుము మనసా. ౪౩

అక్షయమైన యకారా, ద్యక్షరముల మీఱి యక్షరాక్షరములతో
నక్షరమై లక్షణమై, సాక్షియు నగు రాముఁ దలఁపు సతతము మనసా. ౪౪

హృదయగుహాకాశాంతా, స్పదబిందూదర్పణమునఁ బ్రబలెడు కళలోఁ
బొదలెడి శ్రీభద్రాచల, సదనుని రాఘవునిఁ జూచు సతతము మనసా. ౪౫

హృదయకమలకర్ణికలోఁ, జను రని యోంకారనాదసంగతసీతా
హృదయారవిందభానుని, సదమలమతిఁ బొందు తుర్యసంగతి మనసా. ౪౬

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తుల, విగ్రహములఁ బొంది యొవఁడు వెలిఁగించు మహా
దివ్యగ్రహుఁడెవఁడా సత్ప్రిణ, నాగ్రుని రామునిఁ దలంపు మనిశము మనసా.

నాశనముగ గూరహితా, కాశపరాకాశములు తగం గని తత్త్వా
కాశమహాకాశార్థా, కాశంబులలోన రాముఁ గనవే మనసా. ౪౮

మండితచంద్రార్కానల, మండలములలో నఖండమండలమై పిం
డాండాజాండంబులలో, నిండిన రాముని భజింపు నెరయఁగ మనసా. ౪౯

ఘోరాంజనకూటములో, శ్రీరామునిఁ జూచి యతని జెందుము విమలోం
కారస్వరూపుఁ డని యా, త్మారామస్వామి యని ముదంబున మనసా. ౫౦

అక్షరము లన్నియును రెం, డక్షరములుగాఁగఁ జూచి యని మీఁదటి యే
కాక్షరమునఁ గూరిచి త, త్సాక్షిగ రాముని భజింపు సతతము మనసా. ౫౧

రూపములు మాయగాఁ గని, చూపుల లోఁ జూపుఁ జూచుచూపులు మఱియా
రూపులలో రూపును సీ, తాపతి నిజరూపుఁ జూడఁ దలఁపవె మనసా. ౫౨

తలఁపులు తలఁచెడివానిం, దలఁపులలో నుండువానిఁ దలఁపుఁ దగులకం
దలఁగినవానిని నీలోఁ, దలపోయుము రాముఁ డని ముదంబున మనసా.

శబ్దోత్పత్తిస్థానము, శబ్దలయస్థలము వెదకి సమరసముగ నా
శబ్దములో శబ్దము ని, శ్శబ్దమయుఁ దలఁపు రామచంద్రుని మనసా. ౫౪

శబ్దము నంటక తగు ని,శ్శబ్దంబును గాక వానిసరస మరయుచు౯
శబ్దాతీతుం డై ని,శ్శబ్దుండగు రాముఁ దలఁపు సతతము మనసా. ౫౫
బ్రహ్మాండములు మహేశ, బ్రహ్మాదులుఁ జనిన వెనుకఁ బరఁగెడు శబల
బ్రహ్మము నంటని రామ, బ్రహ్మము నెల్లపుడుఁ దలఁపు భక్తి న్మనసా. ౫౬
పిండాండ బ్రహ్మాండము, లుండినఁ బోయిన జనించుచున్నఁ జెడక తా
నిండారి సకలమునకు న,ఖండుం డగురామభద్రుఁ గనవే మనసా. ౫౭
కలచంద్రసూర్య తారా,నల విద్యుల్లోచనాది నవ తేజముల
న్వెలిఁగించుచు వెలుఁగుచులో, వెలిలోఁగల రాముఁబొంది వెలయుముమనసా.
ఆనంద మొందినపు డా, యానందముఁ బొందువాని నానందములో
నానందమైనవానిం, బూనిక రాముఁ డని యతనిఁ బొందుము మనసా.
ఏకఘటాకాశమును ను,రాకాశముఁ జేర్చి యది మహాకాశములో
లేకుండఁ జేసి యదియె చి,దాకాశముగాఁగ రామునరయుము మనసా.
పూనిక విషయానందం, బానందము గాదు సుప్తి యానందం బ
త్యానందముగా దరసి త,దానందానందు రాము నరయుము మనసా. ౬౧
అరయంగాఁ దనువులకును, గరణములకు నీవు మిగులఁ గారణమగుట౯
మఱి నీవకారణం బే, దొర తెలియవు రాముగాఁగ దొరకొని మనసా. ౬౨
తొల్లిటి తనువులు విడిచియు, నల్లన నితనువునంటి యంటక మీఁదం
జెల్లంగలపురుషుని ని, యుల్లములో రాముఁగాఁగ నొగిఁగను మనసా. ౬౩
నిర్మలవృత్తిని సంచిత,కర్మము లటు ద్రోసి సమతకలిమి భవిష్య
త్కర్మముసేయక యిప్పటి, కర్మముఁ బెడఁబాసి రాముఁ గనవే మనసా.
జానజేయవిలక్షణు, నానావిధరూపకల్పనాతీతుం బ్ర
జ్ఞానస్వరూపు ఘను సి,తానాయకుఁ బాయ కెపుడుఁ దలఁపవె మనసా.
పలుకుల నంటక చూపులఁ, దలఁపుల నెడఁబాసి ప్రకృతి దాఁటి మనోబు
ద్ధులఁగడచి యంతయునుదా, వెలిఁగించెడిరాముఁబొంది వెలయుముమనసా.
మఱపు లెఱుక చేయుచుఁ దా, నెఱిఁగిన వెఱవెఱింగికొనుచు నెఱుకమఱపుల౯
గఱు తెఱుఁగుచునెమిటఁదాఁ,బారయని శ్రీరామచంద్రుఁబొందుముమనసా.
తెలివికి వత్తె సకలముఁ, దెలియుచుఁ దనుఁ దెలిసినట్టిధీరులఁ దనలోఁ
గలుపుకొనుచు నేమిటఁ దాఁ, గలియని భద్రాద్రి వాసుఁ గనవే మనసా.

పొగడిన మునియక తిట్టిన, వగఁజెందక పాపపుణ్యవర్తనలను బాఁ
దగులక యేమియు గంటక, నెగడెడు శ్రీరామచంద్రునిఁ గనుమనసా.
సాకారనిరాకారము, లేకాకారముగఁ జేసి యేకాలంబున్
సాకారుండై తనర ని,రాకారుం డైన రాము నరయుము మనసా. ౭౦
చనరాని చోటునకుఁ జని, కనరానిపదార్థములను గనుఁగొని యైనం
గొనరానిసుఖముఁ గైకొని, మనరాదా రామచంద్రు మఱవక మనసా.
అఱుగనియన్నముఁ జవిగొని, యఱకంటను గన్నుమూసి యానందముతోఁ
దఱుఁగనిసుఖమున నెన్నం, డెఱుఁగని భద్రాద్రివాసు నెఱుఁగుము మనసా.
నెట్టన నెక్కడ వెదకినఁ, బుట్టని వస్తువును జూచి భోగింపు మిఁకం
బుట్టని చావని గతి యీ,పట్టన రాఘవుఁ డొసంగు బళి యని మనసా.
లేనిది లేనే లే దని, లేనిది యుండఁ గని కలది లే దని యేమిం
గానిది సర్వం బౌనని, యానని భద్రాద్రి రాము నరయుము మనసా. ౭౪
కలిమియు లేమియు లేకం, గలకాలము లేక కలిగి కలిగియు లేకం
గలిమిలిమి లేమిగాఁ గని, కలియుము శ్రీరామభద్రుఁ గనుఁగొని మనసా.
అంకలదప్పులఁ బొరయక, శోకము మోహంబు లేక సూడిద యై యే
లోకమున లేక వెలిఁగెడు, యాకాశాతీతు రాము నరయుము మనసా.
స్త్రీపురుషనపుంసకఘన, రూపంబులు గాక విశ్వరూపము తానై
లోపల వెలుపలఁ గలచి,ద్రూపుని రాఘవునిఁ గనుము రూఢిగ మనసా.
పల్లెలఁ బట్టణములరం, జిల్లెడి కాఱడవులను విశేషగృహములం
దెల్లమిగ నొక్కగతి విల,సిల్లెడి రాఘవునిఁ గనుము చెలువుగ మనసా. ౭౮
అలరు మనోవాక్కాయం,బుల నంటక జడములైన భూతేంద్రియముల్
వెలిఁగించుచు వానం దా, వెలుఁగని రాఘవునిఁ గలసి వెలయుము మనసా.
సకలంబు జడముగాఁ గని, సకలేంద్రియసాక్షి యై ప్రసన్నుం డై నా
యకుఁడైన భద్రగిరినా,యకు నెఱిఁగి భజింపు మఱవకనిశము మనసా.
వటపిప్పలబీజంబుల, కుటజములుం..........
పుటములుగొను భద్రాచల,తటమందిరుఁ డైనపరమధన్యుఁడు మనసా. ౮౧

అశ్వత్థము లీతనువులు, విశ్వములు నను స్థలోక విభులు జనములుల్
శాశ్వత మని తలఁపక న, కేశ్వరుఁ డగురామభద్రు నెఱుఁగుము మనసా.
ఏరాముఁ బొంది మరలఁగ, రారు మహాత్ము లిల కానిరంజను నీలో
నారాధింపుము తగ సీ,తారామస్వామిగాఁగఁ దలఁపుచు మనసా.
ఛాయారూపము చాఱ్పున, నేయెడలను సాక్షి యగుచు నినుని పగిదిఁ దాఁ
బాయక విషయేంద్రియముల, డాయక వెలిఁగించు రాముఁడాయును మనసా.
వెలుఁగుల కెల్ల వెలుంగై, విలిఁగింపక వెలుఁగఁ బోక వెలుఁగుచుఁ దానే
వెలుఁగై యంతట వెలుఁగం, గలసీతారామభద్రుఁ గనుఁగొను మనసా.
గుణములఁ బొరయకను లిల, క్షణుఁడై యపరోక్షుఁడై ప్రకాశించెడి యా
త్రగుణార్థగమ్యు నారా,యణు సీతారామచంద్రు నరయుము మనసా. ౮౬
శంకింపక పంకింపక, సంకల్ప వికల్పములను జరుగక తగ నే
వంకకుఁ బోవక విగత క,ళంకుని భద్రాద్రి విభుఁ దలంపుము మనసా. ౮౭
అజ్ఞానతమముఁ బొరయక, ప్రజ్ఞానజ్యోతి యగుచుఁ బరఁగెడు రాముల్
సుజ్ఞానముతో నీలోఁ, బ్రజ్ఞానముతోఁ దలంపు పాయక రామా. ౮౮
అమృత మమనస్క మవ్యయ, మమిత మనామయ మచింత్య మపరోక్ష మరూ
ప మమల మగమ్య తేజ ము, సమరస మగురాముఁ దలఁపు సతతముమనసా.
కారణ కార్యములకుఁ దాఁ, గారణమై కారణమును గడచి యవలి యోం
కారహాకారాంతరమునఁ, గేరెడు రాముని భజింపు కృతిగొని మనసా. ౯౦
నినుఁ గూడినందుకనయము, మును కొన సంసారజలధి మునిచితి వీఁకనిల్
దుని మొద భద్రాచలరా,మునిఁ గని విజ్ఞానఖడ్గమున నో మనసా. ౯౧
అజపాగాయత్రీమం,త్రజపఁబున మించి మారుతముల నడఁచితిల్
భుజియించెదఁ జూడుము మా,విజయరఘూద్వహునికరుణ వెలయఁగ మనసా.
ఎనసి యనిత్యము లగునీ, తనుకరణంబులను గూడి తాపత్రయతో
యనిధిం గూలితి వీఁకనై ,నను రాము పదాంబుజములు నమ్మవె మనసా.
నమమమకారాహంకా,రముల విడిచి రామచంద్రు రక్షకుఁగా ని
త్యముఁ దలఁచెద నీఁకనీప్రే,మ్యము నాకే మనుసరింప నవయఁగ మనసా.
నీవలనఁ గదా నాకీ, జీవిత్వము గలిగె నందుచే సంసారం
బావిర్భవించె నీఁక సీ,తావిభుఁ గొలుతు స్వవద్వధార్థము మనసా. ౯౫
ఏమాఱక నిన్నేలిన, రామునిఁ దలఁప నతఁడేమి రక్షింపఁడ......
.........ని, న్నేమని యిఁక నమ్మవచ్చు నిలలో మనసా. ౯౬

నీవనఁగ నెంత రాముని, సేవయొకించుకయు నాకు సిద్ధించినచో
భావనసె సంహరించెద, జీవత్వభ్రాంతి విడిచి సిద్ధను మనసా. ౯౭
దేహము ....,మోహము తత్సాక్షి యగుచు మొదలై తగులై
దేహప్రభుపైఁ గలిగిన, నాహంబ్రహ్మమనుగద రయంబున మనసా. ౯౮
నీకన్నఁ దక్కువగు నీ, ప్రాకటవిషయేంద్రియముల వజ్జ మెలఁగుట
స్తోకవివేకమె తగదిఁకఁ, గాకుత్స్థాన్వయునిఁ గూడు గ్రక్కునమనసా. ౯౯
రాముని కరుణ నిజాత్మా,రాముఁడనై యుండెదను చిరంబుగ నిఁక నీ
వ్యామోహ మడిగి నాలోఁ, నేమఱుఁ గలియుము నిరస్తవృత్తిని మనసా.
భంగమును బొందకుండ కు,రంగమతంగజపతంగరాజీవమహా
భృంగములరీతిఁ గువిషయ,సంగతిఁ దలఁపు మిఁక రామచంద్రునిమనసా.

ఇది పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోని
3138 సంఖ్యగల తాళపత్రప్రతికిఁ బుత్రిక:
మట్టెవాడలో సంపాదింపఁబడినది.

౧౦. శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

రామలింగార్యకవి.

—సీసపద్యములు.—

శ్రీపార్వతీదివ్యచిత్తాబ్జసారంగ సారంగదానవక్షుణనభీమ
భీమాట్టహాస విభేదితాంధకపుర పురపూర్వదేవ సంహారణబాణ
బాణగృహద్వారపాలనవిధిదక్ష దక్షముఖధ్వంస ధరనివాస
వాసవపూజిత వరపాదరాజీవ రాజీవభవహార రాజమిత్ర
మిత్రచంద్రాగ్నినేత్ర యమిత్ర విశర, శరధితూణీరననుఁబ్రోవు స్ఫారహార
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧

మాణిక్యఖచిత సన్మంజులకుండల కుండలిభూష సద్గుణసముద్ర
ముద్రితాశాపాశ మునిమనస్సంచార చారణగణనుత చరణకమల
కమలాక్షపూజిత కమలసన్నిభనేత్ర నేత్రీభవ ... ...
... ...
విభవములొసంగి ననుఁబ్రోవు వేదవినుత, నుతజనాంభోజలోకబంధు ప్రకాశ
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨

... ...స సత్ర ఖండిత దితిపుత్ర పావనచారిత్ర పాండుగాత్ర
విలసదాశానేత్ర వేదసంచయపత్ర కార్ముకీకృతగోత్ర కర్మసూత్ర
వర్ధితమునిగోత్ర వాసవనుతిపాత్ర హార్యగ్నిశశినేత్ర యక్షమిత్ర
నారాయణకళత్ర నరకపాలసుపాత్ర మహితవియచ్ఛత్ర మారజైత్ర
కలుషవల్లీలవిత్ర భక్తాబ్జమిత్ర, పాలితచ్ఛాత్ర ననుఁ బ్రోవుపరమకృపను, రా॥

కైలాసగిరిగేహ ఖండితారిసమూహ పారదనిభదేహ భవ్యబాహ
పాటితగజదైత్య పరిశుద్ధశుభకృత్య మునిమనోబ్జాదిత్య వినుతసత్య
వందారుమందార సుందరాహిపహార మందరాగవిహార మహితధీర
భద్రర్పాట్టంఖాణ పాథోధిసత్తూణ మురవైరిబాణ భాసురకృపాణ
నీకువందనమొనరింతు నీలకంఠ, విలసదాకల్పయశమిమ్ము వేగమాకు, రామ॥

శ్రీమహాలక్ష్మి సుస్థిర ఘనాంచితవేణి దర్పణగండ యోతలిరుఁబోణి
పూర్ణేందువదన యో పొలఁతి పల్లవపాణి రదనాభిభూతసన్మృదుసుపాణి
కమలాభనేత్ర యోకాంతాశిరోమణి సంపత్సముద్ర యోసరసవాణి
అబ్జగర్భునిఁ గన్నహరికిఁ బట్టపురాణి దారిద్ర్యభేదనోద్ధతకృపాణి
యట్టిశ్రీదేవిమముఁబ్రోచునట్లు భవదు, దారసత్త్వపమొసఁగ వేధరనివేశ, రా॥

తారాహారపటీరతారకతారేశశరదభ్రకాంతిని సరసుగొనక
కర్పూరపారదకామపాలాములనీరేజకాంతిని నెఱసులెన్ని
మందారమౌక్తికకుందాహివాళీనకాశాభ్రసామజకాంతిఁ దెగడి
తనరుచు ప్రభలెల్ల ధాత్రిని విలసిల్లు భాసిల్లు భారతి భవ్యవాక్కు
వైభవమొసంగుచుండగా భవదనుజ్ఞ, మొనఁగి రక్షింపవే మమ్ము బసవనాథ, రామ॥
సర్వచరాచరజంతుజాలము నెల్ల సృష్టికర్త యటంచు సృష్టిచేసెఁ
గర్మమునఁ జేయు పాపపుణ్యంబుల ననుభవింపక తీర దంచు వ్రాసెఁ
దాని వ్రాసి యటన్న తగనిందరాకుండ విధిపూర్వకృతమను విధమొనర్చి
భాషాంగనాకుచపరిరంభదావందహృదయాబ్జుఁడైన యా సృష్టివిభుని
నెల్లవేళల సత్కృప నేలితయ్య, యట్టి నీకింక ననుఁ బ్రోవ నధికభరమె, రామ॥
సకలజగంబుల సస్యతృణాదిని సర్వకాలముఁ బ్రోచు సాహసంబు
వటపత్రశాయివై వనధిలో నిద్రించి యవ్యయపదమంది యలరుచుంట
భానుకోటిప్రభాభాసుర దేహుఁడై విలసిల్లుచుండెడి విమలయశము
రమ్యకౌస్తుభరత్న రాజితుఁడై లక్ష్మి పరిణయుండైనట్టి భాగ్యరేఖ
నీవరంబున గాదె యీయఖిలవిభవ, మబ్జనేత్రునికబ్బుట యతనియందు, రామ॥
నీవరంబునఁ గాదె దేవేంద్రునకు స్వర్గరాజ్యంబు గల్గుట రాజభూష
భవదనుగ్రహదృష్టి పాత్రుఁడై శేషాహి భోగవతీపురభోగమందె
నీకృపచేఁ గాదె నెఱిఁ గుబేరుండు దివ్య రాజరాజాభిఖ్యఁ దేజరిల్లెఁ
దావకకరుణాసుధారసపూరంబు నాపైనిఁ జిల్కించి సవ్యమహిమ
నేను విరచించు శతకంబు నీకరాబ్జ, మందుఁ బూబంతి కీర్తిగా నలరఁ జాల్పు, రా॥
దండభంగోద్దండదర్పసుస్నైదైత్యారి గర్వాపహారణ విక్రమభుజుండు
కర్ణకుండల రత్నకాంతిచ్ఛటల్ గ్రమ్ము గండద్వయోన్నిద్రకాంతియుతుఁడు
భగుని నేత్రము డుల్చి భారతి వంచించి యగ్నిదేవుని జిహ్వలంటఁ గోసి
దశదిశాపతులను దారుణగదనొత్తి భాస్కరు పండ్లూడఁ బడఁగ మొత్తి
యజ్ఞభంగంబు గావించి యలరు వీర, భద్రుఁ గన్నట్టి శంకర భద్రవాహ
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦
హాలిహాలమును జించి యారక్తమబ్జకరోటిని ద్రాగిన మేటి వీవు
బ్రహ్మమధ్యశిరంబు పటుతరగతిఁ ద్రుంచి మరలఁ జావేఁడిన మనిచినావు
దశకంఠుఁ డొకనాఁడు తారాచలంబెత్త, నంగుష్ఠమున నదర్ప మడఁచినావు

హరియు మోహినిగాఁగ నతనితో రతికేళిఁ గలసి సత్పుత్త్రుని గాంచినావు
ఇట్టి నీలీల లెన్న నే నెంతవాఁడఁ, గరుణ నన్నేలు సౌభాగ్యవరము లొసఁగి, రా॥

శూరాదిదనుజప్రవీరబాధలకోడి బ్రహ్మాదిదేవతల్ ప్రస్తుతింప
దేవేశ భవదీయతేజం బొసంగిన వేమాఱు ఱెల్లులోఁ బ్రేమ నుంచి
షట్పిండములుగాఁగ షట్కృత్తికలుఁ జూచి షడ్భావసహితలై సాఁకి రెలమిఁ
గాత్యాయనీదేవి కరుణతో షట్పిండములఁ బట్ట నొకటియై ముఖ మెలర్పఁ
బిల్లఁడై యొప్పి భవదాజ్ఞఁ బ్రబ్ధ్విదనుజ, వంశములఁ గూల్చె నీ వాని వరదయాంక॥

అఖిలపురాణేతిహాసు వేదవ్యాసుఁ గరికుంజరాంకుశుఁ గాళిదాసు
దండిని భవభూతిఁ దగశంకరాహ్వయు మల్హణబిల్హణమాఘకవుల
భట్టబాణు మయూరు భారవి వాల్మీకి భవ్యపండితరాయుఁ బ్రౌఢకవిని
శ్రీనాథు భాస్కరు శివభద్రు నలసాని పెద్దనార్య విభూషుఁ బ్రీతిసోమ
యాజిముఖ్యుల నిర్మలానల్పయశులఁ, జేసి రక్షించితివి గదా సిరి చెలంగ, రా॥

నవరత్నఖచితమా నవ్యకిరీటంబుఁ బేదవాఁడును దలఁ బెట్టు టెట్లు
దనుజారిపంచసుధాపూర్ణకుంభంబు నల్పమనుజున కదబ్బు టెట్లు
జలదంబులో మించు సౌదామినీరేఖఁ గని కౌఁగిటను జేర్పఁ గలుగు టెట్లు
పుట్టుభోగులఁ జూచి పారిఁబోరిఁబోకార్చెడి కష్టాత్ములకు సిరి గల్గు టెట్లు
గాన నీభక్తి లేనట్టి హీనమతికి, నెట్లు ప్రాపించు నీసేవ యెన్ని చూడ, రామ॥

ఛందోనిబంధనముల్ చదివి చూడఁగ లేదు యతిగణప్రాస విఖ్యాతి లేదు
అమరకాండత్రయం బభ్యసింపఁగ లేదు నచ్చుహల్లుల భేదమరయ లేదు
కావ్యపంచకమైనఁ గడుఁ జూడఁగా లేదు కవిప్రసిద్ధార్థముల్ గలుప లేదు
శ్రీశంభుకృపచేతఁ జెప్పితిఁ గాని నా శక్తిచేఁ గాదు నీశతకరచన
గానమత్కృతిసుకవు లహీనకరుణ, నెంచ రెయ్యెడఁ జూచినఁ బంచవదన, రా॥

వసుధఁ గొమర్రాజువంశాబ్ధిచంద్రుండు శంకరాభిఖ్యుండు సాంద్రయశుఁడు
సకలవేదాగమశాస్త్రముల్ పరికించి శైవరాట్ప్రభుఁడని తలఁచి మదిని
వీరశైవాచార విధి శివదీక్షచే లింగధారణ మయ్యె లీలఁ దనర
దశరథాత్మజుఁడంత దశకంఠుఁ దెగటార్చి శ్రీపర్వత ప్రదక్షిణముఁ జేసె
నా ప్రదక్షిణగతి నతఁడధికభక్తిఁ, జేసె యుష్మదనుగ్రహశ్లిష్టుఁడగుచు, రా॥

ఆశంకరుఁడు బుచ్చమాంబను వరియించి కొమరు లేవురనొకకూఁతుఁ బడసె
నందుఁ గనిష్ఠుండు నతిగుణాఢ్యత్ముండు సౌందర్యపరిభూతశంబరారి

మహితాంబువోద్ధతి కనిలమై విలసిల్లి నిఖిలమంత్రములలోన నిగ్గుదేలి
దానకర్ణుం డన ధాత్రిలోఁ బొగడొంది, నాగయలింగంబు నయముమహిమను
జుక్కమాంబనువరియించిశుభకరముగఁ, గొమరులనునమ్ము నేత్రుఁగోరికనిడె॥
అందగ్రజుండును నతిగుణాఢ్యత్ముండు వెంకయ్యయనుపేర వెలసె భువిని
నక్షయంబగు శివదీక్షఁ జెన్నొందుచు నక్షయలింగంబునలరె ధాత్రి
భక్తికి ముంగొంగు పసిఁడిమై బసవయ్య భాసిల్లెసౌభాగ్యవతిసుచేత
మంత్రమంత్రార్థము ల్మహినుచ్చరించుచు లక్ష్మీశలింగంబు లలివహించె
నెన్ననల్వురకన్న నేఁచిన్నవాఁడ, నన్నుఁ గృపతోడఁ బ్రోవుమాపన్నపోష॥
మద్గురుమూర్తియా మహిమనుద్భటారాధ్యవంశాబ్ధిచంద్రుండు వరగుణుండు
షట్చక్రసంధాని షట్కోశరిపుజేత షడ్భావరహితుండు షట్స్థలుండు
కల్మషం బనునంధకారంబునకు శుద్ధసుజ్ఞానదీపమై చూపఁబడును
బరవాదులకు నెల్ల భయదప్రతాపుఁడై వీరభద్రాఖ్యచే వెలసె ధాత్రి
నట్టి మద్గురుస్వామి నే ననుదినంబు, సంస్తవమొనర్తు దుర్వక్షశైలవాస,రా॥
ఖండితంబుగఁ గాలకంఠుఁడే కర్తంచు దండిబాహ్యులవాద నుండఁ జేసి
యిలవేదపద్ధతి నీశుఁడే కర్తంచుఁ బాంచరాత్రుల చర్చపదటఁ గలిపి
లోకత్రయాచార్య పాకతవిలసిల్లి పండితారాధ్యుండు భవ్యమహిమ
వాదించి పావకు వస్త్రాన సంధించి వరులింక్షలేకుండ వరలఁ జేసె
నేత్రములుదీసిస్ఫురదూర్ధ్వనేత్రయుగము, వడసె నేమేనినుతియింతుఁ బండితార్య
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨౦
అక్షయోజ్జ్వలభక్తిసాక్షికబసవని యక్షరంబులె కల్పవృక్షవితతి
యక్షరబసవనామాక్షరంబులు దల్చి పక్షివాహుఁడు లక్ష్మిఁ బరిణయించె
రక్షకాఖ్యబసవు నీక్షించుచున్నట్టి యక్షులులోకాభిరక్షణములు
అక్షీణశివపదాధ్యక్షమహోక్షాధిపాక్షరనిరతి మోక్షాస్పదంబు
గానబసవని నుతియింపఁగలరె పద్మజాచ్యుతాదిదేవతలారయావనిలోన,రా॥
బసవనీనామంబు పాటించి విన్నను బశుపులకైనను బరఁగుభక్తి
బసవనీకథలెల్లఁ బాటించి నుడివినఁ బసిబాలురకునైన నెసఁగుభక్తి
బసవ నీనామంబు పాటించిబ్రాసినఁ బతితులకైనను భక్తిగలుగు
బసవనీపదములఁ బ్రస్తుతిచేసినఁ బామరులకైనను భక్తిగలుగు
బసవబసవాయటన్నను బాపహరము,అట్టిబసవేశ్వరస్వామినభినుతింతు,రా॥

భక్తమండలి కెల్ల భద్రగజోపము సుడివాలుమాచయ్య మహిమఁదలఁతుఁ
బరవాదులను జిహ్వవట్టి కోసినదిట్ట మాదిరాజయ్యను మదినిఁ గొల్తు
నంగుళంబులనొత్తి యమృతంబుఁజూపిన యెడపదయప్పన్నయడుగులెంతు
గురుభక్తి వదలక గురుసతీహితబాంధవాళితోఁ గైలాస మలరిచేరు
నట్టి బిల్లమరాజును ననుదినంబు, నాదుమదినిల్పి నుతియింతు వేదతురగ, రా॥

కిన్నరబ్రహ్మయ్య కీర్తినుతించెదఁ గన్నడబ్రహ్మయ్యఁ గణుతిచేసి
కల్లిదేవయగారి గాదిలిబంటను గక్కయ్యగారింటి కర్తకరుఁడఁ
జిజితొండభక్తుని జేరి కీర్తించెద వడయనంబికిఁ జేతు వందనములు
గొడగూచి నామదిఁ గొనియాడుచుండెద నక్కమహాదేవికనుఁగుశరణు
ముగ్ధసంగయ్యగారికిముదమెలర్పఁ, బ్రణుతిచేతును సద్భక్తిపటిమ చెలఁగ, రా॥

మోళిగమారయ్య ముసిడిచౌడయ్యయు శూలదబ్రహ్మయ్య సురియచౌడు
బడవలబ్రహ్మయ్య బాబిరాజయ్యయు శివనాగమయ్యయు శివకరుండు
అల్లయ్య మధుపయ్య బల్లేశు మల్లయ్య గోడలమల్లయ్య గోహిరుండు
నాదిగాఁ గలయట్టి యమితగణావళి నూతనప్రమథుల నూలుకొల్పి
శరణుశరణంచుఁ ద్వత్పాదజలజమాత్మ, నిలిపి వినుతింతు నిత్యంబు నేర్పుమీఱ॥

పరఁగ నసంఖ్యాతప్రమథగణంబుల వర్ణించి లెక్కింప వశమె విధికి
భూతగణంబుల ముదముతో లెక్కింప నాదిశేషునకైన నగునె వశము
శుద్ధవైదిక శైవసిద్ధాంతగణముల గణనకు శక్యంబు గాదు హరికి
రూఢప్రతాప సద్రుద్రగణంబులఁ బరికింపశక్యమే భారతికిని
నిట్టిగణసంఖ్యచేయఁగానిలను వశమె, పుండరీకాక్షబాణ యంభోధితూణ, రా॥

పరఁగ శిలాదుఁడన్పరమమునీంద్రుండు పుత్రసంతతి లేక పుడమిలోన
నావంతపాషాణ మాహారముగఁ జేసి నిన్నుఁగూర్చి తపంబు నెఱయఁ జేయ
నాఋషితపమున కానందమునఁ బొంగి ప్రత్యక్షమై నీవు ప్రౌఢిమెఱయ
మెచ్చితి నీతపం బిచ్చెద వరమన్న నిద్దఱుతనయుల నీయు మనిన
నట్టు యగుఁగాక యని పోవనంతలోనఁ, గొమరులిద్దఱుగలిగిరి కోర్కెదీర, రా॥

అందు జ్యేష్ఠుండగు నందీశ్వరుండును, మహానంది యనుపురి మహిమమించె
బరఁగ రెండవవాఁడు పర్వతాభిఖ్యుఁడు, నబ్జారిధరభవదంఘ్రియుగము
భజియించి మెప్పించి భర్గమహాదేవ నిజబంధుయుతముగా నీవు నాదు
శిరమున నిలుమన్న సిద్ధభక్తాళితోఁ బ్రమథబృందముతోడఁ బ్రమదమునను
వచ్చి నిల్చితి వయ్య నిర్వాణఫలద, పార్వతీనాథ పాలితభక్తయూథ, రామ॥

నిజకాంతినిక్షిప్తనీలమేఘంబయ్యెఁ బృథ్వీపీఠంబుచేఁ బృథులమయ్యె
నంబరంబే తన కధిక లింగముగాఁగ దశదిశల్ వస్త్రసంతతి యుఁగాఁగ
నక్షత్రములుమూర్ధనవసుమాభనునింప సూర్యచంద్రులునేత్రశోభఁజెలఁగ
గుహాలునానారంధ్రవిహ్వృతిగస్పడఁజేయ వృక్షము ల్తనురుహావృత్తిఁదెలుప
నట్టిరూపంబుతోభువినధికగతిని,నున్న శ్రీగిరిమహిమనేనెన్నఁగలనె, రామ॥
ఒకచాయస్వర్ణరత్నోజ్జ్వలశిఖరంబు లొకవంక మాణిక్యనికరములును
నొకక్రేవ రజతమై యొప్పారుచుండును నొకదిక్కు తామ్రమై యొప్పుచుండు
వజ్రనిర్మితసౌధవాటిక లొకచోట మరకతసానుల మహిమలొకట
నొకయుక్తప్రాకార మొకవంక గోపుర మొకదండ నాలయమొప్పు దనర
మించు శ్రీగిరి మహిమ నేనెంచఁగలనె,గానఁ దోఁచిన మట్టుకుగణుతి సేతు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిమల్లేశ శాంకరీశ. 30
మల్లికాకుండ సన్మహిమ యెంతనిచెప్ప భూతికుండోజ్జ్వలపుణ్యమెంత
వాగ్దేవికుండంబు వర్ణింపఁ దరమానె బ్రహ్మతీర్థము నెట్లు ప్రస్తుతింతు
రుద్రాఖ్యకుండంబు రూఢి యెంతనియెంతుఁ బంచధారలమహిమెంచవశమె
కోలాక్ష్యకుండంబుఁ గొనియాడఁదరమానె శంఖకుండోజ్జ్వలసారమెంత
దివ్యతీర్థాన్వితంబైనభవ్యపర్వ,తప్రభావమెంచంగనాతరమెయీశ, రామ॥
సర్వమంగళ నీదు సామేన నొప్పఁగా నంది ముహుర్ముహుర్నుతు లొనర్పఁ
బద్మగర్భుఁడు నిత్యపంచాంగమును జెప్ప జలజనేత్రుఁడు పరాకులను దెల్ప
తుంబురునారదుల్ తంబుఱమీటంగ గంధర్వభామినీగాన మమర
గీర్వాణకోటీరకీలితమణినీలబంభరవ్యాపితపదసరోజ
యుగళశంకరనిన్నునిజోత్తమాంగ,నిలయఁజేసినపర్వతునేభజింతు, రామ॥
శ్రీమల్లికార్జును సేవింతు నెప్పుడు భ్రామరి నెప్డుఁ బ్రస్తుతింతు
శిఖరేశ్వరుని నాత్మ సేవింతు సేవింతు గణపతిదేవుని గణుతిసేతు
వృద్ధమల్లన్నను సిద్ధంబు పూజింతు నిందుతీర్థము మదిఁ గొందు నెపుడు
హాటకేశ్వరు నింక నాత్మలోఁ దలపోతు సారంగధరుని నే సన్నుతింతుఁ
బరఁగ శ్రీశైలపట్టణవాసులైన, పారికాంక్షిగణంబును బ్రణుతిసేతు, రామ॥
చెలఁగి శ్రీగిరి నుతిచేయలేక మురారి సితవార్ధిలో శయ్య చేసెఁగాదె
పర్వతమహిమెంచఁ బాటిల్లకనుగదా భువిపూజలేకను బోగిలె విధియు
శ్రీగిరి మహిమను జెప్పలేకయకదా శతధృతి జారుఁడై ధృతినివిడుట

కడు శ్రీగిరిమహిమ గణుతింపలేకను శేషాహి పాతాళసీమనంటె
నిట్టివారికిఁ దెలియునె గట్టుగుట్టు, పట్టి వర్ణింప వశమౌనె ప్రాకృతులకు, రా॥
శ్రీపర్వతము మోవఁ జాలనిజేఁకి భారమై తలల్వంచెను భీతుఁ డగుచుఁ
బర్వతమ్మును మోయు భారమై కూర్మకాంత పృష్ఠకూపకు దాల్చె నృపుల మొదలి
పర్వతేంద్రుని మోవ భారమై కరిరాజు పెఁపుచెక్కలు గట్టి విసుగుచుండెఁ
బర్వతేంద్రుని మోవ భారమై దిక్కరులు లాచంచ కోద్ధతి నంటియుండె
నంత భారంబు తలిదంష్ట్రలెల్లఁ గనిరొ, మోచఁ దన్నృపచేఁ గాదె యిట్టి బలము॥
ఈపర్వతముసాటి యిల మేరు వెట్లగు విల్లని వంచిన నెల్లియుండ
నీపర్వతముసాటి యిలఁ గ్రౌంచ మెట్లగుఁ గ్రౌంచంబు గుహలచేఁ జించఁబడియె
నీపర్వతము సాటి యిల వింధ్యాద్రియే వింధ్యాద్రి ఘటజుచే వినతమయ్యె
నీపర్వతము సాటి యిల మందరాద్రియే వైశాఖమై వార్ధి వరవఁబడియె
నేమి పర్వతసాదృశ్య మీనగాదె, గానరాదింక నేనెల్లఁ గణుతిసేతు, రామ॥
శ్రీపర్వతంబని చింతించినను ముక్తి గామధేనువు నింటికాఁపుగాదె
శ్రీపర్వతముఁ జూడఁ జెలఁగడు గిరినంతఁ బాపమంతయు విచ్చి పాఱిపోదె
శ్రీపర్వతేశ్వరశిఖరంబుఁ జూచిన విగత జన్మాడము వెలయు ధాత్రిఁ
బర్వతేశ్వరచిహ్నఁ బరికించి శరణన్నఁ బ్రత్యక్షములుగారె భానురముగ
నట్టిపర్వతవరుఁడు నన్నధికకృపను, వైభవోపేతుఁ జేయును వసుధలోన॥
ఆదికాలమునాఁడు హరుఁడు కొల్వుచేర్చి యుండంగ నంబిక యుబ్బుచువిని
హరుఁడెఱుంగక యుండ హరునేత్రములు మూయ నానందజలములు నవుడు గ్రమ్మెఁ
బదివ్రేళ్లవెంబడిఁ బదిబిందువులు రాలెఁ బదివిధంబులు నను ల్వరఁగఁ బుట్టె
హరివిధి వజ్రియు హరుని బ్రార్థింపంగ మూఁడులోకములందు మూఁడునదుల
నుండ వరమిచ్చె నీశ్వరుం డొప్పుమీఱ, నట్టివిధ మెన్నఁ జాలరీ యవనిలోన॥
విష్ణుపద మనంతవిఖ్యాతిఁ గాంచెను వ్యోమకేశుఁడుగాఁడె సోముఁ డరయ
నామహాదేవోత్తమాంగసంభవగంగ విష్ణుపదోద్భవవిఖ్యాతిఁ జెందెఁ
బామరులాపదపథయని తెలియక హరిపదసంభవ యనిరి తలంతు
రీయర్థ మిట్లుండ నిదిగాన రెవ్వరు భ్రష్టులై నరకకూపంబులోన
మగ్నులగుచును దేజోవిభగ్నులగుచుఁ, జెడిరి ప్రజ్ఞావిహీనతజీర్ణయశులు, రా॥
తనచేయుధర్మంబు తనపాలి ధర్మమై కాచిరక్షించును గరుణతోడ
సత్యంబు కైవల్యసత్రమబ్బఁగఁ జేయు శాంతమే భూషణచయము తనకుఁ

బరహితంబె శత్రుపటిమకు వాక్కట్టు వరఁగ జ్ఞానము పాపవార్ధికట్టు
కరుణారసంబె పో కామితఫలదాయి మును సదాచారంబె ముక్తిత్రోవ
నిరుపమానందవైరాగ్యనిధికి సౌఖ్య,మబ్బుఁగా కష్టములకుఁగల్గు టనియుఁగల్ల
రామలింగార్యపోష సద్రాజపోష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౪౦

విమలగుణంబులే సౌఖ్యాప్తి జగతిలో నిండుయశం బిచ్చు నీతిపథము
పూర్ణవిద్యలు రాజపూజ్యుని గావించు గురుభక్తి విజ్ఞానగుణము నిచ్చు
సజ్జనసంగతి సన్మాన్యుఁ గావించుఁ గరుణగల్గుట ధర్మకారణంబు
సరసవాక్యంబులు సకియుల వలపించు సష్టస్థితి దయే హానిదెచ్చు
పరసులగువారు సత్పథసరణిఁ దెలిపి, భువినివర్తింతు రార్యాభిపూజ్యులగుచు॥

సకలసద్గుణధైర్యసంపన్ననరునకు సకలసదాచారసతిని గూర్చు
సౌందర్యవిభవలక్షణశాలి నాతికిఁ గనుఁ గురూపిని భర్తగా నొనర్చు
నిఖిలధర్మజ్ఞాన నిర్ణయోదారుని ధనహీనుఁగాఁ జేసి తాల్మియణఁచు
ధర్మశూన్యతనొంది తగుదుష్టునకుఁ జాల ధనము గల్గఁగఁ జేసి ఘనునిఁ జేయుఁ
గమలగర్భుఁడు నీవిధి కరుణమాలి, జరుపుచున్నాఁడు నీకృపఁ గాపవలయు॥

ఐశ్వర్యపరునకు ననుకూలసతిరాదు సతిగల్గఁ దనయులు నబ్బ రందు
సతిసుతుల్గలిగిన నతిదరిద్రుం డౌను ధనవంతుఁడైనను దగులు వ్యాధి
రోగహీనుండైనఁ ద్రాగఁగంజియు లేదు గం జున్న సుగుణంబు గుంజిపోను
సుగుణంబు గల్గినఁ జూడ నాయువు లేదు నాయువుగల్గిన నతఁ డన దగు
గాన విధి యిట్లు కల్పించెఁ గరుణమాలి, కాచిరక్షింపభవదీయకరుణగాదె॥

తనయులపై కూర్మి తల్లిదండ్రులపైని గల్గనేర దదేమి కారణంబు
ఆలిపైఁ దనకున్న యనురక్తి కొంతైన నతిథిగణంబుపై నలర దేమి
విత్తార్జనంబుపై వెలసినతన వేడ్క ధర్మమార్గమునందుఁ దగుల దేమి
తనవారిపైనున్న దాక్షిణ్యభావంబు భువి జీవకోటిపైఁ బొలయ దేమి
తివిరిజీవులు నింద్రియాధీనులయ్యుఁ, దావకీయాంఘ్రిపద్మము దలఁప రేమి॥

అతిలోభులను భిక్ష మడుగఁ బోవఁగరాదు నన్యాయవిత్తంబు నంటరాదు
చనువుమాలినవానిఁ జంకనెత్తుకోరాదు చెడి యన్యవారింటఁ జేరరాదు
తనదుసొమ్మొకరింట దాఁపఁబెట్టఁగరాదు తనకీర్తి తనుదానె తలఁపరాదు
వలవని సతిఁజూచి వలచి నవ్వఁగరాదు పిలువని పనులను మెలఁగరాదు
చెడుదురీగతినడచెడుపుడమిజనులు, అమృతగుణరంగ ధవ్యజటాస్థగంగ, రా॥

గుణమెఱుంగనిరాజుఁ గొల్వఁబోవఁగరాదు గుఱుతెఱుంగనిచెలిఁ గూడరాదు
కలఁత జరుగుచోటఁ గడువిల్వఁగారాదు నలఁత వేళల పతి నంటరాదు
కలుద్రావువానితోఁ గలహింపఁగారాదు పలుమాఱు బొంకులు పల్కరాదు
పణ్యాంగనాస్తోత్రంబు సల్పుచుండఁగరాదు కోమటిసాక్షిగాఁ గోరరాదు
సరసమైనట్టి సత్పథసరణి దెలిసి, నడచిరేనియు భాగ్యము లొదవుటరుదె॥
విత్తహీనుల కూఁగుత్తకుఁ బోరాదు పొత్తులకృషికిని హత్తరాదు
అండగన్నడ నూరకుండఁగోరఁగరాదు హితు విరోధిని జేయ హితముగాదు
సర్పంబుతోఁ జెల్మి సల్పుచుండఁగరాదు కొండెచోరులదండ నుండరాదు
అఱుగ నిచ్చెడువేళ నాశకుఁ బోరాదు నల్పునితో హాస్య మాడరాదు
హర భవత్పదాంభోజము లాశ్రయించి, ముక్తిగన లేక మూర్ఖతమునుఁగరాదు॥
భూమి నాదని సర్వభూపతు ల్పలుకంగ ధరణీపతులఁ జూచి ధాత్రి నవ్వుఁ
దండ్రి పుత్రుని నెత్తి తగముద్దులాడఁగా జారకామిని నవ్వు సరసగరిమ
ధనవంతుఁ డయ్యును ధర్మశూన్యతనొందు నరునివర్తనఁ జూచి నవ్వు ధనము
పెన్నిచ్చిరణములో వెనఁబాఱుబంటును జూచి మృత్యువు నవ్వుఁ జోద్యముగను
దుష్టవర్తన నడిచెడిధూర్తుఁ జూచి, దండి యేప్రొద్దుఁదలయూఁచి తనరనవ్వు॥
వక్కలాకులు మెక్క నక్కపోతున కేల చక్కనివనితకు జడత యేల
యంధున కందంబు నదియేల చూడఁగాఁ జెవిటికి గానంబు చెల్వ దేల
మూర్ఖున కేటికి ముక్తిపదంబులు ధర్మశూన్యుల కేల దానగుణము
కఠినచిత్తున కేల కారుణ్యరసములు కులట పత్యాజ్ఞలఁ గుదురుటెట్లు
పరమబుధులకు సంసారభార మేల, భక్తి మిముఁ గొల్చువారికి భయమదేల॥
పాముకూనకుఁ బాలు పరఁగంగఁ బోసిన విషగుణం బెడలునే విసమైన
వేఁపచెట్టుకుఁ దేనె వేయేండ్లు పోసిన విఱుగునే తనచేఁదు విసమైన
బుద్ధిహీనుని కెంత బోధగావించిన విజ్ఞానివిధముగా వినుటయెట్లు
జారను బతి యెంత చక్కఁగా బోధింప తనవృత్తి విడుచునే ధాత్రి యందుఁ
గానభగవంతునిఁ గొల్చి కరుణపడయు, జీవి యమమందిరంబునఁ జేరుటెట్లు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౫౦
కలిమి సంపూర్ణమాకొలఁది ధర్మము లేని కలిమి గాదది పెద్ద కొలిమి గాని
పత్యాజ్ఞ మీఱుచుఁ బ్రల్లదంబాడిన నాలుగాదది యెఱ్ఱతేలుగాని
సర్వజనవిరోధసత్పట్టణంబేని వీడుగాదది వల్లకాడుగాని
స్ఫురదళీకాలాపశోభఁ జెలంగెడి వాయిగాదది పాడునూయిగాని

నీకృప కపాత్రుఁడై ధాత్రి నెఱయునరుఁడు
నరుఁడుగాఁ డెన్నిచూడ వానరుఁడుగాని
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష
శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౧

పృథివి ముండ్లకు వాఁడి పెట్టిన దెవ్వఁడు పాముపండ్లకు విషంబు వరపె నెవఁడు
ధరణిపై నెలయేళ్లు త్రవ్వించి రెవ్వరు తేజంబునకు వేఁడి దెచ్చి రెవరు
కస వెవ్వ రుర్విపైఁ గల్పించినా రిక్కఁ గనకంబునకుఁ జాయ గలిగెనెట్లు
నవనీతమతిమృదూన్నతిఁ జేసి రెవ్వరు సద్రికిఁ గాఠిన్య మలరు టేమి
సహజసిద్ధగుణంబు లవి సరసమగును, గాన కల్పింప నిల్చునే కాలమెల్ల, రా॥
సకలధర్మజ్ఞులై సర్వజ్ఞమతులయ్యు వాని ధర్మంబులఁ దగిలియుంట
పరసతికూటమి పాటిగా దసియెన్ని పరధనాపేక్ష యెప్పటికి లేక
యనృతవాక్యంబుల నాడక విఖ్యాత నాఁకొన్నవారికి నన్న మిడుచు
దేవతాబ్రాహ్మణాతిథిదివ్యనిష్ఠయుఁ బుత్రసంతతిచేతఁ బాలుపుగనుట
సుగుణసంపత్తిసత్కీర్తిశోభ గనుట, ప్రాగ్భవంబున మిముఁ గొల్చుఫలము కాదె॥
సర్వశుభాకర సర్వమంగళ మేన రాగి సొమ్ములు వెట్ట రమ్య మగునె
తలి లేకింకొక తల్లి పెంచినబిడ్డ పెండ్లిచేయవు వేదతనయ
మోహంబుచేఁ గన్న మోహిని సుతునకుఁ గట్టఁ బట్టీయవు కటికితనము
సకలసౌభాగ్యము ల్సద్విజాళి కీయవు భవనామ మెట్లొదవఁ బరఁగు నీకు
నైన వారలభాగ్య మేనంటఁగలనె, వేఁడ నన్యంబు మోక్షంబె వేఁడువాఁడ॥
గజతురగాందోళికలు నొసఁగుచుండఁగ గోరాజవాహ మేకోర్కెఁ జెపుమ
నవరత్నకాంచన నవ్యభూషలుండఁగ నురగభూషలు మేన నుంచు టేమి
దివ్యదుకూలము ల్తేజరిల్లుచునుండ గజచర్మధారిగ గాఁగ నేమి
యిష్టపదార్థసంతుష్టి గల్గిననిల భిక్షాటనము సేయఁ బ్రీతి యేమి
లోభిరీతిని భాగ్యంబులొట్టు పఱచి, యున్న నిన్నెన్నఁగలనె యాపన్నరక్ష॥
పరభామ ముట్టనుపాయంబు గల్గదే లోకాపవాదకు లోఁగుఁగాక
బలహీను నధికుండు పరిభవింపఁగరాదె నిందింతురను భీతి నిలుచుఁగాక
యధికారి తా స్వార్థ మపహరింపఁగరాదె యది భంగపడఁ దక్క దనుటగాక
దొరలతో వైరంబు దొడఁగింపఁగా రాదె ప్రాణహానికి భయపడుట గాక
యవని దుర్మార్గవృత్తికి హానిగలదు, హాని లేకను వర్ధిల్లు నమలయశము, రామ॥

కాలికిఁ జెప్పట్టజో తెడుంగనివారు పల్లకీ లెక్కెడి ప్రార్థిగనిరి
కట్టుగుడ్డయు లేక కటఁగ్రాళి చెడినవారు దివ్యాంబరప్రాప్తిఁ దేజరిలిరి
కుండకూడెప్పుడుఁ గుడుచుచుండెడివారు బిడదె తప్పేలల పెంపుగనిరి
తమిదంబలియు లేక తకసొనర్చెడివారు పరిపంటకంబుల బలుపు గనిరి
బందిపోట్లను జెయిమనఁ బట్టువారు, పెద్దలై వారు నేఁటికిఁ బేరుగనిరి, రామ॥
పదుగురు మెచ్చుచు బహుతతిచ్చెఁగ పెళ్ళిఁ జెనఁగొట్టువాఁడె పో బడవకొడుకు
సగలోనఁ గొప్పుగాఁడెచదువు మించెడి పేళ్ళఁ బప్పులెన్నెడివాఁడెధగిడికొడుకు
ఒకరీయఁగాఁజూచి యోర్వ లేనివాఁడె పో అంకుసుండకుఁ బుట్టు రట్టడీఁడు
వసఁ బీఁటపై వెట్టి పడఁద్రోయుంతో ముడుగఁబొంగువాఁడెపో మోటభడవ
ఫలము భూములు దెసెడివాఁడుండ, లెన్నటికి నిమ్ముఁ జేర రెండెంచిచూడ, రామ॥
చిక్కినపదంబుఁ జొరఁ జూచుచు గాకి పలిసిన పసిపైని బాజిదెప్పుడు
పీనుఁగు డొక్కలు వెల్లగించెడినక్క జీవించు ప్రాణిపైఁ జేరఁబోదు
తెలిపేడు నుసిపుర్వు తొలి యొనర్చునుగాని చెఱుపలే దెన్నిటఁ జేవకఱ్ఱ
యీఁగ తాఁ బుంటిపై సీపిఁ బెట్టునుగాని మెఱుఁగైన మేనిపై మెలఁగ లేదు
దీనజనులను దుష్ప్రభు తిట్టుఁగాని, చొక్కి బలవంతుఁ గన్నెత్తిచూడ లేఁడు॥
గోవులఁ బసిఁగొట్టి కోసి మాంసము తిను మాలలు మేదినీపాలు రైరి
వీథిలో అందరు వెనుకతో పెద్దఁ బ్రాంతలంజెలు వీరమాత లైరి
యూకారిపుష్టిని సతిహీనము తుజులు పండితాధికులయ్యుఁ బ్రబలి రిలను
సద్వంశజులు లక్ష్మి పరధన భాగ్యులై రాజసన్మానులై రహిఁ జెలంగి
రిల్లు యిష్టాలు మాలు గాని సంపదాలు, సుక్షత్రియకులంబు ముఖలను నొత్తిగిల్లె
రాముల్లింగ వ్యాపార మద్రాజపు మమి, యెందు శ్రీగిరిమల్లేశ శంకరీశ. ౬౦
చిన్నవాండ్రైప్పుడు బలవఁగి యెడ్చుట వర్షంబు వర్షించు భవన మొకట
యింట లేకను ఘనమహాలి మహా యగ్నియు సలులు గుడ్డెపు నవ్వశయ్య
సను బాయి కూడుసు ఘనపంకిలాంకలసరణియు తూరంపుజలము మఱియు
మానవాసమ్మృమా మాసినబట్టయు దీప్తి హీనం బైన దీపకళిక
మాటవినసట్టి పెండ్లము మఱియునిట్టి, పదివిధంబులు దుఃఖసంపాదకములు॥
పట్టుపుదేకికి బట్టలేక కృశింప బానిస కబ్బునే పట్టుచీర
పండ మంచము లేక ప్రభువు దుఃఖింపఁగా బణు పబ్బనేర్చునే బంటునకును
జప్పిఁడియఁబలి సపడు దినములఁ బిండివంటలపైని బ్రీతి దగునె

కుంభకోలయుఁ బట్టి కోరాడు దినములఁ బల్లకి యెక్కాడి భ్రాంతితగునె
కాలకింకరకృతము నభోగకాంక్ష విడువఁ, జాలకున్నను నగుదురు జగతియందు॥

వృక్షకు రత్నమండపరాజి యేటికి దర్పణమేల జాత్యంధునకును
నిరజాతి పూవండ విధవాంగనకు నేల కుమతికిఁ బుణ్యసద్గోష్ఠి యేల
మూర్ఖున కేటికి ముక్తి వాక్యంబులు కోపికి సౌజన్యగుణ మదేల
[illegible] నత్తేల ముక్కిండిదాసికి సౌందర్యవతి యేల షండునకును
జారకేలచు సద్వృత్తిసారమహిమ, కరినిభుకేల ప్రజలదుఃఖములజోలి॥

గోవధాజ్ఞితదివ్యగోరోచనంబు రోగార్తున కొసంగ మోక్షాప్తి గలదె
ఫలయుక్తపాదపంబులు త్రెంచి తత్ఫలతతి నిప్పులకీయఁ జతురుఁ డగునె
చెఱువులుఖండించి చేలు గావించియుఁ జలివేంద్రలుంచియు సరసుఁ డగునె
బలవంతమున నన్యభామలఁ గనలించి దంపతిపూజ గావింపఁ దగునె
యనృతములనోట నెప్పుడు నాడుకొంచు, నతిథిఁ బోషింపఁ గల్గునే యధికఫలము॥

సారమేయము లొక్కసారిగా మొఱఁగిన భయపడి తిరుగునే భద్రగజము
జంబుకంబులవ్వేళ సమయమందు మొఱుంగఁ బెడబొబ్బలిడునొకో పెద్దమెకము
డేగలు నిజబలోద్వేగంబుఁ జూపిన సంచరింపకయున్నె సాళువంబు
సింహంబు లొక్కటై చెలరేఁగి ధ్వనిచేయ సాధ్వసం బందునే శరభమృగము
భువిని నీచధనల్పులు ఘోరబలులని, బరిభవించినఁ దగ్గునే ప్రాభవంబు,రామ॥

జారుని భావంబు జారుఁడె దెలియును బాముల జాడలు పాము కెఱుక
తస్కరప్రోషము తస్కరుం డెఱుఁగును నీరుపల్లంబైన నేల నెఱుఁగు
హింసాపరునివృత్తి హింసాపరుఁ డెఱుంగుఁ బిశునగుణంబులు పిశునుఁ డెఱుఁగుఁ
గడుఁ బతివ్రతబుద్ధి ఘనపతివ్రతగను మానిమానసవృత్తి మాని యెఱుఁగు
సజ్జనుఁ డెఱుంగు సజ్జనస్వాంతమహిమ, నిరుపమానందవైరాగి నిన్నెఱుంగు॥

పికంబు గూసినఁ గాకంబు గూయదె దంతివచ్చిన త్రోవ దుంతరాదె
మామిడిపూచిన మంకెన పూయదె తురగ మేగిన దారి ఖరముపోదె
సింహముల్ ధ్వనిచేయ శివములు గూయవె దొరలువచ్చిన త్రోవ దొంగరాఁడె
నరులుండు గతిని వానరములు నుండవే ఘనవసంతము రాదె ఘర్మమట్ల
సుజనుగతి దుర్జనుం డంతశోభ నున్న, నెచ్చుతగ్గులు గల్గవే యెన్నిచూడ॥

ప్రాప్తించునొకవేళఁ బాకశాసనునకైన దైన్యయాచ్ఞావృత్తి దారుణముగ
నొకవేళ యమునకు నొనఁగూడు దుర్వారరణరంగమందుఁ బరాభవంబు

ప్రాపించు నొకవేళ భాగ్యవంతుని కైన భయదదారిద్ర్యసంబాధకంబు
రాఁగల్గుఁ బండితరాయని కొకవేళ ధాత్రీశసభలలోఁ దప్పుమాట
గర్వపడియుంట భువిలోనఁ గాని మాట, యెట్టివారికి నొకవేళ నెగ్గు గలుగు॥

పటుసౌఖ్యవిభవసంపత్తియు లేక యే హీనంబు ప్రాప్తించు మానవునకు
నిరుప్రర కెయ్యెడ నిష్టంబు లేక యే జగడంబు సమకూరు జగతియందు
ఘనకర్మఠులనైనఁ గడుసమాధానంబు చేసి కార్యము బాగుచేయు రాక
దొరకెన్న డాలతు తోరంపుమూఁకనే మానంబు కోకనే మగువలకును
నోర్వలేక యే మనుజులీయుర్వియందుఁ, బరులమన్నంబులెన్నుట ప్రౌఢగరిమ॥

గళలగ్న దివ్యముక్తాసరంబులు త్రెంచు క్రోఁతి కాలందెలు గొలుకకున్న
తస్కరుం డిలుసొచ్చి ధనమెల్లఁగైకొని కంచంబు విడుచునే కరుణఁదలఁచి
వంటింటిలోనికి వడిఁ జొచ్చి శునకంబు కుడికుండ ముట్టక మరలిచనునె
చలువబట్టలె చాకి శౌళనం బొనరించి మాలిన్య వసనము ల్పట్టకున్నె
ఘాత కొడిగట్టు మనుజుండు కరినబుద్ధి, సాధుబాధ యొనర్పఁడే ఖ్యాతలమున
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨౦

కడుహీనగతి వారకాంత గణింపదే కుణపంబునకు వాహకులును లేరె
క్రోఁతివెంబడి జనకోటి చరింపదే దండధరుం డెద్దుదండ రాఁడె
ఘనవాద్యఘోషము ల్గంగిరెద్దుకు లేవె మాలఁడు భోజనమహిమ గనఁడె
రాతిబొమ్మకు లేదె రత్నభూషణరాజి పోతుకు వెడఁదమూఁపొట్ట లేదె
దుర్నయుండైన ప్రభువుకుద్యోగమహిమ, నెంతవిభవంబు గలిగిననంతెఫలము॥

మునుపున్న మాన్యము ల్మించకుండినఁజాలుఁ గ్రొత్తవృత్తులు సమకూర్చినట్లు
మునుపున్న పడితరంబులు ముంచకుండెనా నిత్యోత్సవంబులు నెఱపినట్లు
వల దని కూయక పరు నీయనిచ్చెనా వడివత్సరగ్రాస మిడినయట్లు
దారుణంబున నన్యధన మంటకుండెనా సత్రంబు లెచ్చోటఁ జల్పినట్లు
కావరంబునఁ బరసతిఁ గవయకున్న, సకలసౌఖ్యద సద్వృత్తి జరపినట్లు॥

ఖండము ల్గావించి గానుగఁ బట్టిన నించుతీపి సుమంత డించనట్లు
కరపత్రమునఁ గోయ గట్టిరాళ్లనుదీయ శ్రీగంధవాసన చెడనియట్లు
శాణసంఘర్షణ సన్నంబులై రత్నవారంబు ఘనకాంతిఁ దేజినట్లు
పుటపాకతప్తమై పొలివోక పుత్తడి దాఁగంటఁ బడి వన్నె దాఁగనట్లు
నీచగతిఁజెంది దాత తా నిజగుణంబు, విడువఁడెన్నటఁ బ్రాణంబె విడుచుఁగాని॥

కాలరత్నముగాదె ఘనవసంతం బెన్న స్త్రీరత్నమగయోఁగా సీతగాదె
భాషామణియు గాదె భవ్యకవిత్వంబు గానరత్నముగాదె వారణాసి
విద్యకు రత్నంబు వినయసంపూర్తియు శౌర్యరత్నం బెన్న సవ్యసాచి
ధర్మరత్నంబగు దాతృత్వమహిమంబు రాజరత్నము గాదె రామమూర్తి
శక్తిరత్నంబు పార్వతి జగతియందు, దైవరత్నంబు నీవెకా తలఁచిచూడ॥

బహుజనపోషకభాగ్యాఢ్యుఁడు ప్రభువగు నెద రాత్రిఁ భరు లిలను లేరు
భూమి ఘనాతతి మోసిన యది సర్ప మొక్కొ తుమ్మెలులేవి యెవ్విచూడ
ఘనపర్వతం బెన్నఁ గనక గిరీంద్రంబె కొండశైలము లెన్నొ కలవుధాత్రి
మారుతం బెన్నఁ గా మలయానిలంబె కా సుడిగాలి యేమి సాంసరఁ జేయు
దైవరాజన్న నీవెకా ధరను మిగుల, నెన్ని చిల్లరదేవళ్లు నెంచ లేవు, రామ॥

రాజరత్నంబగు రాముని నడవికిఁ బంపి కైకమ్మ యేభాగ్యమందె
సుగ్రీవురాజ్యంబు సుదతిని గొని లేచిపో మ్మన్న వాలి యే భోగమందె
సాధ్వీశిరోమణి జానకిఁ గొనిపోయి దశకంఠుఁ డేపాటి దశను బొందె
జనకాజ్ఞఁ దల్లిని నరకునఁ జంపిన పరశురాముం డేమి పదవిఁ గాంచె
నిందమాత్రంబె వారికి నిలిచెఁ గాని, సౌఖ్య మొందంగఁ జాలి రే జగతియందు॥

సత్యహరిశ్చంద్రు సంకటపెట్టిన కౌశికుం డేపాటి ఘనతగాంచె
ధర్మరాజును ద్యూతధర్మంబుచే నొంచి రారాజ దేపాటిరాజ్యమేలె
మానిని ద్రౌపది మానభంగము చేసి దుశ్శాసనుం డేమి తొడవు వెట్టె
నలచక్రవర్తిని నలయిక పొందించి కలిపురుషుం డేమి కలిమి గాంచెఁ
బరమశాంతుని సారంగధరుని కాళ్లు, నఱకఁగాఁ జేసి చెలి యేమి కరము గాంచె॥

తాగడించెడు వేళ దారుణంబుగు జూపు యాచకు లేతేర నధికరోష
మడిగిన మాత్రమొక్క నర్థంబు లేదను నెడకక పడియున్న నేచి తిట్టు
మఱిమఱి వేఁడిన మాంట లేకుండను విసిగి వారేగిన వేయు మొత్తు
నుద్యోగదశచేత నూరూరి ప్రజలను గాసినొందఁగఁ జేసి ఘనధనంబు
గొంచుఁ దా మాఱువెత్తరి గోరసత్త్వి, లోభి వర్ణింప నామదిలోన లేదు, రా॥

వైశ్వదేవము చేసి బైసిమాలిన దాసి కేలువట్టిన ధర్మలీల యగునె
నింటిలో నతిథికి నిష్టాన్నములు పెట్టఁ బెఱయిండ్లఁ గన్నము ల్వేయఁ దగునె
ప్రొద్దుమాపుల దేవపూజలు సేయుచు బందిపోటులు వేయు భావ్యమగునె
నిత్యాగ్నిసంస్కారనిష్ణయుండై ధాత్రి ననృతవాక్యంబుల నాడఁదగునె
యిట్లుగావించు నరుఁ గాలుఁ డధికరోష, మునను దండించి నారకములను ద్రోయు॥

పదుగురు మెచ్చఁగాఁ బాడినయదె పాట యరికి సాధ్యంబుగానదియె కోట
విబుధనివాసమై వెలసినయదె పేట యంబికేశుభజించునదియె పూఁట
ఫలపుష్పదళగుచ్ఛ లలితమైనది తోఁట యతిథిపూజలొనర్చుటదియె యాట
ధీరజాల్ముల కుపకారమైనదె మాట యందఱుమెచ్చినయదియె యాట
యనివచింతురు పూజ్యులహర్నిశంబు, తెలియఁగనేర్తురె మర్త్యు లిహపరములు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, వరద శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౮౦

పులిమీసములు పట్టి మెలివెట్టఁగావచ్చుఁ గాయంబుపై వాస గల్గకున్నఁ
బాముపాతల దన్ని బాసిల్లఁగావచ్చుఁ దల దీము నను భీతి దలఁపకున్న
భయదసింహాసటంబు పట్టి లాగఁగవచ్చుఁ బ్రాణహానికి భయపడకయున్న
గడుఁ బతివ్రతకరం బొడిసి పట్టఁగవచ్చుఁ గులహాని కాత్మలోఁ గొంకకున్న
నన్నిటికి రోయువాని కీసువనితొందుఁ, జేయరానట్టిపని యేది చెప్పవయ్య॥

గుడిమ్రింగువానికి గుడిలోనిలింగంబు పిండివడియము న్న పేరంబు
కడుదివాణపుసొమ్ము వడిమ్రింగువానికిఁ దనపిత్రు మ్రింగుట దారుణంబె
పరగణాఁ గొంచెపు పాపాత్మునకు నొక్క పల్లె దోఁచఁగఁ గష్టపాటె చెపుము
బహుజనక్షేత్రము ల్పాడుచేసెడువాఁడు భటవృత్తి ముంచు టేపాటిదొడ్డ
సత్రముల రాల్లు కోయు నపాత్రులకును, నెంతవిభవంబు గలిగిన నేమిఫలము॥

పదుగుర నొప్పించి పన్ను లిచ్చుటకంటెఁ గష్టార్జితం బొక్క కాసు మేలు
ఘనవనంబులు గొట్టి కట్టుమేడలకంటె నింపైన యొకపంచటిల్లు మేలు
పాతకుం డిచ్చెడు భక్ష్యాదికముకంటె సజ్జనాగ్రణి యిచ్చు జావ మేలు
ద్రోవలు గొట్టి సత్రావళి యిడుకంటె న్యాయార్జితాన్న మెంతైనఁ జాలుఁ
జపలుఁడై సకలయాత్రలు సల్పుకంటె, స్థిరత మీపూజ క్షణమైనఁ జేయ మేలు॥

మనవి చేసిన పని మఱి యేమటంటివా సర్వజ్ఞతకు అట్టు జరగు నిపుడు
ధాతవ్రాసినవ్రాలు తప్పదటంటివా మునిసుతుఁ బ్రోచుట మొదలెసున్న
దుర్వారజననార్తిఁ ద్రోయలేనంటివా గరళంబు మ్రింగుట కల్లమాట
సకలలోకంబులు సమయింప సృజియింపఁ బెంపుశక్తియుఁ గలపృథులమతికి
నీకు ననుఁ బ్రోవభారంబె పలుగనుతురగ, గావ నన్నుద్ధరింపు సౌఖ్యముగ నిపుడు॥

కనకగిరీంద్రంబు కార్ముకంబైయుండఁ దలపుత్రవట్టుట తగునె నీకు
సామేనఁ బార్వతి చక్కనై యుండఁగా గయ్యాళిగంగ యేకారణంబు
రజతాద్రి నిలయమై రాజిల్లుచుండఁగా వల్లకాటికిఁ బోవు వాంఛ యేమి

క్షేత్రాదిదేవత ల్సేవకులై యుండ దయ్యాలతోఁ బొత్తు తగవె నీకుఁ
[illegible]యించి తనయుకీర్తి, మున్నవాఁడవె మైన నే నెన్నువాఁడ, రా॥
[illegible]ముశేత పటంముఁ జేమరు దలఁచినఁ గామిపీనుఁగు నను గలపినావు
[illegible]ముగసుఁడని పాలె వేదములన్న మహిమనూంగళ్యకమహిమదెలిసెఁ
[illegible]ముయుఁడవఁచుఁగను కెంచనొక భక్తు కొడుకు నూంసముఁదినఁగోర లేదె
[illegible] ల్సత పరఁగె నీయుం దన లయకారుఁ డనుఖ్యాతి లలి వహించె
[illegible]వనఁ శేష్ఠ నష్టాని నరణి నాకుఁ, గానఁబడె దీపులివరంబు కరుణఁజెప్పు॥
[illegible] శయూగ్నికీలలు గని గంగ భంగతఁ గాంచుఁగాదె
[illegible]వాహనము భవత్పుత్రుముఖంబులు గాంచి సామజభ్రాంతి చేఁ జంపుఁగాదె
[illegible] మొహము నెటిమయూరముఁగాంచిసర్వ నూమణ రాజిజంకుఁగాదె
[illegible]ముని భూతగణము గాంచిన విభ్రాంతిపడి మోము వెల్లగాదె
[illegible]చన్నలన్ని యుము [illegible], జాలకవిమంబులింగ గాఁజాలినావు॥
[illegible]గికుచంబు మొదలె నీవందునా మోఁకాలె శిశువఁడనిమ్రొక్క వలద
[illegible]బు [illegible] కోటిపూజ [illegible] నీవని మది నుండవలద
[illegible] భావించి కొల్తునా నెంత్రకరూ వని ప్రేమ వలద
[illegible] పటంచు సాగి మ్రొక్కెదమన్న నాకారశూన్యుఁడంచరయవలద
[illegible]పూజలఁ [illegible], [illegible]తోడఁబ్రోవ నూమాన్న యతునగ॥
[illegible] నీ [illegible]నక యుండు తనయుబకంచుచు ధనముగూర్చు
[illegible]జగతిపై మొనవు [illegible] వదలఁకు క్రోధంబు పరులపైని
[illegible]దినములు ధరపై [illegible]తుదకుఁ బోమె [illegible]తోఁపదెవుడు
[illegible] [illegible]ము [illegible]పోయిన [illegible]దరువొక్క [illegible]బుదాఁపఁబోరు
[illegible] [illegible], [illegible]తనవారి ప్రేమకల్ల, రా॥
[illegible] [illegible] గాని కర్మబంధంబులు కడకుఁ జనవె
[illegible]జలంబులు [illegible] మునిఁగిన నొడలివంటిన మట్టి సడలిపోనె
[illegible] [illegible] కేక సిద్ధించునే ముక్తి చిత్తసుద్ధియు లేని జీవులకును
[illegible]శివపూజ సాంగి చేయుఁగనేమి భాసురాశాపాశబద్ధులగుచుఁ
[illegible] గనలేక వంకదారిఁ, బిరుగుకీటిని నాత్మ నిజ దెలియలేరు
[illegible]ద్రాజనూమ, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౦
[illegible]యటంచుఁ గనుపడించుటె కాని కర్మఫలమ్ముఁ దాఁ గానలేఁడు
వేదాంతి నని తాను విజ్ఞప్తిఁగుటె కాని సుఖదుఃఖముల చేత స్రుక్కుచుండు

బహు వేదశాస్త్రము ల్పఠనచేయుటె కాని దైవరాట్ప్రభుఁ డని తలఁపలేఁడు
దానధర్మంబులు తగ నొనర్చుటె కాని సద్గుణంబులతోడఁ దొరసియుండు
డాంబికులువీరు తమగుణాడంబరములు, మెచ్చఁజెప్పుదు రుర్విపై మేరుధన్వ॥

సతిపతు లిద్దఱు సఖ్యంబు గావించి యెఱిఁగిరా గర్భం బదెప్పు డగునొ
నెలదప్ప గర్భంబు నిల్చె నంచురు గాని యేపిల్లపుట్టునో యెఱుఁగ రెవరు
నైజజననంబని వర్ణించుటే కాని యెన్నఁడో ప్రసవంబు నెఱుఁగ రెవరు
శిశువు కాధారమా స్త్రీకుచంబులపాల వేరీతిఁ బుట్టునో యెఱుఁగ రెవరు
ఏమి యెఱుఁగని తలిదండ్రు లేమినమ్మె, మాయగా నెంప మిమ్ముఁగ మలజవరాము॥

నీరిలోఁ బుట్టిన నీరిలోఁ బెరిఁగిన నీరు తామరలోన నిలువనట్లు
లాజ్యమెంతయుఁ ద్రావ నావంతమైనను నాజిహ్వ నాలుక నంటనట్లు
పరఁగఁ గుమ్మరపుర్వు పంకంబులోఁ బుట్టఁ బంకంబు పుర్వుపైఁ బాఱనట్లు
లద్దంబులోఁ జాయ లని యెంత కన్పడ్డ నద్దంబు కాచాయ యంటనట్లు
విమలవిజ్ఞాని సంసారివిధమునుండి, రాజశేఖర నిన్నను రాజయోగి, రామలిం॥

పిసికికాయలో పుర్వు పిసికికాయలో చమ్మ నగ్నినాజ్యంబందె యగ్నియణఁగు
తేజకష్టజలంబు తేజంబు చల్లార్చు వారిసంభవవహ్ని వారి నడఁగు
భానుమయూఖము ల్భానునందే గ్రుంకు నిందునికళలన్ని యిందె సమయు
మూఢులు సంసార మోహవారధిఁ బడి పారంబు ముట్టక భ్రష్టులైరి
జ్ఞానిహృత్పద్మకర్ణికాస్థానసంస్థ, తావకాకృతిఁ గని మోక్షధామునుండు॥

మూఁడాఱు వాకిళ్లు మూపి పైద్వారంబు తీసి తా దాఁటుచు దివ్యమైన
మూఁడుమూలలకొండ వేడుకతో నెక్కి మేడలో వెలిఁగెడు మేటిఁ జూచి
యక్షరంబులు నాల్గు నాఱుచేకముచేసి యక్షయపదవిఁ దా నంది మిగుల
సాలోక్యసారూప్యసామీప్యసాయుజ్య ఘనచతుర్వర్గ సత్త్వాంక మొదవి
సకలమేకంబుగాఁ జేసి స్వాంతమందుఁ, బరముగను వాఁడె భువిలోనఁ బరమయోగి॥

ఈడపింగళనాడి యెగదీసి బిగఁబట్టి షట్క్రోశవైరుల సంహరించి
తనువుఁ బ్రాణంబును దత్త్వమందు లయించి తనువులోనున్నట్టిదైవ మెఱిఁగి
తనువుకోర్కు లడంచి తత్త్వశూన్యుండయ్యు బిందుద్వయంబున్న చంద్ర మెఱిఁగి
శిరసులో వెలఁగెడు శీతాంశుఁగనుఁగొని తత్కరామృతపానితనరిమిగుల
హృదయపంవాసు నిన్నని మదముతోడఁ
బ్రణవసంధానుఁ డగువాఁడె పరమయోగి

రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష
శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౮

తను వను కానవకోశలమధ్యంబున నా మహాహంకారంబె యుగుచు మృగము
మదస్వర్గ ములిమె ఘ పారమేయంబులఁ గరణాగురుంబునఁ గట్టిపెట్టి
ఘన మను గొలుసున యుక్తి దాని బిగియించి వాయునిరోధంబు వఱలఁ జేసి
కదలనిధైర్యంబు కాన్కంబుగఁ జేసి నిశ్చల దృష్టిచే నిల్పి గుఱియు
జ్ఞానశాస్త్ర ప్రయోగంబుగ కలుగొలిపి, తన్నుఁగనదంబుగా నిలిపి మందత్వవిముడు॥
శివశివా యని విన్నుఁ జతి మ నానవ్ర రౌరవనరకము ల్రాలిపోవ
భక్త పీమహిమంబు పలుకాలుఁ గిరిగఁ గాఁచవిభటు లెల్లఁ గదిసిరారు
శంకర నీపద నారదభ్యాసికి శరతావళి నమురంబు పొందఁగ దెపుడు
హరహరా యని మిమ్ముఁ దలఁచి చతించిన కామక్రోధ దశశాంతి యుగుచు
పుర నారాయణ మనుజనుల్యాకిశేవి, శిరియు సంపదలబ్బు ఘనసిద్ధుఁగను, రా॥
జయ మేరుకోదండ జయ కాండకోదండ జయ శాంకరీధవ జయ మహేశ
జయ పాండురవుదేహ జయ వృషేశ్వరవాహ జయ జాహ్నవీధర జయ గిరీశ
జయ జనార్దనబాణ జయ నదీశ్వరతూణ జయ భక్తపరిపాల జయ గుణాంక
జయ జగదాధార జయ దేవతానర జయ నాగభూషణ జయ సురేశ
జయ శశిధర నిరుపమాకార, మించనట్ర్రోత్ర సావవమేటుఁ జేసి
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష. శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౯
శరణు మహాదేవ శాశ్వత యీశాన శంకర హరమూర్తి శరణు శరణు
దండంబు ఫాలాక్ష దైత్యనికరాజిత దండంబు మేరుకోదండ నీకు
వందనంబు బిరాపదవ లోకావనజబాంధవ యీశ వందనంబు
జోహారు లోకేశ జోహారు శంకర జోహారు గోరాజవాహ యుభవ
నీకు జోహారు శతకము ల్ప్రకటముగఁ, గోరి యుర్వింతుఁ గైకొను కొమరరాజ
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦౦

సంపూర్ణము.

(ఇది పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోని 3551 సంఖ్యగలది)

ద్వితీయ భాగము ముగిసెను.

కాకినాడ—ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తులో విలకుదొరకు గ్రంథములు.

1	విప్రనారాయణచరిత్రము-చదలువాడ మల్లయ్యకవి	రు	0	8
2	కవిజనాశ్రయము-వేములవాడ భీమకవి	...	0	10
3	పంపారామాయణము-ఋగ్వేదికవి వేంకటాచలపతికవి	...	1	0
4	నీతిసీసపద్యశతకము-తాళ్ళపాక పెదతిరుమలాచార్యుడు	...	0	2
5	జ్యోతిశ్శాస్త్రసారము-శ్రీమాన్ కపిస్థలం కృష్ణమాచార్యులుగారు	...	0	8
6	జ్ఞానప్రసూనాంబికాశతకము-శిష్టుసర్వశాస్త్రికవి	...	0	2
7	సర్వేశ్వరశతకము-యథావాక్కుల అన్నమయ్యగారు	...	0	3
8	యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శిలాశాసనము- జ. రామయ్యపంతులుగారు	...	0	8
9	కావ్యాలంకారచూడామణి- విన్నకోట పెద్దయకవి	...	0	8
10	చంద్రభానుచరిత్రము-తరిగొప్పుల మల్లనకవి	...	1	0
11	అకారాద్యముద్రిత గ్రంథసూచిక	...	0	8
12	ప్రాకృతభాషోత్పత్తి-శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు	...	0	12
13	శివతత్త్వసారము-మల్లికార్జున పండితారాధ్యులు	...	0	12
14	Defence of Literary Telugu జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	0	8
15	శివరాత్రిమాహాత్మ్యము-శ్రీనాథమహాకవి	...	0	12
16	ఆర్యభాషావిభాగము-శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు	...	0	8
17	Dravidian Lexicography జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	0	1
18	హ్రిస్వరంగములు-కొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు	...	0	8
19	నారసింహపురాణము—ఉత్తరభాగము-హరిభట్టు	...	1	0
20	మన్నారుదాస విలాసనాటకము—రంగాజమ్మ	...	0	8
21	జైమినిభారతము-వచనము-వేంకటకృష్ణప్పనాయుడు	...	0	12
22	కాళిందీకన్యాపరిణయము (రెండుభాగములు) అహోబలపతి	...	1	4
23	రెడ్లనాటి రెండుశాసనములు	...	0	4
24	ఆంధ్రధాతుమాల	...	0	12
25	శాసనపద్యమంజరి	...	0	12
26	శతకసముచ్చయము (ప్రథమభాగము)	...	0	12
27	పరిషత్పుస్తకభాండాగారము. (ద్వితీయభాగము)	...	0	8
28	సూత్రాంధ్రవ్యాకరణములు—చిన్నయ్యసూరి	...	0	8
29	రసాభరణము—అనంతకవి.	...	0	8
30	చాటుధారాచమత్కారసారః- (సంస్కృతము)	...	0	8
31	ఉత్తరరామచరిత్రము-జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	1	0
32	షోడశకుమారచరిత్రము-వెన్నెలకంటి అన్నయ	...	0	8
33	అమరుకము-సాంధ్రము-జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	1	0
34	సాంబోపాఖ్యానము-రామరాజు రంగప్పరాజు	...	1	0
35	హంససందేశము-కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారు	...	0	2
36	శతకసముచ్చయము (ద్వితీయభాగము)	...	0	10
37	రాయవాచకము	...	0	8

the Cocanada Printing works, Cocanada.